

ΠΡΩΤΟ F I R S T S H O T ΠΛΑΝΟ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ VIEWS OF THE WORLD

Κάπου στον Καναδά, πιστεύουν ακόμα πως το φεγγάρι επηρεάζει τη γη και πως οι ψυχές των νεκρών βοηθούν στο κυνήγι της λευκής φάλαινας. Μια αιωνόβια γυναίκα στη Ρωσία κάθε μέρα εδώ και 17 χρόνια μπαίνει στο ίδιο πάντα τρένο. Κάθε χρόνο, μονάχα στη βόρεια Αμερική, δισεκατομμύρια ζώα σφάζονται για το κρέας τους...

ΜΙΚΡΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ STORIES TO TELL

Απεριόριστα αποθέματα ταλέντου, ικανότητας, συνέπειας, υπομονής κι επιμονής πρέπει να διαθέτουν οι επαγγελματίες της γκόσπελ και μπλουζ μουσικής. Ένας πελαργός, κάπου στην ουγγρική επαρχία, δεν ακολουθεί τους συντρόφους του στο ταξίδι τους και συμφιλιώνεται με τους χωρικούς. Δύο σιαμαίες αδελφές στο Ιράν ελπίζουν στη μέρα που θα εγχειριστούν...

ΠΟΡΤΡΕΤΑ: ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS

Αναδρομή στο ρεμπέτικο τραγούδι μέσα από τη διαδρομή του Μάρκου Βαμβακάρη. Η άγνωστη πλευρά της Marilyn Monroe. Το πορτρέτο του Χοζ-Αχμέτ Νουχαέφ, τσετσένου νονού της μαφίας, δραπετή φυλακών, δημοσιοσχεσίτη και οραματιστή. Μια εικόνα της Ρωσίας, όπως διαγράφεται από τις εμπειρίες του Αντρέι Ταρκόφσκυ...

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ RECORDING OUR MEMORY

Οι άνθρωποι μετατρέπονται σε μηχανές στο Κόσοβο. Καθοριστικά περιστατικά, για την πορεία της ανθρωπότητας, συμβαίνει να μην καταγράφονται σε ιστορικά βιβλία. Στη διχασμένη Λευκωσία συνεργάζονται Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, εδώ και 25 χρόνια, για τη δημιουργία μιας ενωμένης πόλης...

ΤΣΙΓΓΑΝΟΙ - ΖΩΕΣ ΔΙΧΩΣ ΣΥΝΟΡΑ GYPSIES - LIVES WITHOUT BORDERS

Το 80% των τσιγγάνων που ζουν στο γκέτο της βουλγάρικης πόλης Πλόβντιβ είναι άνεργοι. Η αστυνομία εισβάλλει στο σπίτι του τσιγγάνου Μαρξ στις ΗΠΑ, βρίσκει μεγάλο ποσό χρημάτων και κακοποιεί την οικογένειά του. Η μιξή των δύο κόσμων, του νομαδικού και του δυτικού, στο πρόσωπο μιας γυναίκας, συγγραφέως, ζωγράφου και τραγουδίστριας...

Με το βλέμμα στραμένο στον άνθρωπο

Η κινηματογραφική ενημέρωση είναι πια μέρος της καθημερινότητάς μας. Οι εικόνες μεταφέρουν απόψεις, ιδέες και μηνύματα, σε τέτοιους ρυθμούς και συχνότητες, που θα ήταν ασύλληπτο, πριν από λίγα χρόνια. Η τεχνολογία σήμερα, όχι μόνο επιτρέπει την αμεσότητα της καταγραφής και μετάδοσης, αλλά αποτελεί έντεχνο μέρος του μέσου και της δημιουργικής έκφρασης. Οι κινηματογραφίες των αδελφών Lumière και οι περιπέτειες του John Flaherty στο ντοκιμαντέρ, μοιάζουν με δρύλοι και αποκυήματα φαντασίας. Ο νέος αιώνας χαρακτηρίζεται αναμφισβήτητα από την ποιότητα και το μέγεθος της προσιτής πληροφόρησης. Οι αποστάσεις έχουν μειωθεί στο ελάχιστο, τη στιγμή που οι πολίτες του πλανήτη έχουν εύκολη πρόσβαση σε μηχανισμούς παραγωγής εικόνας και μετάδοσης μηνυμάτων. Το video, η ψηφιακή εικόνα, το διαδίκτυο, η μετάδοση κειμένων, ήχου και εικόνων από δορυφορικά συστήματα επικοινωνίας οδηγούν το σύγχρονο άνθρωπο σε χώρους πρωτόγνωρους και πρωτοποριακούς. Το ντοκιμαντέρ καλείται να αξιοποιήσει τις υπάρχουσες δυνατότητες, παρέχοντας την ευκαιρία της επικοινωνίας σε μεγάλο αριθμό κινηματογραφιστών. Ο ρόλος του διαφαίνεται καταλυτικός, σαν όχημα συχνής χρήσης, σαν μέσο έντεχνης και δημιουργικής πληροφόρησης στο χώρο της παιδείας, της ενημέρωσης και της ψυχαγωγίας.

Δημήτρης Εϊπίδης

2ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

The Thessaloniki Documentary festival was a bet in a way, I really wanted to see the level of popularity of documentary, an art form that informs as well as entertains. And I think that that was established by the people who attended the program last year, by the full theatres, the applause, the tears, the laughter - the public's lively participation. All of these things left behind a very positive impression. To me it was especially important that the festival becomes a popular event. I never thought of organizing something that is overly specialized, something that would direct itself only to people who are connected to the subject matter in a particular way. Our duty was somehow to create a more informed, a more participatory audience. The world is getting smaller and smaller and we have to consider that what happens at each other end should matter to us as well. Documentary as film form provides this possibility by extending creative information.

Dimitri Eipides

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Δημήτρης Εϊπίδης, σελ. 3
Johan van der Keuken, σελ. 5
Peter Wintonick, σελ. 7
Tue Steen Müller, σελ. 11
Μάνος Ευστρατιάδης, σελ. 11
Δημήτρης Κατσαντώνης, σελ. 13
Νικηφόρος Αντωνόπουλος, σελ. 13

ΟΙ ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΤΟΥ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

Όψεις του κόσμου, σελ. 4
Τσιγγάνοι-ζωές δίχως σύνορα, σελ. 6
Καταγραφή της μνήμης, σελ. 7
Μικρές αφηγήσεις, σελ. 8
Πορτρέτα: Ανθρώπινες διαδρομές, σελ. 9
Σκιές στη νύχτα, σελ. 10
Μουσική μέσα από το φακό: D.A. Pennebaker, σελ. 10
Τάσος Ψαρράς, σελ. 10
Παρασκήνιο & Λογοτεχνία, σελ. 10
Year two of a Festival with a vision, pg. 14-15

“Οτιδήποτε σχετικό με μια ταινία είναι μια συνειδητή χειραγώγηση, μια παραμόρφωση... Άν σου αρέσει είναι μια ερμηνεία. Άν δεν σου αρέσει είναι ένα ψέμα”

F. Wiseman

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ • 24-31 ΜΑΡΤΙΟΥ 2000

ΟΛΥΜΠΙΟΝ Ι		ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΙΙ-ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ		ΣΙΝΕ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ»		ΟΛΥΜΠΙΟΝ Ι		ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΙΙ-ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ		ΣΙΝΕ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ»	
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 24 FRIDAY	20.30 TELETH ENAPRHS OPENING CEREMONY			13.00 NIGHT TIMES LADYBOY / THE LADYBOY STORY Netherlands / 1997 Snijders Jane O.V. Dutch / English subtitles	42'	13.00 Music through the lens: D.A. PENNEBAKER CHUCK BERRY USA • Pennabaker D.A O.V. English / χωρίς ελ. υπότιτλους	60'	15.30 VIEWS OF THE WORLD TO TAEI / THE JOURNEY Ελλάδα / 1997-2000 Μαυρίκου Μαρία O.V. Greek / English subtitles	60'	13.00 THE RECORDING OF MEMORY CINEMA BEPITE / CINEMA VERITE Canada / 1999 • Wintonick Peter O.V. English	102'
	PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS M' APESOUN OI KAPΔIEΣ ZAN TH ΔIKH MOY- MARKOS BAMBAKAPHE I LIKE HEARTS LIKE MINE- MARKOS VAMYAKARIS Ελλάδα / 2000 Ζερβας Γιώργος Χρ. O.V. Greek English subtitles	66'	15.00 THE RECORDING OF MEMORY META LYTHES ZAS ΠΛΗΡΟΦΟΡΟΥΜΕ REGRET TO INFORM USA / 1998 Sonnaborn Barbara O.V. English	72'	15.30 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	20.30 PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS MIA MEPA TOY ANTPEI APZENEBITZ UNE JOURNEE D' ANDREI ARSENEVITCH France / 1999 Marker Chris O.V. French - Russian / English subtitles	55'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25 SATURDAY	15.30 VIEWS OF THE WORLD ΕΓΚΛΗΜΑ: ΜΜΕ ΚΑΙ ΘΥΛΑΚΕΣ LEGACY: MURDER & MEDIA, POLITICS & PRISONS 76' USA / 1999 Moore J. Michael O.V. English			15.00 THE RECORDING OF MEMORY ΕΞΟΔΟΣ ΣΤΟ ΔΩΝΑΒΗ / A DUNAI EXODUS Hungary / 1997 Forgacs Peter O.V. Hungarian / English subtitles	60'	15.00 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles	52'
	18.00 STORIES TO TELL O ΠΕΛΑΓΟΣ ΜΑΣ A MI GOLYAK Hungary Gyarmathy Livia O.V. Hungarian English subtitles	29'	17.30 Music through the lens: D.A. PENNEBAKER DON'T LOOK BACK: ΜΠΟΜΠΙ ΝΤΥΛΑΝ DON'T LOOK BACK: BOB DYLAN USA Pennabaker D.A O.V. English / χωρίς ελ. υπότιτλους	96'	17.30 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	20.30 PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS MIA MEPA TOY ANTPEI APZENEBITZ UNE JOURNEE D' ANDREI ARSENEVITCH France / 1999 Marker Chris O.V. French - Russian / English subtitles	55'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 SUNDAY	15.30 VIEWS OF THE WORLD ΕΓΚΛΗΜΑ: ΜΜΕ ΚΑΙ ΘΥΛΑΚΕΣ LEGACY: MURDER & MEDIA, POLITICS & PRISONS 76' USA / 1999 Moore J. Michael O.V. English			15.00 THE RECORDING OF MEMORY ΕΞΟΔΟΣ ΣΤΟ ΔΩΝΑΒΗ / A DUNAI EXODUS Hungary / 1997 Forgacs Peter O.V. Hungarian / English subtitles	60'	15.00 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles	52'
	18.00 STORIES TO TELL O ΠΕΛΑΓΟΣ ΜΑΣ A MI GOLYAK Hungary Gyarmathy Livia O.V. Hungarian English subtitles	29'	17.30 Music through the lens: D.A. PENNEBAKER DON'T LOOK BACK: ΜΠΟΜΠΙ ΝΤΥΛΑΝ DON'T LOOK BACK: BOB DYLAN USA Pennabaker D.A O.V. English / χωρίς ελ. υπότιτλους	96'	17.30 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	20.30 PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS MIA MEPA TOY ANTPEI APZENEBITZ UNE JOURNEE D' ANDREI ARSENEVITCH France / 1999 Marker Chris O.V. French - Russian / English subtitles	55'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 MONDAY	15.30 VIEWS OF THE WORLD ΕΓΚΛΗΜΑ: ΜΜΕ ΚΑΙ ΘΥΛΑΚΕΣ LEGACY: MURDER & MEDIA, POLITICS & PRISONS 76' USA / 1999 Moore J. Michael O.V. English			15.00 THE RECORDING OF MEMORY ΕΞΟΔΟΣ ΣΤΟ ΔΩΝΑΒΗ / A DUNAI EXODUS Hungary / 1997 Forgacs Peter O.V. Hungarian / English subtitles	60'	15.00 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles	52'
	18.00 STORIES TO TELL O ΠΕΛΑΓΟΣ ΜΑΣ A MI GOLYAK Hungary Gyarmathy Livia O.V. Hungarian English subtitles	29'	17.30 Music through the lens: D.A. PENNEBAKER DON'T LOOK BACK: ΜΠΟΜΠΙ ΝΤΥΛΑΝ DON'T LOOK BACK: BOB DYLAN USA Pennabaker D.A O.V. English / χωρίς ελ. υπότιτλους	96'	17.30 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	20.30 PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS MIA MEPA TOY ANTPEI APZENEBITZ UNE JOURNEE D' ANDREI ARSENEVITCH France / 1999 Marker Chris O.V. French - Russian / English subtitles	55'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 28 TUESDAY	15.30 VIEWS OF THE WORLD ΕΓΚΛΗΜΑ: ΜΜΕ ΚΑΙ ΘΥΛΑΚΕΣ LEGACY: MURDER & MEDIA, POLITICS & PRISONS 76' USA / 1999 Moore J. Michael O.V. English			15.00 THE RECORDING OF MEMORY ΕΞΟΔΟΣ ΣΤΟ ΔΩΝΑΒΗ / A DUNAI EXODUS Hungary / 1997 Forgacs Peter O.V. Hungarian / English subtitles	60'	15.00 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles	52'
	18.00 STORIES TO TELL O ΠΕΛΑΓΟΣ ΜΑΣ A MI GOLYAK Hungary Gyarmathy Livia O.V. Hungarian English subtitles	29'	17.30 Music through the lens: D.A. PENNEBAKER DON'T LOOK BACK: ΜΠΟΜΠΙ ΝΤΥΛΑΝ DON'T LOOK BACK: BOB DYLAN USA Pennabaker D.A O.V. English / χωρίς ελ. υπότιτλους	96'	17.30 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	20.30 PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS MIA MEPA TOY ANTPEI APZENEBITZ UNE JOURNEE D' ANDREI ARSENEVITCH France / 1999 Marker Chris O.V. French - Russian / English subtitles	55'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 WEDNESDAY	15.30 VIEWS OF THE WORLD ΕΓΚΛΗΜΑ: ΜΜΕ ΚΑΙ ΘΥΛΑΚΕΣ LEGACY: MURDER & MEDIA, POLITICS & PRISONS 76' USA / 1999 Moore J. Michael O.V. English			15.00 THE RECORDING OF MEMORY ΕΞΟΔΟΣ ΣΤΟ ΔΩΝΑΒΗ / A DUNAI EXODUS Hungary / 1997 Forgacs Peter O.V. Hungarian / English subtitles	60'	15.00 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles	52'
	18.00 STORIES TO TELL O ΠΕΛΑΓΟΣ ΜΑΣ A MI GOLYAK Hungary Gyarmathy Livia O.V. Hungarian English subtitles	29'	17.30 Music through the lens: D.A. PENNEBAKER DON'T LOOK BACK: ΜΠΟΜΠΙ ΝΤΥΛΑΝ DON'T LOOK BACK: BOB DYLAN USA Pennabaker D.A O.V. English / χωρίς ελ. υπότιτλους	96'	17.30 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	20.30 PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS MIA MEPA TOY ANTPEI APZENEBITZ UNE JOURNEE D' ANDREI ARSENEVITCH France / 1999 Marker Chris O.V. French - Russian / English subtitles	55'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 THURSDAY	15.30 VIEWS OF THE WORLD ΕΓΚΛΗΜΑ: ΜΜΕ ΚΑΙ ΘΥΛΑΚΕΣ LEGACY: MURDER & MEDIA, POLITICS & PRISONS 76' USA / 1999 Moore J. Michael O.V. English			15.00 THE RECORDING OF MEMORY ΕΞΟΔΟΣ ΣΤΟ ΔΩΝΑΒΗ / A DUNAI EXODUS Hungary / 1997 Forgacs Peter O.V. Hungarian / English subtitles	60'	15.00 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles	52'
	18.00 STORIES TO TELL O ΠΕΛΑΓΟΣ ΜΑΣ A MI GOLYAK Hungary Gyarmathy Livia O.V. Hungarian English subtitles	29'	17.30 Music through the lens: D.A. PENNEBAKER DON'T LOOK BACK: ΜΠΟΜΠΙ ΝΤΥΛΑΝ DON'T LOOK BACK: BOB DYLAN USA Pennabaker D.A O.V. English / χωρίς ελ. υπότιτλους	96'	17.30 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	20.30 PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS MIA MEPA TOY ANTPEI APZENEBITZ UNE JOURNEE D' ANDREI ARSENEVITCH France / 1999 Marker Chris O.V. French - Russian / English subtitles	55'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 31 FRIDAY	15.30 VIEWS OF THE WORLD ΕΓΚΛΗΜΑ: ΜΜΕ ΚΑΙ ΘΥΛΑΚΕΣ LEGACY: MURDER & MEDIA, POLITICS & PRISONS 76' USA / 1999 Moore J. Michael O.V. English			15.00 THE RECORDING OF MEMORY ΕΞΟΔΟΣ ΣΤΟ ΔΩΝΑΒΗ / A DUNAI EXODUS Hungary / 1997 Forgacs Peter O.V. Hungarian / English subtitles	60'	15.00 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles	52'
	18.00 STORIES TO TELL O ΠΕΛΑΓΟΣ ΜΑΣ A MI GOLYAK Hungary Gyarmathy Livia O.V. Hungarian English subtitles	29'	17.30 Music through the lens: D.A. PENNEBAKER DON'T LOOK BACK: ΜΠΟΜΠΙ ΝΤΥΛΑΝ DON'T LOOK BACK: BOB DYLAN USA Pennabaker D.A O.V. English / χωρίς ελ. υπότιτλους	96'	17.30 THEME: GYPSIES LATZO NTROM LATCHO DROM France / 1992-1993 Gatill Tony O.V. French English subtitles	103'	20.30 PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS MIA MEPA TOY ANTPEI APZENEBITZ UNE JOURNEE D' ANDREI ARSENEVITCH France / 1999 Marker Chris O.V. French - Russian / English subtitles	55'	15.00 DOCUMENTARIES AAAE & AATAN / LALEH VA LADAN Iran / 1999-2000 • Jafari Mohammad O.V. Farsi / English subtitles	37'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY TA ΔAKPYA TOY KOZBOY LOLET & KOSOVES Albania / 1999 • Cashku Kujtim O.V. Albanian / French subtitles

ΠΡΩΤΟ ΠΑΡΑΝΟ-ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ 2ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΦΥΛΛΟ ΕΚΤΟΣ ΖΕΙΡΑΣ • 24 ΜΑΡΤΙΟΥ 2000

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ • ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΙΟΥΚΑΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΑΙΤΗΣ • ΣΥΝΟΦΕΙΣ ΤΑΙΝΙΩΝ: ΜΑΙΡΗ ΚΙΤΡΟΦ • ΣΥΝΤΕΥΞΕΙΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΑΙΤΗΣ

ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΤΙΤΣ • ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ • ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ: ΙΩΑΝΝΑ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ • ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΜΟΥΤΚΟΣ-ΕΝΤΥΠΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Πλ. Αριστοτέλους 10, 546 23 Θεσσαλονίκη • Τηλ.: (031) 278.337 • website: www.filmfestival.gr • e-mail: press@filmfestival.gr

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥΣ:

Δημήτρης Εἰπίδης

Μετά το επιτυχημένο στοίχημα της περυσινής χρονιάς, ο Δημήτρης Εἰπίδης, σε μια προσπάθεια αναζωογόνησης του κινηματογράφου-ντοκιμαντέρ στην Ελλάδα, στα Βαλκάνια και στον υπόλοιπο κόσμο, οργανώνει, με την υποστήριξη του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, το 2ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης «Εικόνες του 21ου αιώνα». Κατά κοινή ομολογία, το παραμελημένο, άλλοτε, είδος αγκαλιάζεται από όλο και μεγαλύτερο αριθμό δημιουργών και θεατών. Στη συζήτηση που ακολουθεί, ο καλλιτεχνικός διευθυντής του Φεστιβάλ αναφέρεται μεταξύ άλλων στην αναδιαμόρφωση του ρόλου του ντοκιμαντέρ, στα κριτήρια επιλογής των ταινιών και στη βελτιωμένη ελληνική παραγωγή. Επίσης, σχολιάζει τον παράλληλο ρόλο του φεστιβάλ, πέρα από το να προβάλλει ταινίες, να φέρνει το κοινό σ' επαφή με τους δημιουργούς, να συμβάλει σε συμπαραγωγές, στην εύρεση διανομής...

Πώς διαμορφώνεται ο ρόλος του κινηματογράφου-ντοκιμαντέρ κατά τη γνώμη σας;

Η εξέλιξη του ντοκιμαντέρ ήταν άνιση σε σχέση με τον αφηγηματικό κινηματογράφο. Τα τελευταία χρόνια είχε μια πτωτική πορεία. Τα πράγματα αντιστρέφονται, κυρίως, με τις τεχνολογικές εξελίξεις. Το ντοκιμαντέρ θα έχει αναμφισβήτητα μια άνθηση και θα παίζει σημαντικότερο ρόλο στην καθημερινότητά μας. Πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι σήμερα ο θεατής είναι πιο ενήμερος, πιο μορφωμένος, πιο εξοικωμένος με θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος, με θέματα που αφορούν στη διαμόρφωση της κοινωνίας, απ' ό,τι ήταν πριν από 20 χρόνια. Έτσι, δεν ικανοποιείται με την είδηση, την πληροφόρηση δηλαδή, που προέρχεται από την τηλεόραση, το απλό ρεπορτάζ. Το ντοκιμαντέρ ικανοποιεί αυτήν την ανάγκη και προσεγγίζει μ' ενδιαφέρον τα συμφέροντα του ανθρώπου. Είναι το αποτέλεσμα μιας έρευνας, από την πλευρά του δημιουργού ή του κοινωνιολόγου ή του σκηνοθέτη, που προσπαθεί να μεταδώσει μια ιδέα, ένα μήνυμα, μια θεωρία.

Ποια είναι ορισμένα από τα κριτήρια σας για την επιλογή μιας ταινίας; Και πώς τα ντοκιμαντέρ, τα προερχόμενα από την περιοχή των Βαλκανικών χωρών, διαμορφώνουν την εικόνα των πρόσφατων εξελίξεων στην περιοχή;

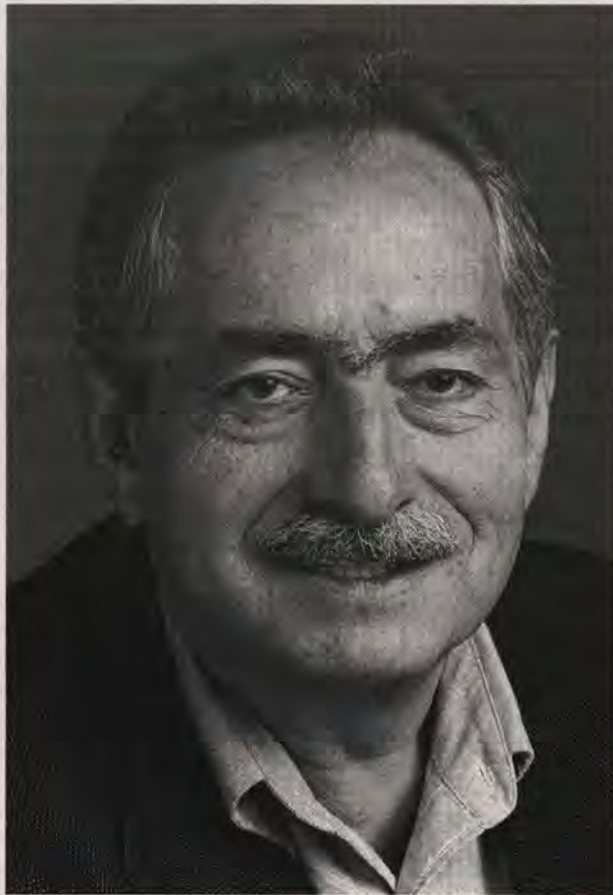
Προσωπικά, βλέπω τις ταινίες από μια πολύπλευρη σκοπιά. Αφενός μεν, το θέμα, το αντικείμενο που προωθείται, που προτείνεται, αλλά, ταυτόχρονα, και αυτά που υποδηλώνουν την τοποθέτηση του δημιουργού και τις προθέσεις του. Το γεγονός ότι μια ταινία θέλει να μεταφέρει μια είδηση μέσα από το θέμα που περιγράφει. Σχετικά με τις ταινίες από τις Βαλκανικές χώρες, την Τσετσενία ή άλλες περιοχές που αφορούν γεγονότα της επικαιρότητας, εμπειρίες προσωπικές, πορτρέτα ανθρώπων ή καταστάσεων κ.α., όλες έχουν μια συγκεκριμένη τοποθέτηση. Ανθρωποκεντρική, πρώτα απ' όλα, και, από μια απλοϊκή σκοπιά, υποκινούνται από τα συμφέροντα του θεατή, ενός ανθρώπου (όπως τον φαντάζομαι) σύγχρονου, κάποιου επιπέδου, που συνδέεται με τα τρέχοντα, που ενδιαφέρεται για όσα γίνονται στο χώρο, που ζει και τις κοινωνικές και τις πολιτιστικές μεταπλάσεις του.

Ποιά είναι η εμπειρία σας από την πρώτη χρονιά του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης; Με ποιόν τρόπο, πιστεύετε, μπορεί να εδραιωθεί το Φεστιβάλ στην πόλη;

Η ανταπόκριση του κοινού της Θεσσαλονίκης και η συμμετοχή των επαγγελματιών του χώρου στην περυσινή διοργάνωση με κάνουν να πιστεύω πως το Φεστιβάλ έχει εδραιωθεί. Δωδεκάμισι χιλιάδες θεατές είναι ένας φανταστικός αριθμός· πραγματικά πολύ αισιόδοξο μήνυμα. Αν υπάρχουν τόσοι άνθρωποι, σε μια πόλη του μεγέθους της Θεσσαλονίκης, που ενδιαφέρονται για το ντοκιμαντέρ, τους προσελκύει και διαθέτουν το χρόνο τους παρακολουθώντας ταινίες, αυτό είναι ήδη ένα πάρα πολύ αισιόδοξο μήνυμα, που με προδιαθέτει να πιστεύω ότι το Φεστιβάλ θα ανθίσει. Νομίζω ότι υπάρχει μια συνειδητή άποψη ότι χρειάζεται μια τέτοια εκδήλωση στην Ελλάδα. Χρειάζεται, γιατί αλλιώς θα μείνουμε εκτός ροής πραγμάτων.

Είναι αναγκαίο το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ να παίζει το ρόλο του φορέα που θα προσεγγίζει και θα εμπεριέχει τις τεχνολογικές και πολιτιστικές εξελίξεις, τις οποίες, διαφορετικά, θα τις παρακολουθούμε από μακριά σαν θεατές. Εδώ, πλέον, γίνονται ευπρόσδεκτες. Δημιουργούμε το πλαίσιο επαφών με άλλους τέτοιους φορείς εκτός Ελλάδας.

Δημιουργούμε έναν πυρήνα στη Θεσσαλονίκη, που θα καλύπτει και θα λειτουργεί σαν κόμβος επικοινωνίας και επαφής με τις υπόλοιπες Βαλκανικές χώρες· αυτό που είναι ο παραδοσιακός ρόλος της πόλης από αιώνες! Το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ προσφέρει ακόμη έναν τρόπο επαφής με τους γείτονές μας.

“Επιθυμώ να προωθήσω την ιδιαιτερότητά μας το ότι εδώ είμαστε, ζούμε σε έναν μικρό πλανήτη, ως επικοινωνήσουμε! Ας καταλάβει ο ένας τον άλλο, ας δώσουμε το χρόνο και τη θέληση να ακούσουν τις απόψεις μας από κοινού. Έστω, σε έναν χώρο, όπως το Φεστιβάλ, έστω για επτά μόνο μέρες.”

Ποια τα αποτελέσματα της λειτουργίας της αγοράς και του pitching (συνέδριο με θέμα την εύρεση συμπαραγωγής, για την ολοκλήρωση μιας ιδέας για ταινία ντοκιμαντέρ), που οργάνωσε το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ντοκιμαντέρ πέρυσι;

Το τμήμα της αγοράς δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την παραγωγή. Μέσα στα πλαίσια του Βαλκανικού Forum υπάρχει η δυνατότητα για συμπαραγωγές. Για παράδειγμα, μια από τις ταινίες (και δεν είναι η μοναδική περίπτωση), που παρουσιάζονται στο φετινό πρόγραμμα, είχε παρουσιαστεί στο pitching, που έγινε από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ντοκιμαντέρ (EDN) πέρυσι, στα πλαίσια του πρώτου Φεστιβάλ, με τη βοήθεια του οποίου βρήκε οικονομική υποστήριξη.

Βλέπετε ότι ένα τέτοιο Φεστιβάλ μπορεί να παίξει, έμμεσα, και έναν ρόλο σχετικό με την παραγωγή. Θα ήταν άγνοιο και πολύ περιορισμένο να εξαντλήσουμε τις προσπάθειές μας στο να προβάλουμε κάποιες ταινίες. Γιατί αυτό δεν εξασφαλίζει ούτε τη συνέπεια, ούτε την εμβέλεια του είδους, ούτε τη στήριξη που χρειάζεται. Είναι απαραίτητο, επίσης, να βρεις τον τρόπο να εξασφαλίσεις τη διανομή, να διευκολύνεις τη μετάδοσή τους από την τηλεόραση, να δημιουργείς το χώρο, ώστε να παράγονται ταινίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Μέσα από το πρώτο Φεστιβάλ, πέρυσι, κάποιες ταινίες ανακαλύφθηκαν και κατέληξαν να προβάλλονται, στη διάρκεια της χρονιάς, σε διάφορες ευρωπαϊκές πόλεις. Κάποιες από αυτές πουλήθηκαν στην τηλεόραση ή στους μετέχοντες στο EDN, μια κατέληξε να πουληθεί στην τηλεόραση της Δανίας, ενώ κάποιες άλλες να πουληθούν στη Donell Public Library (Δημοτική βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης). Άλλες ταινίες προβλήθηκαν σε εκδηλώσεις που έγιναν στη Βαρκελώνη και άλλες στη Λισαβόνα στη διάρκεια της χρονιάς.

Φέτος μέσα στο πλαίσιο του Φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί έκθεση ζωγραφικής του κύριου καλλιτέχνη Λεωτέρη Ολύμπου. Πώς προσδιορίζετε τη σχέση μεταξύ της ζωγραφικής και του κινηματογράφου-ντοκιμαντέρ;

Η εικόνα, κινούμενη ή σταθερή, είναι μέσο πληροφόρησης· η τέχνη, εκ παραλλήλου, είναι μέσο πληροφόρησης, λειτουργεί με άλλους τρόπους, με άλλη δυναμική, με άλλα κίνητρα. Το αποτέλεσμα, όμως, νομίζω ότι είναι κοινό. Αναφέρομαι στην τεχνολογία και στην πληροφόρηση και, ίσως, βγαίνει μια εντύπωση ότι με ενδιαφέρουν αυτά, τα στεγνά, διανοουμενίστικα μέσα, τα οποία απέχουν πάρα πολύ από την αλήθεια. Πιστεύω ότι το ντοκιμαντέρ εμπεριέχει στοιχεία που αφορούν τη σύνθεση της εικόνας, την αισθητική της λειτουργία, που δεν απέχουν πολύ από τον κινηματογράφο της μυθοπλασίας ή οποιοδήποτε άλλο οπτικό μέσο. Ο ζωγραφικός πίνακας μεταφέρει κάτι πιο αδρά, πιο έμμεσα, μέσω μιας διαφορετικής διαδικασίας, στην οποία, αν θέλετε, το χρώμα, η κίνηση, το φως και η σκιά δημιουργούν ένα οπτικό πεδίο που εμπεριέχει πληροφορία.

Τα εικαστικά μ' έχουν απασχολήσει και στο παρελθόν στη δουλειά μου. Όπως θα γνωρίζει το κοινό, στη Θεσσαλονίκη και στους «Νέους Ορίζοντες», έχω διοργανώσει στο παρελθόν ζωγραφικές εκθέσεις. Είχαμε τον Greenaway, τον Paratzanov, τον Eisenstein, τις φωτογραφίες του Kiarostami και, ακόμη, τα αντικείμενα από τις ταινίες του Kronenberg. Φέτος, είναι η πρώτη φορά που παρουσιάζω έναν έλληνα ζωγράφο. Θα επιδιώξω να επαναληφθεί αυτή η ιστορία στο μέλλον με άλλους νέους εικαστικούς. Μου αρέσει η σύνδεση του κινηματογράφου με τη ζωγραφική, ο παραλληλισμός μεταξύ της κινούμενης και της σταθερής εικόνας. Νομίζω πως κάποιοι σκηνοθέτες αγνοούν τον εικαστικό χώρο και αδιαφορούν. Μ' ενδιαφέρει να υποκινήσω την προσοχή αυτών των ανθρώπων και στον εικαστικό χώρο, που είναι πάρα πολύ σχετικός με το δικό τους.

Το πρόγραμμα, όπως και πέρυσι, είναι διαμορφωμένο σε διαφορετικές ενότητες, οι οποίες παρέμειναν περίπου ίδιες και υποδηλώνουν μια έρευνα που κάνουν κάποια ντοκιμαντέρ σε μια συγκεκριμένη κατεύθυνση, όπως ορίζεται αυτή από τον τίτλο της ενότητας. Την έλη σας προς το περιθώριο αντιπροσωπεύει η θεματική των ταινιών γύρω από τους τοιγάνους. Ποια είναι η γνώμη σας;

Θεωρώ ουσιαστικό ένα στοιχείο παραμελημένο σε γενικές γραμμές, το οποίο δεν τυχαίνει της προσοχής μας, σχεδόν πουθενά. Συνυπάρχουμε με διάφορες ομάδες ανθρώπων, που διαφέρουν από την πλειοψηφία ή λόγω της καταγωγής τους ή των πολιτικών τους πεποιθήσεων τους ή της κοινωνικής τους τοποθέτησης ή ακόμη και του σεξουαλικού προσανατολισμού τους. Ένα Φεστιβάλ αυτού του είδους πρέπει να εκφράζει μια πανοραμική και, όσο το δυνατόν, πιο δημοκρατική άποψη. Δεν ξέρω αν αυτή η λέξη μπορεί να χαρακτηρίσει την προσπάθεια που θέλω να κάνω. Δηλαδή, να δώσει χώρο, προσοχή και δυνατότητα έκφρασης σ' αυτές τις ομάδες του «περιθωρίου», στις μειονότητες. Με αυτό το πνεύμα συμπεριέλαβα το αφιέρωμα στους τοιγάνους. Πολύ λίγο ξέρουμε, πολύ περισσότερο επιλέγουμε να αγνοούμε τα θέματα που τους αφορούν, τα προβλήματά τους. Μέσω του Φεστιβάλ επιθυμώ να δώσω μια ευκαιρία να αρθρώσουν κάποιες απόψεις και να προταθούν κάποια διλήμματα.

Από την παρουσία του ελληνικού ντοκιμαντέρ στο πρόγραμμα, ποια βλέπετε τη θέση του μέσα στην παγκόσμια παραγωγή;

Έχω μείνει έκπληκτος από το επίπεδο και την πολυφωνία του ελληνικού ντοκιμαντέρ. Υπάρχουν άνθρωποι που δουλεύουν μόνοι τους, χωρίς ιδιαίτερα καλές προοπτικές. Στην καλύτερη περίπτωση οι ταινίες τους θα αγοραστούν από τη NET, και αυτό δεν είναι σίγουρο. Πέρυσι είχα την ευκαιρία να δω πάρα πολύ σημαντικές ταινίες. Φέτος, σε γενικές γραμμές θα έλεγα, το επίπεδο είναι πολύ υψηλό. Η επιλογή, δυστυχώς, είναι περιορισμένη μέσα στα όρια των δυνατοτήτων του Φεστιβάλ. Ένα λογικό ποσοστό του προγράμματος, λίγο μεγαλύτερο από το ένα τέταρτο, μπορεί να αφιερώνεται στο ελληνικό ντοκιμαντέρ, χώρος που φαίνεται να είναι αναλογικά σωστός. Κάνω όσο το δυνατό πιο έντιμη, κατά τη γνώμη μου, προσπάθεια να ψάξω και να βρω αυτά, που είναι, ίσως, τα σημαντικότερα έργα της χρονιάς και να τα συμπεριλάβω στο πρόγραμμα. Ελπίζω στην αύξηση της διάρκειας του Φεστιβάλ, στο μέλλον, σε δεκαήμερο, στην πρόσθεση μιας ακόμα αίθουσας· όλα αυτά τα πράγματα θα γίνουν και είμαι αισιόδοξος· και τότε, βέβαια, το ελληνικό ντοκιμαντέρ θα έχει περισσότερο χώρο. Επέλεξα να εμπεριέχονται οι ελληνικές ταινίες μέσα στις ενότητες του προγράμματος σε ίση βάση με τις ξένες παραγωγές.

Δε θέλω να υπάρξει ένα τμήμα ελληνικού ντοκιμαντέρ στο πρόγραμμα, γιατί αυτό θα καταλήξει σε ένα είδος γκέτο, που θα το περιθωριοποιεί. Με ενδιαφέρει να αντιληφθούμε τον παραλληλισμό της ελληνικής έκφρασης με εκείνη που προέρχεται από αλλού.

Σε ποιο σημείο συμβιβαστήκατε στις επιλογές σας;

Ο πιο εμφανής συμβιβασμός είναι ότι δεν μπορούμε να προσκαλέσουμε σκηνοθέτες, παρά μόνο πολύ λίγους, τουλάχιστον για το ξένο πρόγραμμα, το οποίο είναι πολύ σημαντικό. Ας μην ξεχνούμε ότι μιλάμε για ντοκιμαντέρ, που είναι πληροφόρηση. Δηλαδή, ο σκηνοθέτης είναι το φερέφωνο, ο άμεσα υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδεολογίας του και θα ήταν πολύ θετικό να βρίσκεται εδώ στο Φεστιβάλ και να την παρουσιάσει. Δυστυχώς, δεν έχουμε τόσα χρήματα, ώστε να μπορούμε να επεκταθούμε και στην κάλυψη τέτοιων εξόδων. Το ίδιο συμβαίνει και με το διεθνή τύπο και με πολλούς άλλους τομείς. Ακόμη, μπορώ να σας πω ότι και κάποιες ταινίες, που βρίσκονται στη διανομή, απαιτούν πλέον ενοίκιο από το Φεστιβάλ και αυτό είναι ένας αποτρεπτικός παράγοντας. Βέβαια, σε λιγότερο βαθμό, καθώς μέσω των επαφών που έχω καλλιεργήσει εδώ και αρκετά χρόνια, είμαι ικανός να επεμβαίνω, όσο μπορώ, και να καταλήγω σε καλύτερους όρους και, σε κάποιες περιπτώσεις, να εξασφαλίζω ταινίες χωρίς καθόλου ενοίκιο. Θέλω να ελπίζω ότι στο μέλλον οι συνθήκες θα είναι καλύτερες και ότι θα πειστούν χορηγοί και άλλοι παράγοντες· κρατικοί κυρίως· ότι η προσπάθεια αυτή αξίζει πραγματικά της υποστήριξής τους, ώστε να στεριώσει.

Ποιά είναι το στίγμα του φετινού προγράμματος;

Είναι ανθρωποκεντρικό. Ο άνθρωπος είναι στο επίκεντρο της γης, στο επίκεντρο των εξελίξεων. Το θέμα είναι η ανθρώπινη εμπειρία σε όλες τις πτυχές της.

Μια από τις ιδιαίτερες στιγμές του περυσινού Φεστιβάλ ήταν ο «νυχτερινός μαραθώνιος». Φέτος θα επαναληφθεί;

Αν θα γίνει και φέτος, θα αποφασιστεί στη διάρκεια του Φεστιβάλ. Δε θέλω να το σκεφτώ τώρα. Θέλω να δώσω και στον εαυτό μου την έκπληξη και τον αυθορμητισμό αυτής της εκδήλωσης. Νομίζω ότι αυτό ήταν το ευχάριστο και πρωτότυπο στοιχείο του περυσινού μαραθωνίου, το ότι το αποφασίσαμε μόνο λίγες ώρες πριν και το πραγματοποιήσαμε με τα μέσα που μας δόθηκαν. Μέχρι και την αίθουσα αλλάξαμε την τελευταία στιγμή, όταν η προσέλευση του κοινού ήταν τόσο μεγάλη. Ήταν μία από τις πιο λαμπρές κι ευχάριστες στιγμές του περυσινού φεστιβάλ. Πήγα στις τέσσερις το πρωί στον κινηματογράφο να ρίξω μια ματιά και αντίκρισα μια εκπληκτική εικόνα: κόσμος καθόταν στις μαρμαρίνες σκάλες του κινηματογράφου· η αίθουσα του Ολύμπου! Ήταν γεμάτη! Αν' ότι μου είπαν το πρωί, από το πρόχειρο πρωίνο που προσφέραμε -τον καφέ και τα κουλούρια - δεν έμεινε ούτε σουσάμι. Μπορούμε να κάνουμε και άλλα παρόμοια πράγματα. Αρκεί να υπάρχει πάντα το ενδιαφέρον του κοινού.

ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΤΟΥ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

Κοινή ομολογία δημιουργών, οργανωτών φεστιβάλ, δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών του χώρου του κινηματογράφου είναι η άνθιση του ντοκιμαντέρ. Θέμα ανταγωνισμού με τη μυθοπλασία δεν τίθεται. Η ανταλλαγή μεταξύ των διαφορετικών μορφών έκφρασης με οπτικοακουστικά μέσα αναδεικνύει τη συμπληρωματική τους σχέση. Αν διερχόμαστε από τη νεο-ντενιτ περίοδο, όπως ισχυρίζεται ο καναδός σκηνοθέτης Peter Wintonick, είναι στην ευχέρεια των καλλιτεχνών να μπορέσουν να εισβάλουν στο χώρο του εικονικού κόσμου που έχουν δημιουργήσει οι νέες τεχνολογίες με τη βοήθεια μιας γλώσσας που δε γνωρίζει σύνορα, αλλά σέβεται τις ιδιαιτερότητες των ανθρώπων, να επικοινωνήσουν γόνιμα, να καταφέρουν την απόλαυση της κάθε στιγμής, και να δώσουν το απαιτούμενο χώρο και χρόνο στην πηγαία έκφραση, όπου το γέλιο και το κλάμα είναι ένα.

Ντοκιμαντέρ προερχόμενα από όλες τις γωνιές του κόσμου ερευνούν, επεξεργάζονται κι αποκαλύπτουν, συχνά, κοινά θέματα που χαρακτηρίζουν την ανθρώπινη συμπεριφορά. Κομμάτια από τη ζωή σε όλες τις μορφές υπαίνονται σ' ένα αρμονικό και περιεκτικό σύνολο. Η μουσική, η λογοτεχνία, η ζωγραφική, η φωτογραφία, ο χορός, ο έρωτας έχουν τη θέση τους σε περιβάλλοντα αφθονίας ή στέρησης, συναισθηματικής και υλικής. Μπορεί το ντοκιμαντέρ να συμβάλει στη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των λαών; Μπορεί ν' αφυπνίσει συνειδήσεις; Μπορεί να επηρεάσει δικαστικές αποφάσεις; Ως μέσο έκφρασης προσωπικό, δεδομένης της ευκολίας στη χρήση της κάμερας, και του μοντάζ, επιτρέπει στο δημιουργό του, με σχετική ελευθερία, να ξεδιπλώσει το θέμα που τον ενδιαφέρει. Η ανεξαρτητοποίηση του μέσου από τις συνηθισμένες οδούς διανομής μειώνει τους συμβιβασμούς του. Ο σεβασμός της καταγραφόμενης εικόνας μπορεί να της δώσει μια θέση στην οπτικοακουστική ιστορία των σύγχρονων κοινωνιών. Η διαδικασία και η φύση της δημιουργίας δεν πρέπει να παραβλέπονται, όπως επίσης η αρχειοθέτηση και η συντήρηση του δημιουργούμενου υλικού.

Ψυχαγωγία είναι και η ικανοποίηση της περιέργειας. Το ντοκιμαντέρ, ως μέσο δημιουργικής έκφρασης, κοινοποιεί γεγονότα κι εμπειρίες, οι οποίες διαφορετικά θα γινόταν γνωστές μονάχα στο κοντινό περιβάλλον των ανθρώπων που τις έζησαν. Ο χρόνος είναι ο καλύτερος δάσκαλος και ο καλύτερος κριτής. Η φύση αποφασίζει για την τελική πράξη, ο ανήσυχος και ανικανοποίητος άνθρωπος αναμένει, ελπίζει και δοκιμάζει να καλιναγωγήσει την ισχύ της.

Χρήστος Καλλήσης

Όψεις του κόσμου • Views of the world

**Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ
LA FORCE DES ANGES**

Eric Vander Borgh, 86', Ελβετία

Η ιστορία ενός μικρού κοριτσιού αντιμέτωπο με τη μοίρα του, Καμπότζη, 1997. Η Βάνα, ένα 8χρονο κοριτσάκι, έχασε το πόδι της, όταν πάτησε μια νάρκη. Η ταινία καταγράφει ένα χρόνο από τη ζωή της Βάνα (τις δοκιμασίες, τους θριάμβους της και τη θέλησή της να ξαναπερπατήσει). Η Βάνα δεν ξέρει τίποτα για την ιστορία της πατρίδας της, παρά μόνο ότι οι νάρκες είναι και θα παραμείνουν μέρος αυτής της ιστορίας.

Ο ΝΟΤΟΣ / SUD

Chantal Akerman, 70', Βέλγιο

Αρχικά, η ταινία επρόκειτο να είναι ένας στοχασμός πάνω στην ομορφιά του Αμερικανικού Νότου, εμπνευσμένη από την αγάπη της Ακερμάν για τον Ουίλιαμ Φόκνερ και τον Τζέιμς Μπάλντουιν. Τα πράγματα, όμως, άλλαξαν μετά από ένα ρατσιστικό έγκλημα, που έγινε λίγες μέρες πριν την άφιξή της. Ο Τζέιμς Μπερντ Τζούνιορ, ένας μαύρος οικογενειάρχης, ξυλοκοπήθηκε άγρια από τρεις λευκούς, οι οποίοι στη συνέχεια τον αλυσόδεσαν στο φορτηγό τους και τον έσυραν για τρία μίλια, διασχίζοντας περιοχές όπου ζουν κατά κανόνα μαύροι. Ο Νότος ερευνά την φρικτή αυτή δολοφονία και εξετάζει τον αντίκτυπο της στην κοινότητα.

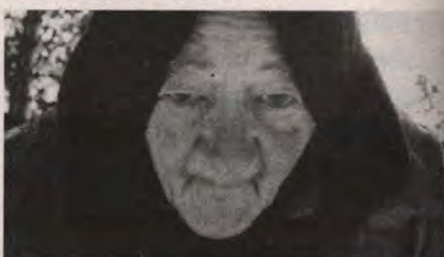
**ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
POUR LA SUITE DU MONDE**

Pierre Perault & Michel Brault, 83', Καναδάς

Υπάρχει ένα μέρος στον Καναδά, όπου πιστεύουν ακόμα πως το φεγγάρι επηρεάζει τη γη και πως οι ψυχές των νεκρών βοηθούν στο κυνήγι της λευκής φάλαινας. Για αιώνες ολόκληρους, οι κάτοικοι του Λ' Ιλ-Κουντρ, ενός μικρού νησιού στον ποταμό Άγιο Λαυρέντιο, παγίδευαν λευκές φάλαινες «μπελούγκα», βυθίζοντας έναν «φράχτη» από δενδρύλλια μέσα στην υγρή άμμο, την ώρα της άμπωτης. Μετά το 1920, η μέθοδος αυτή εγκαταλείφθηκε. Η μεγάλου μήκους αυτή ταινία αφηγείται «απροβάριστη» την ιστορία των γεγονότων, όταν οι παλιοί κάτοικοι του νησιού πείστηκαν να ξαναζωντανέψουν αυτήν την πρακτική.

ΜΟΝΗ / ALONE

Dmitry Kabakov, 48', Ρωσία

Η ταινία αφηγείται την αληθινή ιστορία μιας γυναίκας, της Άννας Ντιομίνα, ηλικίας ενός αιώνα. Κάθε μέρα, εδώ και 17 χρόνια, την ίδια ώρα, στον ίδιο σταθμό, μια σκυψτή γριούλα μ' ένα καροτσάκι μπαίνει στο ίδιο πάντα τρένο. Κατεβαίνει σ' έναν απομακρυσμένο σταθμό και μπαίνει στο δάσος. Καθώς την ακολουθούμε στα παγωμένα μονοπάτια, η ιστορία της, αλλά και η ιστορία της Ρωσίας, ξεδιπλώνεται μπροστά μας. Είναι μια ιστορία πίστης και προδοσίας και για τις δύο. Εντυπωσιακό αρχειακό υλικό από τη Ρωσία του 20ου αιώνα συνοδεύεται από απλές, αλλά λυρικές εικόνες της σύγχρονης Ρωσίας και της ηρωίδας μας, καθώς ακολουθεί την καθημερινή της ρουτίνα.

ΚΕΝΤΡΟ

ΚΑΛΑΠΟΘΑΚΗ 8

ανοικτά κάθε μέρα

13 - 18 & 20 - 02

BUFFET

κάθε Τρίτη & Πέμπτη βράδυ

ΚΙΝΕΖΙΚΑ

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ

**Η ΓΕΥΣΗ ΤΗΣ
KINAS®**

ΠΑΝΟΡΑΜΑ

ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ 64

κάθε βράδυ ανοικτά

Κυριακή μεσημέρι **BUFFET**

ΟΙΚΟΔΙΑΝΟΜΗ

στην περιοχή Πανοράματος

ΤΗΛ. 343 880

Johan van der Keuken

Ο ολλανδός σκηνοθέτης και φωτογράφος Johan Van der Keuken στο έργο του «Το Μεγάλο Ταξίδι», με αφορμή την προσωπική του αγωνία απέναντι στην ασθένεια του καρκίνου, περιγράφει συνθήκες και γεγονότα μοναδικά. Το κάλεσμα του θανάτου, κοινό για όλους του ζώντες οργανισμούς, όσο αποθαρρυντικό είναι, τόσο τροφοδοτεί την όρεξή μας για ζωή... Πόσο αδιάφορο φαίνεται το τράνταγμα ενός φλιτζανιού τσαγιού; Κι όμως, αυτό θα εξακολουθήσει τις δοτήσεις του, όσο υπάρχει ένα οποιοδήποτε σώμα να του δίνει κίνηση. Παρά τη μεγάλη σχετικά διάρκεια της ταινίας, «Το Μεγάλο Ταξίδι», οι εξωτερικές διαδρομές που συμπεριλαμβάνει, οι ψυχρές επισκέψεις στον καθηγητή, ραδιοθεραπευτή γιατρό, της κλινικής στην Ουτρέχτη ή της σαμανίστριας θεραπεύτριας στο Κατμαντού, οι κλειστοφοβικές πτήσεις με το περπλάνο, τα πορτρέτα των κατοίκων του Μπουργκίνια Φασό, το νερό του ποταμού που διασχίζει το Άμστερνταμ ή εκείνου που διασχίζει την πόλη, βόρεια της Σαχάρας, μοιάζουν τελικά να είναι ίδια. Η δύναμη της φύσης εξακολουθεί να καθηλώνει και να νοητεύει τον άνθρωπο. Το ταλέντο του καλλιτέχνη βρίσκεται στην ικανότητά του να καταγράφει εικόνες και ήχους της καθημερινότητας: ο τρόπος σύνθεσής τους, οι διακριτικές οπτικές γωνίες, η δεξιοτεχνία του φωτογράφου, ο οποίος γίνεται σαγηνευτικό πόρτο, δημιουργούν μια πρωτόγνωρη αφήγηση, η οποία συγκινεί, προκαλεί την έκπληξη, αφήνει άφωνο τον θεατή, κερδίζοντας την εμπιστοσύνη και το σεβασμό του. Η σειμνότητα του Johan Van der Keuken επιτρέπει, σ' εκείνον που θα ενδιαφερθεί για το έργο του, να διεισδύσει σ' έναν έξοχο χώρο, ο οποίος όμως του είναι οικείος. Με το τέλος της προβολής, «το Μεγάλο Ταξίδι» προσφέρει την ανάσα και την όρεξη για ζωή του οδηγού του. Η συνέντευξη που ακολουθεί με τον παγκόσμια αναγνωρισμένο ολλανδό σκηνοθέτη Johan van der Keuken, στον οποίο θα απονεμηθεί τιμητικό βραβείο από το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης πραγματοποιήθηκε στη διάρκεια του πρόσφατου Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Βερολίνου.

Μπορείτε να μιλήσετε για το λόγο της επιλογής του κινηματογράφου-ντοκιμαντέρ, ως μέσου για να εκφραστείτε;

Θα ήθελα να σας πω πως ανέκαθεν αρνούμαι τις κατηγοριοποιήσεις, επειδή δουλεύω πραγματικά με αρκετές τεχνικές της μυθοπλασίας. Έτσι ο τρόπος μου να κινηματογραφώ αντλείται απ' όλα τα είδη κινηματογράφου. Ίσως, να παρατηρήσατε το σχόλιο που κάνω για την ταινία *Vertigo*, για παράδειγμα. Υπάρχουν φυσικά πολλές αναφορές στη ζωγραφική, όπως και σε τεχνικές του πειραματικού κινηματογράφου της δεκαετίας του '20 και του '30 ή στην περιθωριακή αμερικανική σκηνή. Υπάρχει, επίσης, η χρήση του μοντάζ, η οποία είναι εμπνευσμένη από τους ρώσους πρωτοπόρους και έχει να κάνει με διαφορετικά είδη κατασκευής μιας σκηνής.

Έτσι, κατά τη γνώμη μου, σε πρώτη θέση είναι ο κινηματογράφος, στο σύνολό του, και όχι μόνο το ντοκιμαντέρ: ο κινηματογράφος που δίνεται με όλες αυτές τις παραδόσεις και προσπαθεί να τις ανανεώσει και να καινοτομήσει, να δώσει, δηλαδή, διαφορετικές εξηγήσεις. Υπάρχει, επίσης, στις ταινίες μου αρκετή αναφορά στην αυτοσχεδιαζόμενη μουσική. Νομίζω πως αντλώ ιδέες από πολλές μορφές έκφρασης, αλλά είναι αλήθεια πως *Το Μεγάλο Ταξίδι*, και η πραγματικότητα του ότι είμαι ακόμη ζωντανός, είναι ένα ντοκουμέντο, το οποίο δεν μπορώ να αρνηθώ. Αν ήμουν ήδη νεκρός, η επιδρασή του θανάτου μου στην αφήγηση της ταινίας θα ήταν πολύ διαφορετική.

Στα τρία τέταρτα της ταινίας αναποδογυρίζεται η δραματική ροή της, τη στιγμή της συνάντησής μου με τον αμερικανό γιατρό. Μοιάζει σαν ένα κλασικό γύρισμα στο σενάριο. Αλλά το σενάριο είναι καθοδηγημένο, εκείνη την στιγμή, από αυτά που μου συμβαίνουν προσπαθώντας να τα βγάλω πέρα. Η φόρμα της ταινίας, νομίζω, απαντάει σε ορισμένα κλασικά κινηματογραφικά σχήματα. Θα μπορούσα να έχω μια ταινία μυθοπλασίας, η οποία στο μεγάλο της μέρος να έχει μια δραματική εξέλιξη, ενώ πλησιάζοντας προς το τέλος να υπάρχει μια ανατροπή, όπως συνέβαινε με τον «από μηχανής θεό», ο οποίος έρχεται για να σώσει τον ήρωα. Έτσι νιώθω, με κάποιον τρόπο, πως εδώ έχουμε δύο οπτικές γωνίες και την ακριβή μίξη τους: από τη μια του πραγματικού γεγονότος, το ότι προς το παρόν έχω σωθεί, και από την άλλη τη χρήση αυτού του γεγονότος για την κατασκευή της ταινίας.

Όπως και σε παλιότερες σας ταινίες, η θεματική σας είναι αυτοβιογραφική. Στο Μεγάλο Ταξίδι το υποκείμενο, ο ήρωας, είστε εσείς και τα περιθώρια της υγείας σας. Μπορείτε να μιλήσετε για ορισμένες ιδιαιτερότητες αυτής σας της ταινίας, σε σχέση με άλλες που κάνατε στο παρελθόν;

Το αυτοβιογραφικό στοιχείο είναι πολύ συχνό στις ταινίες μου. Πάντα ένιωθα πως το ντοκιμαντέρ θα μπορούσε να είναι ένα μέσο για να δούμε τον κόσμο, ο οποίος με κάποιο τρόπο προσποιούνταν πως είναι αντικειμενικός. Νομίζω πως το μοντέλο ισχύει και σήμερα και μπορώ ν' αναφερθώ στα ντοκιμαντέρ του BBC, τα οποία είναι εξαιρετικά και τέλεια κατασκευασμένα. Εννοώ πως είναι βασικά εικόνες, άνθρωποι που μιλούν και ένα σχόλιο, το οποίο βάζει τα προηγούμενα στοιχεία σε μια μοναδική προοπτική, η οποία σου υποδεικνύει το πώς να κοιτάξεις αυτές τις εικόνες, γεγονότα που συγκεκριμενοποιεί το μήνυμα και τη σημασία του. Αυτή η φωνή δεν ανήκει σε κάποιον, αλλά είναι μια ουδέτερη φωνή: συνήθιζα να λέω πως είναι σαν τη φωνή του Θεού, ο οποίος επιβεβαιώνει πως αυτή είναι η αλήθεια.

Θα ήθελα να κάνω το βήμα προς μια άλλη κατεύθυνση, επειδή νομίζω πως βασικό για όλα όσα έφτιαξα, από τις αρχές της δεκαετίας του '60, ήταν το να εκφράσω μια αμφιβολία για τη φύση της πραγματικότητας. Νομίζω μια αμφιβολία, την οποία μπορούμε να συναντήσουμε σε πολλά μυθιστορήματα ή θεατρικά κομμάτια. Για παράδειγμα, αν πάρουμε μια κλασική ταινία, όπως το «Ρασομόν» του Ακίρα Κουροσάβα, εκεί έχουμε πέντε εκδόσεις του ίδιου γεγονότος. Αν το πάρω λίγο πιο μακριά, είναι η αμφιβολία για όλη την υπόθεση της πραγματικότητας, της αλήθειας. Πιστεύω πως υπάρχει μια υλική πραγματικότητα, της οποίας είμαστε κομμάτι, αλλά το όλο πράγμα είναι απλώς μια πιθανή πραγματικότητα.

Έχω ένα πολύ έντονο συναίσθημα, συχνά, πως όλη η ύλη της πραγματικότητας, στην οποία ανήκουμε, υπάρχει απλώς σε ένα όνειρο: όπως είναι η αντίληψη του κόσμου στις ανατολικές θρησκείες. Έτσι η περιγραφή της πραγματικότητας γίνεται περισσότερο η αναζήτηση, ο προβληματισμός, η ερώτηση για την ίδια την πραγματικότητα, η αναζήτηση της αναδημιουργίας και ανακατάταξης με κάποιο τρόπο σε μια ταινία. Αυτό γίνεται κατανοητό, ίσως, μονάχα για ένα δευτερόλεπτο.

Παίρνεις την ταινία στο σπίτι σου, μέσα στο κεφάλι σου: αυτό είναι ίσως μια πραγματικότητα. Δεν είναι η πραγματικότητα του κάθε πράγματος μεμονωμένου, αλλά είναι η συνολική σύνθεση, το μοντάζ που μπορεί να δώσει την αίσθηση της. Γι' αυτό το λόγο, όταν ήμουν στο ξεκίνημά μου και το *cinéma vérité* εμφανίστηκε, εντυπωσιάστηκα με αυτήν την ανάδειξη της στιγμής της αλήθειας, αλλά ένιωσα την ανάγκη να ξανάφέρω το μοντάζ και άλλους τρόπους για να την τοποθετήσω. Και, νομίζω, για να επιστρέψω στο αυτοβιογραφικό στοιχείο, πως στη δουλειά μου ένιωσα, όσο προχωρούσα, πως ήταν απαραίτητο να φέρω ένα θεατή στο πεδίο της ταινίας, το οποίο μπορούσε να γίνει μονάχα με την αφήγηση. Θα μπορούσε να υπάρχει με τη δική μου παρουσία, για παράδειγμα, μέσω μιας αναφοράς στη διαδικασία κινηματογράφησης. Από τις πρώτες μου δουλειές στον κινηματογράφο ήταν δύο ταινίες για τυφλά παιδιά. Ποιά είναι η πραγματικότητα ενός ανθρώπου, ο οποίος δεν μπορεί να δει; Τι βλέπει αυτός ο άνθρωπος; Εκεί οδήγησα την ταινία, μεταφέροντας τη δυσκολία του να δώσουμε μια εικόνα της πραγματικότητας.

Μπορείτε να μιλήσετε για το χρόνο προετοιμασίας; Πόσο βασιζόσαστε στα ένστικτά σας και πόσο σας επιτρέπει να είστε αυθόρμητος;

Υπάρχει πάντα η προετοιμασία. Υπάρχει μια ανταλλαγή μεταξύ αδρεναλίνης και στοχαστικής προετοιμασίας. Όπως συμβαίνει και στη ζωή γενικότερα. Κουράζεσαι, πηγαίνεις στο δωμάτιο του ξενοδοχείου σου και αναλογίζεσαι τί έχει συμβεί. Νομίζω πως, αν δουλεύει κανείς με αρκετούς αυτοσχδιασμούς, πρέπει να ανατροφοδοτείται συνέχεια.

Πώς είναι η συνεργασία με τη γυναίκα σας; Θα μπορούσατε να πούμε πως είναι η γυναίκα σας ένας από τους παρατηρητές της δουλειάς σας;

Ναι. Στα γυρίσματα, κάτι που συμβαίνει εδώ και πολύ καιρό, χρειαζόμαστε λίγες λέξεις για να μπορέσουμε να συνεννοηθούμε. Παράλληλα, μου φέρνει πολλές ιδέες. Με μεταφέρει σε μέρη και πράγματα τα οποία δεν προλαβαίνω να δω. Υπάρχει αυτού του είδους η αλληλεπίδραση. Επίσης φεύγει μακριά με το μικρόφωνο και καταγράφει ήχους, οι οποίοι δίνουν μια άλλη αίσθηση στην ταινία. Νομίζω για όλους τους ανθρώπους, με τους οποίους συνεργάζομαι, υπάρχει στην ταινία το μέρος τους: με τη γυναίκα μου είναι ιδιαίτερα δυνατό. Επίσης, λόγω της διαδικασίας του μοντάζ αυτών των μεγάλης διάρκειας ταινιών, εκείνη και ο παραγωγός μας έρχονται κάθε τρεις ή τέσσερις εβδομάδες για να δουν σε ποιο στάδιο βρίσκόμαστε με τον μοντέρ και συζητούμε πώς ορισμένα πράγματα λειτουργούν ή δεν λειτουργούν, κάτι που το κάνω εδώ και 10 χρόνια. Όταν κάνεις το μοντάζ, έτσι κι αλλιώς είσαι αναμεμιγμένος πολύ με τη διαδικασία, ενώ αυτός που έρχεται απ' έξω έχει μια διαφορετική προσέγγιση. Έτσι, πρέπει κάποιες φορές να καθαρίζουμε το νου μας.

“Η πραγματικότητα δεν μπορεί ποτέ να υπάρχει δίχως την ερώτηση για τη φύση της και, επίσης, χωρίς την αίσθηση της φτιαχτιάς της υψής”

Κατά τη γνώμη μου υπάρχει ένα παράδοξο στην ταινία σας. Βλέπουμε να φοβάστε το θάνατο, ενώ ταυτόχρονα αντλείται όρεξη για τη ζωή, αγωνίζεστε να προλάβετε να ζήσετε εμπειρίες που ονειρευθήκατε.

Με κρατάει σε εγρήγορση η ιδέα του θανάτου. Αυτό είναι, φυσικά, πολύ σύνθετο και, ίσως, δεν μπορώ ο ίδιος να το αναλύσω. Σίγουρα, η συμπεριφορά μου είναι: «δεν πρόκειται να καθίσουμε και να περιμένουμε. Πρέπει να κάνουμε αυτά που νομίζουμε πως μπορούμε να κάνουμε, με τον καλύτερο τρόπο» το ελπίζουμε τουλάχιστον: αυτά που μας αρέσουν ιδιαίτερα, όπως είναι τα ταξίδια, το να βλέπουμε, να ακούμε πραγματικά, το να πάμε προς τη γονιμότητα, το να πάμε προς τη ζωή. Νομίζω πως η αίσθηση του να ταξιδεύει κάποιος είναι η αίσθηση της απόδρασης. Ίσως, αυτό εξηγεί γιατί βρισκόμαστε εκεί. Για να καταγράψουμε την αίσθηση της ταυτότητας, φυσικά, θα μπορούσαμε να περιοριστούμε στην κινηματογράφηση φανταστικών σκηνών. Το τράβελινγκ με κάποιο τρόπο δίνει την αίσθηση του πανικού. Είναι μια περίεργη σύνθεση, το να προσπαθείς, ταυτόχρονα, να βλέπεις το θάνατο και να αποφεύγεις τη θέα του. Το να τον αντιμετωπίζεις και να φεύγεις από αυτόν την ίδια στιγμή, και, ίσως, αυτός να είναι ο τρόπος που συμβαίνουν τα πράγματα.

Στη διαδικασία αναζήτησης θεραπείας της ασθένειάς σας, με τις επαφές που είχατε με γιατρούς στη Δύση, με μάγους στην Ανατολή, με τη βοήθεια του διαλογισμού, αντιμετωπίσατε το ερώτημα του φθαρτού σώματος και ανθεκτικού πνεύματος. Ποιά είναι η γνώμη σας γι' αυτήν τη φυσική εξέλιξη των ανθρώπων;

Αυτό ήταν και η πρακτική απάντηση, στο γιατί χρησιμοποιήσαμε ψηφιακό βίντεο. Δήλωσα στην αρχή της ταινίας πως στο τέλος θα κινηματογραφώ μονάχα ένα βάζο με λουλούδια ή ένα ποτήρι νερό: επειδή στο γύρω χώρο μου δεν έχει μείνει τίποτα, παρά μονάχα ο νους. Για να μιλήσω για τη σχέση ανάμεσα στο νου και στο σώμα δεν είμαι ειδικός: αυτό που γνωρίζω, είναι ότι πίσω από την ταινία αισθανόμουν πως υπήρχε μια βαθιά επιθυμία για το Θεό, αλλά, επίσης, η αναγνώριση του γεγονότος πως δεν είναι εκεί. Είδα ότι όλος ο κόσμος, με κάποιο τρόπο, ψάχνει για το Θεό, σε αυτές τις περιπτώσεις, αλλά η μαγεία βρίσκεται παντού, κι αυτός είναι ο ρόλος της θιβητιανής σαμανίστριας, στην οποία παραδίνω τον εαυτό μου. Αντιλήφθηκα πως όλη η συμπεριφορά με τους εκπαιδευμένους της ιατρικής στη Δύση είναι, κατά κάποιο τρόπο, το ίδιο μαγικό: φυσικά το τελετουργικό είναι πολύ πιο φτωχό. Το συναίσθημα μου ήταν πως όλη η επέμβαση της γυναίκας μάγισσας, στο Κατμαντού, εν τέλει, δεν ήταν πιο τρομακτική από την επίσκεψη στο γιατρό, στην Ολλανδία. Θα μπορούσαμε να πούμε πως στη δεύτερη συζήτηση με το γιατρό, μετά το βραβείο στο San Francisco, ουσιαστικά, τον ρωτούσα, τον παρακαλούσα, αν μπορεί να μου δώσει έξι μήνες ζωής, και, έτσι, τον τοποθετούσα στη θέση του σαμάνου: βέβαια το τελετουργικό είναι πολύ ψυχρό και, ίσως, πιο τρομακτικό. Ανατολή ή Δύση; Έχοντας, φυσικά, την ορθολογική μας ιστορία, δεν μπορούμε να λειτουργήσουμε απορριπτικά. Αλλά εξακολουθώ να νιώθω έντονη τη μαγική σκέψη, την αίσθηση της μοίρας και την ελπίδα για ένα γενικό νόημα. Η μοίρα είναι πάντα εκεί. Κι αυτός είναι, ίσως, και ο λόγος που συνδέω την προσωπική μου κατάσταση με τους πρόσφυγες από το Κοσσυφοπέδιο. Οτιδήποτε κι αν συμβαίνει σε μένα είναι ένα τίποτα σε σχέση με αυτό που συμβαίνει εκεί. Εκατό χιλιάδες άνθρωποι μετακινούνται και σκοτώνονται στα σπίτια τους, τους μεταφέρουν με τη βία. Αισθάνομαι ότι, κατά κάποιο τρόπο, είμαι ένας μικρός καθρέφτης όλων αυτών των γεγονότων. Αυτά είναι, πιθανόν, ορισμένα πράγματα που σχετίζονται με την πνευματική εγρήγορση.

Συνέντευξη: Χρήστος Καλλίσης

ΜΙΑ ΑΓΕΛΑΔΑ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΜΟΥ A COW AT MY TABLE

Jennifer Abbott, 90', Καναδάς

Στις 17 Μαΐου 1996, η Τζένιφερ Άμποτ συνελήφθη σε μια εταιρία συσκευασίας κρεάτων, επειδή σύρθηκε κάτω από ένα φράχτη και βιντεοσκοπήσε μια νεκρή αγελάδα. Αν και η κατηγορία τελικά αποσύρθηκε, δόθηκε σήμα συναγερμού μεταξύ των παραγωγών κρέατος, ότι η Άμποτ κάτι ετοίμαζε. Κάθε χρόνο, στη βόρεια Αμερική, διασεκατομμύρια ζώα σφάζονται για το κρέας τους, γεγονός που ο κόσμος αποδέχεται ως το τίμημα του φαγητού του. Πλέκοντας συνεντεύξεις με ακτιβιστές για τα δικαιώματα των ζώων, εκπροσώπους της μη βιομηχανοποιημένης κτηνοτροφίας και ειδικούς για την προστασία των ζώων, η Άμποτ έχει δημιουργήσει ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον και εντυπωσιακό ντοκιμαντέρ, για ένα θέμα που πολλοί θα προτιμούσαν να μην το γνωρίζουν και πολλοί θα προτιμούσαν να μη διγύονταν ποτέ.

ΑΥΡΙΟ ΘΑ' ΝΑΙ ΟΛΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ DEMAIN TOUT IRA MIEUX

Της Όλγας Αμπάζογλου, 70', Ελλάδα

Η ταινία αφηγείται την ιστορία αυτών των προσφύγων του παρελθόντος και του παρόντος, που αύριο θα πρέπει πάλι να ξεριζωθούν, για πολλούς και διάφορους λόγους. Πρόκειται για μια σειρά από συναντήσεις και ιστορίες ζώων, σε μια περιοχή που λέγεται δυτική Θράκη, στο σταυροδρόμι αυτό της ευρωπαϊκής και της ανατολικής νοτοτροπίας και θρησκείας, στα σύνορα Ελλάδας, Τουρκίας και Βουλγαρίας. Οι αναχωρήσεις και οι αφίξεις τους, τα γέλια τους (τόσα πολλά γέλια!) και η μοναξιά τους αποτελούν μαρτυρία του γεγονότος ότι, αν οι άνθρωποι τρέχουν σε πολλές διαφορετικές κατευθύνσεις και όχι στον ίδιο δρόμο, είναι για να μη χάσει η Μητέρα Γη την ισορροπία της.

ΓΚΙΟΥΖΕΛΓΙΟΥΡΤ / GUZELYURT

Mihriban Tanik, 41, Τουρκία

Οι παλαιότεροι κάτοικοι του Γκιουζελγιούρτ (ό-

μορφη πατρίδα), τέως Γκελβερί, Χριστιανοί Ορθόδοξοι, που όμως μιλούσαν τούρκικα, έφυγαν για την Ελλάδα με την ανταλλαγή των πληθυσμών του 1924. Τα άδεια τους σπίτια κατοικήθηκαν από Μουσουλμάνους της Θεσσαλονίκης. Από καιρού εις καιρόν, οι απόγονοι των παλαιών κατοίκων του Γκελβερί επισκέπτονται τα σπίτια των δικών τους και ανανεώνουν τη γνωριμία τους με τους παλιούς γείτονες των γονιών τους. Τραγουδούν μαζί στην ίδια γλώσσα. Ύστερα από τη βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, οι φωνές αυτές, που μπορούν και τραγουδούν μαζί, μοιάζουν ν' ακούγονται πιο δυνατά.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΑΒΑΝΑ OUR HOUSE IN HAVANA

Του Stephen Olsson, 51', ΗΠΑ

Το σπίτι μας στην Αβάνα ακολουθεί το συναισθηματικά φορτισμένο ταξίδι της Σίλβια Μορίνι, μιας ζωηρής, 68χρονης Κουβανέζας, η οποία, ύστερα από 38 χρόνια στις ΗΠΑ, αποφασίζει να επιστρέψει στην Κούβα και ν' αναζητήσει εκεί το σπίτι, τη γειτονιά, και τα φθαρμένα απομεινάρια του πλούσιου, προνομιούχου παρελθόντος της. Η παλιννόστιση της Σίλβια είναι γεμάτη ανακαλύψεις, ευχάριστες συναντήσεις και προσωπικές συγκρούσεις. Το σπίτι μας στην Αβάνα είναι ένα προσωπικό κινηματογραφικό ταξίδι, διανθισμένο με την ιστορία, τον πολιτισμό, τη μουσική και το πάθος της Κούβας.

ΠΑΘΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΟ LES AMOUREUX DE DIEU

Dan Alexo, 64', Βέλγιο

Στα Σκόπια, δύο Σείκδες, μέλη μιας αδελφότητας Δερβίσηδων, καυγαδίζουν. Σε τούτη την εύδραυστη, ασταθή κοινωνία, μακριά από το Θεό και τον παραδοσιακό Σουφισμό, ο μικροκαυγής τους επικεντρώνεται στο ποια ομάδα θα τρυπηθεί στην τελετή του Νεβρούζ. Μέσα από την αντιζηλία αυτών των δύο χαρακτήρων, που εκπροσωπούν αντιπασσόμενα αρχέτυπα θρησκευτικών ηγετών, το ντοκιμαντέρ του Αλέξ αποτυπώνει μια

θρησκευτική εμπειρία, η οποία συντελείται σε λαϊκό επίπεδο και που, παρά τις χιουμοριστικές καταστάσεις και τις εντυπωσιακές εικόνες, μπορεί να μας σοκάρει. Κατά τη διάρκεια της τελετής, οι Δερβίσηδες τρυπούν το πρόσωπο, το λαιμό ή τα άκρα τους με καρφιά και ακίδες. Επειδή βρίσκονται σε έκσταση, δεν τρέχει ούτε σταγόνα αίμα. Η αγορά είναι γεμάτη κόσμο. Κάθε Σείκης προσπαθεί να προσελκύσει το μεγαλύτερο αριθμό πιστών, μειώνοντας έτσι τη σπουδαιότητα του αντιπάλου του.

ΝΕΟΙ ΡΩΣΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ ΚΤΟ BOLCHE: THE NEW RUSSIAN ENTREPRENEURS

Vitaly Kanevsky, 59', Ρωσία

Στις αρχές τις δεκαετίας του '90, ο Μίσα, ένας νεαρός ρώσος επιχειρηματίας, έχει μοναδικό του σκοπό να βγάλει όσα πιο πολλά χρήματα μπορεί. Χτυπημένος κι αυτός από την οικονομική κρίση, που μαστίζει τη χώρα, κάνει τα πάντα για να επιβιώσει. Αναζητεί άλλους επιχειρηματίες για να τους πείσει, είτε να γίνουν μέλη ενός συλλόγου επιχειρηματιών είτε να του δανείσουν λεφτά. Στις εκτενείς περιπλανήσεις του, ο Μίσα γνωρίζει πολλών ειδών ανθρώπους, όπως μια πολυτάλαντη γυναίκα: ηθοποιός και παραγωγός, πρωθεί ένα είδος κινηματογράφου άγνωστου ως τώρα στη Ρωσία: την ερωτική ταινία. Συγκινητικό, και ταυτόχρονα χιουμοριστικό, το ντοκιμαντέρ αυτό είναι ένα πορτρέτο της «αιώνιας Ρωσίας» με όλες τις αντιφάσεις της.

Η ΚΑΗΡΟΝΟΜΙΑ / LEGACY

Tod S. Landing, 90', ΗΠΑ

Με απόντες τους πατέρες, η οικογένεια Κόλινς, εδώ και τουλάχιστον τρεις γενιές, μεγαλώνει τα παιδιά της με χρήματα από την κοινωνική πρόνοια. Το σπίτι τους βρίσκεται στο Σικάγο, σε μια από τις πιο επικίνδυνες γειτονίες της Αμερικής, με αποτέλεσμα να περιβάλλονται μονίμως από την απειλή της βίας και των ναρκωτικών. Τη μέρα που άρχισαν τα γυρίσματα αυτού του ντοκιμαντέρ, ο

γιος της οικογένειας, ο 14χρονος Τερέλ, αριστούχος μαθητής και υπόδειγμα στην κοινότητά του, δολοφονήθηκε έξω από το σπίτι του, ενώ περίμενε να μιλήσει στο συνεργείο. Η ταινία παρακολουθεί πώς τα μέλη αυτής της οικογένειας μούρων της Αμερικής, μέσα σε πέντε χρόνια, κατάφεραν να συνέλθουν από το χαμό του παιδιού τους, να ξεφύγουν από την κοινωνική πρόνοια, να ξεπεράσουν την εξάρτηση και να γλιτώσουν οριστικά από τη φτώχεια και τη βία.

ΕΙΔΑΝ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΑΣ ΓΙΟΡΤΕΣ MEDITERRANEAN STORIES

Στέλιος Καραλημπόπουλος, 77, Ελλάδα

Εικόνες της Μεσογείου φτιαγμένες με ψωμί, λάδι και κρασί. Σ' ένα γεύμα η ιστορία, η γεωγραφία, η οικονομία, το κλίμα, ο πολιτισμός και οι άνθρωποι της Μεσογείου. Από κοντά αλώνια, λιοτρίβια, μύλοι, πατητήρια, χνάρια μιας μακραίωνης αρχιτεκτονικής. Διατροφικές συνήθειες, τρόποι παραγωγής, καθημερινότητες, συνδέονται μαζί με το φυσικό και το δομημένο περιβάλλον το πολιτισμικό σώμα του πιο ενδιαφέροντος, ίσως, ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της ιστορίας. Η Μεσόγειος αναδεικνύεται σε μια θάλασσα της σύγκλισης, της συνάντησης, που δεν παραγνωρίζει, όμως, τη δυναμική του διαφορετικού, που δίνει χώρο τόσο στο νεότερικό, όσο και στο βιωμένο και που, κύρια, επιμένει πάντα να γιορτάζει μετά από έναν καλό τρύγο, μετά από το θερισμό, μετά από το μάζεμα της ελιάς.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ / THE JOURNEY

Μαρία Μανούκου, 67, Ελλάδα

Η ταινία είναι ένα «ταξίδι» στο παρελθόν: στα χρόνια του διωγμού των Ελλήνων από τη Μικρασία και της ανταλλαγής των πληθυσμών (Ελλήνων και Τούρκων), από το 1922 ως το 1924. Μέσα από τις προσωπικές μαρτυρίες υπέργηρων Ελλήνων από το Αϊβαλί, και Τουρκοκρατικών από το Ρέθυμνο, που σήμερα ζουν στο Αϊβαλί και τα Μοσχονήσια, περνούν οι συγκλονιστικές καταθέσεις μνήμης εκείνης της εποχής.

Τοιγγάνοι-ζωές δίχως σύνορα • Gypsies-lives without borders

Οι τοιγγάνοι είναι, πιθανώς, η πιο σταθερά σιγνητισμένη ομάδα ανθρώπων στην ιστορία της Δύσης. Ένας από τους λόγους είναι ότι, ως νομαδικός λαός, ποτέ δεν αφομοιώνονταν. Στους άλλους αυτή η στάση έμοιαζε πάντα ύποπτη, ωστόσο ακριβώς αυτή η απομόνωση τους έχει επιτρέψει να κρατάνε ζωντανές τις παραδόσεις τους εδώ κι εκατοντάδες χρόνια.

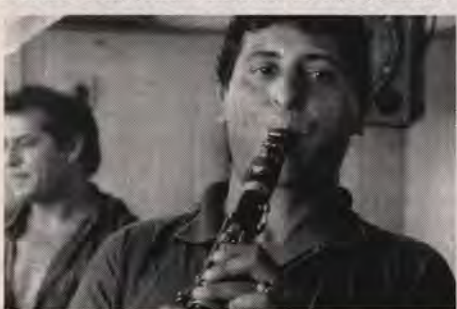
ΖΩΗ Σ' ΕΝΑ ΓΚΕΤΟ / ZIVOT V GETO

Eldora Traykova, Βουλγαρία, 40'

Ένα ντοκιμαντέρ για τη ζωή σ' ένα γκέτο τοιγγάνων στη βουλγαρική πόλη του Πλόβντιβ. Αποκαλύπτει τη σκληρή ζωή 30.000 ανθρώπων, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι τοιγγάνοι. Πεντακόσιες περίπου βουλγαρικές οικογένειες εξακολουθούν να μένουν εκεί, όμως το μοναδικό τους όνειρο είναι να φύγουν απ' το γκέτο. Ανέκαθεν υπήρχε μεγάλη ένταση ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Η ανεργία μεταξύ των τοιγγάνων φτάνει ως και το 80%. Για ορισμένους, η μόνη ελπίδα βρίσκεται στην εκκλησία, όπου προσεύχονται για ένα θαύμα. Και πράγματι, το θαύμα γίνεται: ένας αλθιδινός πρίγκιπας θα έρθει στο γκέτο...

ΤΣΙΓΤΑΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ / ZIGANSKA MUSICA

Joachim Kreck, Detelina Grigorova-Kreck, Γερμανία, 15'

Μια ταινία μουσικής και χορού, με θέμα τη μουσική που παίζεται στους γάμους στη βόρεια Βουλγαρία. Το είδος αυτό της μουσικής, παραδοσιακό και μοντέρνο ταυτόχρονα, είναι ένα δαιμονισμένο μείγμα δημοτικής μουσικής των Βαλκανίων σε συνδυασμό με στοιχεία τζαζ και ροκ, παιγμένο σε ρυθμούς απίστευτης πολυπλοκότητας. Αν και λέγεται «γαμήλια μουσική», παίζεται σε διαφόρων ειδών εορταστικές περιστάσεις. Γυρισμένη σε τοιγγάνικους γάμους και άλλες γιορτές, σε χωριά της βόρειας Βουλγαρίας, η *Τοιγγάνικη Μουσική* έχει πρωταγωνιστή το δημοφιλή βιρτουόζο του

κλαρίνου Φίλιπ «Φεκάτα» Σιμεόνοφ και την πλεκτρική τοιγγάνικη ορχήστρα του Τρουστένικ.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΤΣΙΓΤΑΝΟΣ AMERICAN GYPSY: A STRANGER IN EVERYBODY'S LAND

Του Jasmine Dollal, 80', ΗΠΑ

Το θέμα της ταινίας δεν είναι απλώς οι τοιγγάνοι της Αμερικής, αλλά η δονκιχωτική φιγούρα του Τζιμι Μαρξ, πωλητή αυτοκινήτων. Ο Μαρξ πλούτισε από τη δουλειά του, αγόρασε σπίτι κι εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του στην πόλη Σποκέιν της πολιτείας της Ουάσινγκτον. Η ζωή του, όμως, ανατράπηκε, όταν η αστυνομία παραβίασε το σπίτι του και σχεδόν κακοποίησε την οικογένειά του. Σύμφωνα με την τοιγγάνικη παράδοση, η οικογένεια και τα υπάρχοντα του Μαρξ είχαν τώρα μολυνθεί από ξένους (μη τοιγγάνους), με αποτέλεσμα τον εξωστρακισμό της οικογένειας. Με τη σειρά του, ο Μαρξ μίλησε την πόλη του Σποκέιν και την αστυνομία της.

ΑΔΕΙΑ / PRISON LEAVE

Της Έλνς Στεφνιά, 27, Ελλάδα

Η Ασιέ, τοιγγάνα 42 χρονών, κρατείται στις φυλακές Κορυδαλλού μαζί με την τριάχρονη κόρη της. Κάθε δύο μήνες παίρνει άδεια εξόδου από τη φυλακή και επισκέπτεται την οικογένειά της στο Δροσερό Ξάνθης. Η ταινία καταγράφει σκηνές από τη ζωή της Ασιέ μέσα και έξω από τη φυλακή.

ΤΣΑΪΓΙΑ ΣΤΟΪΚΑ / CEJA STOJKA

Του Carin Berger, 85', Αυστρία

Το πορτρέτο της 68χρονης αυστριακής Ρομ Τσάιγια Στοϊκά, η οποία, ύστερα από μια νομαδική παιδική ηλικία, εγκαταστάθηκε εδώ και πολλά χρόνια στη Βιέννη. Πρόσφατα, η φίλη της Τσάιγια Στοϊκά, ως συγγραφέα, ζωγράφου και τραγουδίστριας, πέρασε τα σύνορα της Αυστρίας και η ίδια θεωρείται πως εκπροσωπεί το άνοιγμα, που γίνεται από την κοινωνία των Ρομ και των Σίντι προς τον κόσμο

των «μπαλαμέ». Το κεντρικό θέμα του ντοκιμαντέρ είναι η συγχώνευση δύο πολύ διαφορετικών κόσμων σ' αυτή τη συναρπαστική γυναίκα. Η ταινία ξεκινάει με την παρουσίαση της Τσάιγια Στοϊκά, όπως είναι τώρα, και στη συνέχεια ανασυνθέτει τη βιογραφία της, με όλο τον πλούτο των αναφορών της στις συλλογικές εμπειρίες των Ρομ και των Σίντι, από τη δεκαετία του '30 μέχρι σήμερα.

ΜΑΥΡΟ-ΑΣΠΡΟ / CERNOBILA Y BARVE

Της Mira Erdovicki-Charap, 58', Τσεχία

Το ντοκιμαντέρ έχει ως θέμα τη γνωστή Ρομά τραγουδίστρια Βέρα Μπίλα, και το συγκρότημά της, και είναι ένα συναρπαστικό και ευαίσθητο πορτρέτο μιας εντυπωσιακής καλλιτέχνιδας και μιας ισχυρής προσωπικότητας, που αρνείται ν' αλλάξει, παρά τη μισαλλοδοξία που υπάρχει στην τσεχική κοινωνία απέναντι στους Ρομά. Η τραγουδίστρια, που θεωρεί τον εαυτό της αντιπροσωπευτική Ρομ, ζει με τον άντρα και τον θετό της γιο, που τη συγκεκριμένη περίοδο είναι στη φυλακή για ληστεία. Η Βέρα Μπίλα, σίγουρα, δεν είναι αυτό που φανταζόμαστε ως σταρ: καννίζει 30 τοιγάρα την ημέρα, έχει μανία με τους κουλοχέρηδες, τρώει ακατάσχετα παρά το πάθος της, είναι πνιγμένη στα χρέη κι έχει βάλει το στερεοφωνικό της ενέχυρο δεκαοκτώ φορές. Η

σκηνοθέτιδα έχει καταφέρει να δημιουργήσει μια αυθεντική εικόνα της Βέρα Μπίλα.

LATCHO DROM

του Tony Gatlif (Αλγερία-Γαλλία, 1993)

Η ταινία ακολουθεί τα ίχνη του μεγάλου μουσικού και ιστορικού ταξιδιού των τοιγγάνων, από τη γενέθλια γη τους στη βορειοδυτική Ινδία, απ' όπου ξεκίνησαν πριν 1.000 περίπου χρόνια, μέχρι την Αίγυπτο, την Τουρκία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία και τη Γαλλία. Καθ' οδόν, οι ονομασίες «Gitani», «Χαλάμπ», «Τοιγγάνος», «Bohemian» και «Gypsy» προσδόθηκαν στο έθνος των Ρομ. Το *Latcho drom* ταξιδεύει μέσα από οκτώ χώρες, ανακαλύπτοντας την εντυπωσιακή ποικιλία τραγουδιών, μουσικής και χορών που έφεραν μαζί τους οι Ρομ, των οποίων η ιστορία δεν αναφέρεται ούτε σε βιβλία ούτε σε παρτιτούρες: υπάρχει μόνον η προφορική μουσική παράδοση που κρατάει ζωντανές τις μνήμες, τα χίλια αυτά χρόνια που σηματοδεύτηκαν από μίσος και απόρριψη.

ROM

Μενέλαος Καραμυγιώλης, 75', Ελλάδα

Το 1979, ο ΟΗΕ αναγνωρίζει όλους τους τοιγγάνους με την ονομασία Rom και παραχωρεί συμβουλευτικό ρόλο στην Union des Rom. Rom, λοιπόν, μπορεί να σημαίνει τοιγγάνος, γύφτος, ή ένας άλλος τρόπος ζωής. Η ταινία επιχειρεί να δώσει το στίγμα του λαού αυτού στην ευρωπαϊκή ήπειρο, και κυρίως στην Ελλάδα, ακολουθώντας τέσσερις διαφορετικές κατευθύνσεις, που εκφράζονται στα πρόσωπα των τεσσάρων αφηγητών: του δασκάλου, του φωτογράφου, της γριάς τοιγγάνας Ταμάρα και της νεαρής Αϊμά.

ΟΙ ΡΩΜΑ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ ROMA IN THRACE

Κωνσταντίνος Κουμαρίδης, 47, Ελλάδα

Ήδη, έθιμα, χρώματα και ήχοι της ζωής των Ρωμ στην Θράκη, όπου αναζητούν τις λεπτές ισορροπίες ανάμεσα στη χριστιανική πλειονότητα και στη μουσουλμανική, τουρκόφωνη μειονότητα, στην οποία τους κατέταξαν νομικά, το 1923, με τη Συνθήκη της Λωζάνης.

Ο καναδός σκηνοθέτης Peter Wintonick φωτίζει το κίνημα του cinéma verité με την ομώνυμη ταινία του

Peter Wintonick

“Cinéma verité, είναι η αλήθεια του σκηνοθέτη, όπως περνάει από το μέσο του κινηματογράφου”

Jean-Pierre Beauviala

Το έργο *Cinéma verité: defining the moment* είναι ένα είδος ρετροσπεκτίβας σε μερικές από τις πιο εκλεκτές στιγμές του ντοκιμαντέρ στην ιστορία του κινηματογράφου. Ένα απαραίτητο εφόδιο για τον σπουδαστή του κινηματογράφου, αλλά και για τον κινηματογραφόφιλο θεατή, ώστε να γνωρίσει από κοντά τις ιδιαιτερότητες ενός κινηματογραφικού κινήματος, που επηρέασε την εξέλιξη τόσο του ντοκιμαντέρ, όσο και της μυθοπλασίας. Η επανάσταση του cinéma verité στα τέλη της δεκαετίας του '50 και στις αρχές της δεκαετίας του '60 είχε διάφορα ονόματα, free cinema, candid eye, cinéma verité, direct cinéma και συνέβη ταυτόχρονα σε Αγγλία, Γαλλία, ΗΠΑ και Καναδά. Χαρακτήρισε έναν νέο τρόπο καταπόνησης του κινηματογράφου και του κόσμου. Η διαδρομή, που έκανε το μικρό συνεργείο για την πραγματοποίηση των συνεντεύξεων, δίνει την αίσθηση της ταινίας δρόμου, ιστορική και εορταστική. Ο κόσμος του cinéma verité δημιουργήθηκε από μια ομάδα αφοσιωμένων επαναστατών. Τα πρόσωπα κλειδιά του κινήματος: Jean Rouch, Robert Drew, Richard Leacock, Donn Pennebaker, Frederic Wiseman εμφανίζονται στην ταινία. Μεταξύ των συνεντεύξεων παρεμβάλλονται αποσπάσματα από ταινίες, από τις οποίες επηρεάστηκε ή επηρέασε, χαρακτήρισε ή δημιούργησε το πρωτοποριακό κίνημα. Τα ολιγομελή μετακινούμενα συνεργεία, με τις κάμερες και τα φορητά μηχανήματα καταγραφής ήχου, διαμόρφωσαν όχι μονάχα την εξέλιξη του ντοκιμαντέρ, αλλά και τον κινηματογράφο μυθοπλασίας.

Στην ταινία σας *cinéma verité* ακολουθήσατε μια δική σας μέθοδο, όχι πολύ σχετική με αυτή του κινήματος που ερευνάτε. Είχατε σίγουρα ένα καλά προσχεδιασμένο σενάριο. Παράλληλα, η χρησιμοποίηση της δεύτερης μικρής κάμερας, η οποία παρακολουθούσε τη διαδικασία των γυρισμάτων, δείχνει πως θέλετε να διατηρήσετε το πνεύμα του *cinéma verité* στην ταινία σας. Ποια είναι η γνώμη σας;

Κάναμε όλη την έρευνα, είδαμε όλες τις ταινίες κι έπρεπε να βρούμε τρόπους επικοινωνίας με τον κάθε σκηνοθέτη. Νομίζω πως, αν θέλεις να κάνεις μια ταινία για το *cinéma verité*, το τελευταίο που μπορείς να κάνεις είναι να τη γυρίσεις σ'ένα «verité» στυλ. Θα έδειχνε περισσότερο φτιαχτή με αυτόν τον τρόπο. Το να βάλεις όλους αυτούς τους άνδρες, οι οποίοι εξακολουθούν να δουλεύουν στον κινηματογράφο, να κάνουν κάποια γυρίσματα, θα έμοιαζε μάλλον στημένο. Γι'αυτό ήθελα με κάποιο τρόπο να έχω μια σταθερή δομή. Αλλά είχαμε κι έναν δεύτερο σκοπό νομίζω: επειδή όλοι αυτοί οι άνθρωποι είναι 75 χρονών κατά μέσο όρο σήμερα, εξακολουθούν να δουλεύουν, είναι ιδιαίτερα ενεργοί, θα ήθελα να τους καταγράψω, για την ιστορία, μ'έναν αρχαικό τρόπο σε μεγάλης διάρκειας συνεντεύξεις. Έτσι ξοδέψαμε γραμμές ώρες με τον καθένα: αλλά ήθελα να σχηματοποιήσω τις συνεντεύξεις μ'έναν συγκεκριμένο τρόπο: ουσιαστικά, με τη μέθοδο των ομιλούντων προσώπων (talking heads). Δεν είμαι αντίθετος στο να χρησιμοποιήσω ένα είδος τεχνικής μετάδοσης πληροφοριών, μ'έναν σχετικά διδακτικό τρόπο, αν αυτό εξυπηρετεί τον αρχικό μου σκοπό.

Προσπαθώ να είμαι πολύ συγκεκριμένος, έχοντας έναν καλά γραμμένο ήχο, καλά παρουσιασμένο: αλλά, όπως σωστά εντοπίσατε, χρησιμοποίησα μια δεύτερη κάμερα, η οποία θα μπορούσε να δώσει μία γεύση της μεθοδολογίας, ώστε να έχουν οι θεατές μια ιδέα της ολιγομελούς ομάδας, που είναι απαραίτητη για να γυρίσει κανείς τέτοιου είδους ιστορίες. Τραβούσαμε και φωτογραφίες: ορισμένες τις χρησιμοποίησα. Ήθελα να δημιουργήσουμε αυτό που ονομάζω neo-verité κινηματογράφο, χρησιμοποιώντας βασικές τεχνικές του verité.

Πόσο σας βοήθησε η εμπειρία της δημιουργίας «Κατασκευάζοντας την συναίνεση: Ο Noam Chomsky και τα media»;

Εκεί είμασταν σχεδόν σε ολοκληρωτική αποσύνθεση. Βρισκόμασταν μαζί του και απλά τον περιτριγυρίζαμε με την κάμερα, η οποία μεσολαβεί και δίνει μια διαφορετική προοπτική. Εδώ μου άρεσε η χρήση των στρωμάτων από οπτικά ίχνη (visual tracks), όπως τα ονομάζω. Έτσι έχουμε τα βασικά κομμάτια των συνεντεύξεων, αλλά έχουμε επίσης και τα clips. Πιθανότατα θα ήταν αρκετά καλό το αποτέλεσμα, αν θέλαμε να σταματήσουμε εκεί, αλλά ήθελα να προσθέσω τα υπόλοιπα επίπεδα της δημιουργικής διαδικασίας και επίσης όλο αυτό το κομμάτι του αρχαικού σχόλιου με τη χρήση του παλιού στυλ ντοκιμαντέρ. Έτσι το καθένα προσθέτει μια διαφορετική πλευρά, προκαλεί το χιούμορ και πλέον γίνεται πολύ ενδιαφέρον να παρακολουθήσεις την ταινία.

Καταγραφή της μνήμης • Recording our memory

Την σημασία του να θυμόμαστε για να μαθαίνουμε θυμίζει το σύνολο των ταινιών της ενότητας. Η επιστροφή στο παρελθόν, ξεπερνώντας τη μελαγχολία που την περιβάλλει, με τη βοήθεια της αφομοίωσης, της γνώσης, δίνει ώθηση για τη συνέχεια. Συνήθως το παρόν ανακαλεί το παρελθόν.

**ΜΕΤΑ ΛΥΠΗΣ ΣΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΟΥΜΕ
REGRET TO INFORM**

Barbara Sonneborn, 72, ΗΠΑ

Πρόκειται για την ιστορία μιας γυναίκας, του ταξιδιού που έκανε στο Βιετνάμ, είκοσι χρόνια με-

τά το θάνατο του άντρα της εκεί, και για τις γυναίκες που συνάντησε, γυναίκες σηματοδεδιμένες από τον πόλεμο. Η Σόνμπερν, παρεμβάλλοντας συγκινητικές μαρτυρίες γυναικών κι από τις δύο πλευρές του πολέμου, μας δίνει να καταλάβουμε πόσο αληθινός παραμένει ακόμα αυτός ο πόλεμος. Βαθιά προσωπική, αλλά και ταυτόχρονα πανανθρώπινη, η ταινία αποτελεί ένα ανεκτίμητο και συγκινητικό μάθημα για την οδυνηρή κληρονομιά του πολέμου.

**ΤΟ ΠΟΡΤΡΕΤΟ ΤΟΥ ΖΥΚΛΟΝ
ZYKLON PORTRAIT**

Elida Schogt, Καναδός, 13'

Κάτω από μια φαινομενικά κλινική και επιστημονική ματιά για το πώς οι Ναζί ήσαν το αέριο

“Δεν είναι ο καθένας μας κινηματογραφιστής, αλλά η τεχνολογία πλέον μας επιτρέπει να μην ανησυχούμε ιδιαίτερα για το κόστος μιας παραγωγής”

Ποια είναι η γνώμη σας για το Δόγμα; Είναι ένα είδος μόδας ή ένα πραγματικό κίνημα; Μήπως κάτι αντίστοιχο είχε συμβεί και πριν μερικά χρόνια με το *cinéma verité*, όπως φαίνεται να λέει ο σκηνοθέτης Frederic Wiseman στην ταινία σας;

Ο Wiseman λέει πως μόνο οι Γάλλοι έκαναν *cinéma verité*, κάτι που είναι πολύ προσποιητό από μέρος του, επειδή είναι ο μόνος σχεδόν σκηνοθέτης που στο πέραςμα των χρόνων είναι πιστός σε αυτό το είδος κινηματογράφου. Αν θελήσουμε να επιστημόνουμε αυτό που έκανε το Δόγμα με τις δέκα ή δώδεκα αρχές του: όχι συνεντεύξεις, όχι εξωτερική παρέμβαση του ήχου, αφήγηση, να μη ζητάς από τους ηθοποιούς να κάνουν κάτι για την κάμερα, η κάμερα εκτός του τρίποδα, χρήση φορητού μικρόφωνου, θα δούμε - και είναι ενδιαφέρον - πως οι αρχές του verité είναι πολύ κοντινές στις αρχές του Δόγματος, οι οποίες δεν είναι γραμμένες σε κάποιο μανιφέστο, αλλά αρθρώθηκαν από σκηνοθέτες, όπως ο Drew και άλλοι. Νομίζω πως το Δόγμα είναι ένα είδος αντίδρασης ενάντια στη στατική σχολή του ευρωπαϊκού κινηματογράφου. Ίσως είναι κάτι μοντέρνο, ή ίσως είναι ένα είδος επιστροφής στις αρχές του verité, το οποίο νομίζω είχε μια θεμελιώδη επιρροή, ειδικά στον κινηματογράφο-ντοκιμαντέρ. Ίσως η διαίρεση να γίνεται ανάμεσα στον ψευδοκινηματογράφο και στον τεχνητό κινηματογράφο από τη μια πλευρά και από την άλλη σ' ένα είδος κινηματογράφου το οποίο είναι πιο ανθρώπινο. Και αυτό μπορεί να συμβαίνει τόσο στη μυθοπλασία, όσο και στο ντοκιμαντέρ, κάτι το οποίο ονομάζω faction. Ίσως αυτή η προσέγγιση στην αλήθεια είναι πιο έντιμη ως προς το πού βρίσκεται η ποιότητα. Η απελευθέρωση έρχεται περισσότερο με την εντιμότητα, παρά με το να αποτελείς κομμάτι ενός βιομηχανικού κινηματογράφου, όπως είναι το σύστημα του Χόλιγουντ, όπου ο κινηματογράφος είναι προϊόν. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα, όπου με κάποιο τρόπο διαφθείρεται το ύφος verité, στη διαφήμιση, σε μουσικά βίντεο, στον κινηματογράφο, όπως στο «The Blair witch project».

Ποια είναι η γνώμη σας για την περίπτωση της ταινίας «The Blair witch project», η οποία κάνει χρήση της γλώσσας του *cinéma verité*;

Εκεί η χρήση της γλώσσας γίνεται μάλλον για σκοπούς ύφους, παρά γιατί το υλικό ενδείκνυται να κινηματογραφηθεί με αυτόν τον τρόπο. Για μένα η μαρτυρία αυτού του σχεδίου επιστρέφει στην ιδέα των αυθεντικών παρορμήσεων του verité, αλλά επίσης σχετίζεται και με την ιδέα πως δεν είναι ο καθένας κινηματογραφιστής, αλλά πως η τεχνολογία πλέον μας επιτρέπει να μην ανησυχούμε ιδιαίτερα για το κόστος μιας παραγωγής. Μπορείς ν' αρθρώσεις το δράμα σου, αρκεί να έχεις κάποιο ταλέντο ή σκοπό

βολή της ταινίας του Wenders στα εγκαίνια του Φεστιβάλ Βερολίνου. Η προβολή αυτή μου φαίνεται πως έγινε απ'ευθείας από σκληρό δίσκο, ο οποίος έστειλε την ταινία μέσω δορυφόρου από κάποιο γραφείο της Warner bros, στο κέντρο του Λος Άντζελες, σε όλους τους κινηματογράφους του κόσμου. Με κάποιο τρόπο, το μέλλον μπορεί να είναι οργουελικό ή επίσης απελευθερωμένο, ώστε θα μπορούμε να βρούμε, ως σκηνοθέτες ταινιών ντοκιμαντέρ ή κατασκευαστές εναλλακτικών μέσων, ένα μεγαλύτερο κοινό, χρησιμοποιώντας τις νέες τεχνολογίες, κυρίως το internet. Η το ψηφιακό ντοκιμαντέρ, στο οποίο συλλαμβάνουμε εικόνες με τις μικρές κάμερες και μοντάρουμε με τους νέους τύπους λογισμικών μοντάζ, που διατίθενται για πολύ λίγα χρήματα και μπορείς να έχεις τελικό προϊόν, ταινία, όραμα, τα οποία είναι τόσο επεξεργασμένα, όσο μια 80 εκ. δολαρίων ταινία του Wenders. Έτσι αυτό που μετράει είναι η τεχντροπία.

Προετοιμάζετε κάποιο σχέδιο νέας ταινίας;

Μόλις βρήκα τα χρήματα για μια ταινία για την ουτοπία. Θα είναι μια παγκόσμια έρευνα. Μια ταινία δρόμου για διάφορα μέρη που περνούν την ουτοπία. Μετά από έρευνα που έκανα τα τελευταία τρία χρόνια, ταξινομήσα ορισμένα μέρη του κόσμου με διαφορετικά ήδη πνευματικής, αρχιτεκτονικής, λαϊκής, ιστορικής, κυριολεκτικής, εθνικής, πρωτόγονης, περιβαλλοντικής και ψηφιακής ουτοπίας. Ένα είδος Δον Κιχώτη με μια βιντεοκάμερα, ερευνώντας για την ουτοπία και ανακαλύπτοντας, ή τουλάχιστον ελπίζοντας πως θα φτάσω στο συμπέρασμα, πως είναι πιθανή η ύπαρξή της. Επίσης είναι μια έρευνα για τα ιδανικά και για το πώς ο άνθρωπος ζυγίζει την ιδεολογία σε σχέση με την πραγματικότητα. Ξεκινάω τώρα τα γυρίσματα: έχω ήδη πάρει κομμάτια από την Ινδία, την Αυστραλία: θα κινηματογραφήσω στο Βερολίνο, στο Μουσείο της Περγάμου, όπου υπάρχουν οι πόρτες του Πύργου της Βαβυλώνας.

Ποια είναι η εμπειρία σας από το 1ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, πέρσι το Μάρτιο;

Θυμάμαι πως ήταν πραγματικά πετυχημένο ως πρώτο φεστιβάλ. Μου άρεσε ιδιαίτερα το γεγονός πως ήταν πολυπληθές το κοινό και μεγάλη η συμμετοχή των φοιτητών. Είναι ασυνήθιστο να έχεις ένα τόσο πετυχημένο φεστιβάλ από την πρώτη του χρονιά. Συνήθως χρειάζονται 7 χρόνια για να πάρει το δρόμο του. Υπάρχει μια αλυσίδα, αυτή τη στιγμή, από φεστιβάλ ντοκιμαντέρ στον κόσμο, τα οποία είναι απαραίτητα, όχι μόνο για να δείξουμε τη δουλειά μας, αλλά για να εμπλακούμε σε κάποιο είδος συμπαραγωγής με κινηματογραφιστές απ' όλο τον κόσμο. Μπορούμε να δημιουργήσουμε αλυσίδες συμπαραγωγών, αντί να βασίζομαστε στα τηλεοπτικά δίκτυα, τους διανομείς και στους συμβατικούς τρόπους χρηματοδότησης.

Συνέντευξη: Χρήστος Καλλιόπης

Ζύκλον Β και από εντομοκτόνο το μετέτρεψαν σε όπλο γενοκτονίας, κρύβεται η τεράστια απώλεια που υπέστη μια οικογένεια. Η μητέρα της σκηνοθέτιδας μιλάει για πρώτη φορά για τις εμπειρίες της, ως Εβραίας που επέζησε του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, καθώς και για τη δική της μητέρα που πέθανε στο Άουσβιτς. Συνθέτοντας ένα κολάζ από παλιά εκπαιδευτικά φιλμ, οικογενειακές φωτογραφίες και ταινίες, υποβρύχια φω-

τογραφία και εικόνες ζωγραφισμένες στο χέρι, η σκηνοθέτιδα προσπαθεί να σύμφιλιωθεί με το παρελθόν, καθώς ακολουθεί στα χνάρια τους τρεις γενιές γυναικών. Η προσέγγιση είναι προσωπική και υποκειμενική και η φρίκη του Ολοκαυτώματος αποδίδεται χωρίς ούτε ένα πλάνο από το αρχαικό υλικό του.

**ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ΤΟΥ ΚΟΖΟΒΟΥ
LOTET E KOSOVES**

Kujtim Cashku, Αλβανία, 52'

Η σύγκρουση στο Κόσοβο: οι πρόσφυγες και η φρίκη που βγαίνει από τις μαρτυρίες τους. Από τη μια πλευρά η εθνική κάθαρση του Μιλόσεβιτς. Από την άλλη οι βομβαρδισμοί και η πολεμική μηχανή του ΝΑΤΟ. Ποια θα είναι, η μοίρα όλων αυτών των ανθρώπων, που δεν θα πρέπει, σε καμία περίπτωση, να μετατραπούν σε απλούς αριθμούς;

ΠΡΙΠΓΙΑΤ / PRIPYAT
Nikolaus Geyrhofer, Αυστρία, 100'

Μέχρι το 1986, ο οικισμός του Πριπιάτ, πέντε χιλιόμετρα από το Τσερνομπίλ, και το μέρος όπου ζούσαν όλοι οι εργαζόμενοι στο εργοστάσιο είχε πληθυσμό 50.000 ανθρώπους. Αμέσως μετά την πυρηνική καταστροφή, το Πριπιάτ εκκενώθηκε και οι κάτοικοί του μεταφέρθηκαν σε διάφορες περιοχές της Σοβιετικής Ένωσης. Σήμερα, το Πριπιάτ είναι μια αυστηρά φρουρούμενη πόλη-φάντασμα, μέσα στην απαγορευμένη περιοχή που περιτοιχίζεται το εργοστάσιο σε ακτίνα 30 χιλιομέτρων. Η ταινία είναι ένα πορτρέτο των ανθρώπων που εξακολουθούν να ζουν και να εργάζονται εκεί, καθώς και αυτών που ξαναγύρισαν.

ΕΞΟΔΟΣ ΣΤΟ ΔΟΥΝΑΒΗ / A DUNAI EKODUS
Peter Forgacs, 60', Ουγγαρία

Η έξοδος του Δούναβη είναι ένα ντοκιμαντέρ με θέμα μια έξοδο που έγινε προς δυο αντίθετες κατευθύνσεις, αποτέλεσμα μιας απόφασης των Μεγάλων Δυνάμεων. Το περιστατικό αυτό δεν αναφέρεται στα βιβλία της ιστορίας, ούτε και το κατέγραψε κανένας επαγγελματίας οπερατέρ. Είναι το καλοκαίρι του 1939. Η κυβέρνηση ανδρείκελων της Βουδαπέστης διέκλινεται ολοένα και πιο φιλικά προς τους Ναζί. Δύο πλοία ναυλώνονται για την έξοδο 900 Σλοβάκων Εβραίων. Ο πλοίαρχος Νάντορ Αντράσοβιτς κινηματογράφησε επιμελώς τους επιβάτες στο ταξίδι τους προς τη Μαύρη Θάλασσα και, ενώ η ταινία του θα μπορούσε να είχε τελειώσει εκεί, αυτό δεν συνέβη...

ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΡΙΝ / DEDICATED TO MEMORY
Αντώνης Κιούκας, 24', Ελλάδα

Στο σενάριο της ταινίας ενσωματώνεται η γνώση των μακεδονικών ταφικών εθίμων που προέκυψε από την πολύχρονη ανασκαφή στη βασιλική νεκρόπολη των Αιγών (Βεργίνα). Ο θάνατος και η κηδεία του βασιλιά Φιλίππου Β', η πρωποποίηση του εκλεκτού, ο φόβος του αδήριτου τέλους, η προσδοκία μιας άλλης ζωής, ο πόνος του χωρισμού, η δίψα της αιώνιας μνήμης είναι τα θέματα της ταινίας, που με πρωταγωνιστές τους θησαυρούς που έφερε στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη, προσπαθεί να κάνει εικόνα το μύθο του θανάτου.

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΡΜΑΤΟΠΛΕΓΜΑΤΑ / BEYOND THE BARBED WIRE
Αυδία Καρά, 45', Ελλάδα

Η ταινία πραγματεύεται, στη διχοτομημένη Λευκωσία, τη συγκινητική ιστορία της αδούρβης συνεργασίας ομάδας Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων που, στα πλαίσια του «Master Plan» και με τη συμπαράσταση των Ηνωμένων Εθνών, δουλεύουν 25 χρόνια τώρα, δημιουργώντας την υποδομή μιας ενιαίας πόλης. Με σπάνιο υλικό από την απαγορευμένη Βόρειο Λευκωσία, η ταινία αποκαλύπτει τις σκέψεις και τις έγνοιες των απλών ανθρώπων και των δύο πλευρών. Η ταινία καταγράφει τις τραυματικές εμπειρίες του πολέμου και της πολιτικής, που σημάδεψαν τη ζωή τους, αλλά ταυτόχρονα αποκαλύπτει τη λαχτάρα τους για επικοινωνία, πέρα από τους διαχωρισμούς που επέβαλε η μοίρα του νησιού.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΝΕΣΤΩΤΟΣ ΧΡΟΝΟΥ / TRAGEDIE GRECQUE

Jean-Paul Mudy, 31', Ελλάδα

Μια γυναίκα καταθέτει και καταγγέλλει, μ' ένα πάθος κι ένα τρεμούλιασμα στη φωνή που θυμίζουν την Κάλλας στους πιο δραματικούς της ρόλους. Ωστόσο, βρισκόμαστε στη Θεσσαλονίκη, στα τέλη της δεκαετίας του '90. Η γυναίκα είναι

η Ελένη Φωτιάδου, της οποίας η κόρη βρέθηκε νεκρή, με μια σύριγγα καρφωμένη στο σώμα της. Η αστυνομία επιμένει ότι πρόκειται για τη μοιραία υπερβολική δόση. Αποφασισμένη να ξεσκεπάσει μόνη της την αλήθεια, η Ελένη Φωτιάδου υποδύεται την πόρνη και τη ναρκομανή για να μπορέσει να διεισδύσει στα κυκλώματα των εμπόρων ναρκωτικών της Θεσσαλονίκης.

ΧΑΜΕΝΟΙ ΓΙΟΙ / LOST SONS

Frederik von Krusenstjerna, 70', Γερμανία-Σουηδία

Ο πατέρας Hans Canje επέστρεψε στην πόλη του την Κολωνία, μετά το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου. Ήταν ένας από τους λίγους που γλιτώσαν α-

πό την νεολαία των μαχητών του Χίτλερ. Η ζωή του αναστρέφεται μετά την συνάντησή του μ' έναν επιζώντα από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Δηλωμένος κομμουνιστής φυλακίστηκε από το Δυτικογερμανικό κράτος. Το '63 πέρασε στο Ανατολικό Βερολίνο και έγινε από τους επικεφαλής της προπαγανδιστικής μηχανής. Ο γιος του, Ingo Hasselbach έγινε από τους ηγέτες των ανατολικογερμανών νεοναζιστών, το '93 έφυγε στη Δύση και δημοσίευσε τρία βιβλία για τη ζωή του στον οργανισμό με έδρα το Βερολίνο. Η ταινία δείχνει πόσο μικρή είναι η απόσταση μεταξύ των πολιτικών άκρων και πόσο αγέφυρωτο είναι το κενό ανάμεσα στους ανθρώπους, οι οποίοι μοιάζουν σε τόσα πολλά σημεία.

Μικρές αφηγήσεις • Stories to tell

Συχνά τα ποήματα περιστατικά, τα συμβάντα της καθημερινότητας που το ανυποψίαστο βλέμμα δεν τα παρατηρεί, αναδεικνύουν το μεγαλείο της ζωής. Εκεί συναντιέται η τέχνη του αφηγητή.

THE ROUNDER GIRLS

Sabine Derflinger & Bernhard Pötscher, 90', Αυστρία

Οι Ράουντερ Γκερλς είναι ένα πολυπολιτισμικό φωνητικό συγκρότημα, που διαπρέπει στη γκόσπελ και τα μπλουζ, μουσικά είδη που δεν πολυακούγονται από το ραδιόφωνο, ούτε και προβάλλονται στο MTV πολύ συχνά. Ωστόσο, η Τάινι Κέινραθ, η Λιν Κίρναν και η Κιμ Κούπερ είναι αποφασισμένες να φτάσουν στην κορυφή του μουσικού στερεώματος. Στην ταινία, στην οποία τους ακολουθούμε σε μια τουρνέ τους στην Αυστρία και τη Γερμανία, δείχνονται τα απεριόριστα αποθέματα ταλέντου, ικανότητας, επαγγελματισμού, έντασης και επιμονής, που πρέπει να διαθέτει κανείς για να μπορέσει να ζήσει ως επαγγελματίας μουσικός.

ΜΙΚΡΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΓΥΑΛΙΑ / SMALL METAL GLASSES

των Nancy Cole & Αίζα Ξύδη, 27', ΗΠΑ

Τα γυαλιά, πέρα από πρακτική ανάγκη, είναι αναπόσπαστο μέρος της ταυτότητας του ατόμου

που τα φοράει. Το χιουμοριστικό ντοκιμαντέρ «Μικρά μεταλλικά γυαλιά» ξεκινά μ' ένα φόρο τιμής στην ταινία του Στάνλι Κιούμπρικ «Full Metal Jacket», όπου τίθεται το ερώτημα μήπως, για μια στρατιά από fashion victims, τα γυαλιά δεν είναι τίποτα περισσότερο από ένα αξεσουάρ μόδας. Ο κυρίως κορμός της ταινίας, σε αντίθεση μ' αυτή την πρώτη κωμική σεκάνς, ακολουθεί περίπου το ύφος ενός συμβατικού ντοκιμαντέρ. Οι σκηνοθέτιδες εξετάζουν το θέμα από την άποψη της ιατρικής αναγκαιότητας, του επιφανειακού αξεσουάρ, αλλά και του πώς οι άνθρωποι κρίνονται με βάση την εμφάνισή τους, τη σημασία του βλέμματος, του εγώ και του άλλου.

Ο ΠΕΛΑΡΓΟΣ ΜΑΣ / A MI GOLYAK

Livia Gyarmathy, 29', Ουγγαρία

Ο πελαργός μας είναι μια πρωτότυπη ιστορία για τη σχέση του ανθρώπου με τα ζώα. Αφηγείται ένα χρόνο από τη ζωή ενός πελαργού, που μένει πίσω, όταν οι σύντροφοί του ξεκινούν το ταξίδι τους για τη μακρινή Αφρική. Η ταινία διαδραματίζεται σ' ένα μικρό ουγγρικό χωριό και συμπρωταγωνιστές του πελαργού είναι οι χωρικοί, με τις ανθρώπινες αδυναμίες τους, τις ελπίδες και τις φιλοδοξίες τους. Ο πελαργός, που έμεινε πίσω κεντρίζει την προσοχή, αλλά και το ενδιαφέρον των χωρικών, και σιγά σιγά γίνεται κι ο ίδιος «χωρικός». Η ταινία παρουσιάζει με τρόπο χιουμοριστικό, και ενίοτε ειρωνικό, την αλληλεπίδραση ανθρώπου και ζώου· δεν χρειάζεται αφήγηση, η μόνη γλώσσα, που μιλιέται, εί-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ 3

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΤΡΙΑ • ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ • ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ • ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ • ΕΙΔΗΣΕΙΣ • ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΜΟΥΣΙΚΗ • 16:9 • TELETEXT

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ • Α' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 102 FM-1044 ΜΕΣΑΙΑ • Β' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 95.8 FM-1179 ΜΕΣΑΙΑ • Γ' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΡΑΧΕΑ

EPT 3

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ: Αγγελάκη 2, 546 21 Θεσσαλονίκη, Τηλ. Κέντρο 299.400
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ: Τηλ. 299.505-6, Fax: 299.555
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ: Αγγελάκη 6, 546 21 Θεσσαλονίκη, Τηλ. 299.610-1, Fax: 299.655
site:www.ert3.gr • e-mail: ert3pl@compulink.gr

και αυτή των ζώων, είτε φτερωτών είτε δίποδων... Ποιος βοηθάει ποιον; Και ποιος είναι αφεντικό τίνος;

ΑΠΟ ΤΟ ΧΙΠ ΧΟΠ ΣΤΟ ΖΕΪΜΠΕΚΙΚΟ FROM HIP HOP TO ZEIMBEKIKO

Της Angelike Contis, 30', Ελλάδα

Ανάλαφρη και γεμάτη μουσική, η ταινία παρακολουθεί ένα από τα καλύτερα συγκροτήματα λαϊκών χορών σ' ολόκληρη την Αμερική, τους Hellenic Dancers of New Jersey, να ετοιμάζονται να γιορτάσουν τα 25 τους χρόνια με μια χορευτική παράσταση. Νεαρά, αλλά και παλαίμαχα μέλη του συγκροτήματος, μιλούν για την ελληνικότητά τους, ανησυχούν για το μεγάλο γεγονός και, φυσικά, χορεύουν. Υπάρχει άφθονη μουσική, ελληνική και χιπ χοπ (από τις ΗΠΑ και την Ελλάδα), με πολλά χορευτικά νούμερα να εναλλάσσονται με τις συνεντεύξεις.

ΖΩΗ ΔΙΧΩΣ ΘΑΝΑΤΟ LIFE WITHOUT DEATH

Frank Cole, 83', Καναδάς

Στις 29 Νοεμβρίου, 1989, συντετριμμένος από το θάνατο του παππού του, ο σκηνοθέτης Φρανκ Κόουλ ξεκίνησε μόνος του, πάνω σε μια καμήλα, να διασχίσει τη Σαχάρα, από τον Ατλαντικό Ωκεανό ως την Ερυθρά Θάλασσα. Η ταινία είναι το χρονικό της τραυματικής αυτής

πορείας των 7.000 χιλιομέτρων, απ' άκρη σ' άκρη της Αφρικής, που έσπασε το ρεκόρ Γκίνες. Γυρισμένο αποκλειστικά από τον Κόουλ, το ντοκιμαντέρ συνδυάζει εντυπωσιακές εικόνες από την έρημο της Σαχάρας, με φλας μπακ του ηλικιωμένου παππού του.

ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΗΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ FALSIFIED EXPECTATIONS

Της Λουκίας Ρικάκη, 28', Ελλάδα

Φθινόπωρο 1998. Χιλιάδες μαθητές βγήκαν στους δρόμους όλης της Ελλάδας για να διεκδικήσουν αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα και την ποιότητα της ζωής τους, που δοκιμάζεται από τις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις. Εναλλάσσοντας σκηνές από τις πρόσφατες μαθητικές κινητοποιήσεις με κείμενα συγγραφέων, όπως οι Καμί, Νίτσε και Μπέκετ, η Ρικάκη δίνει

ένα ντοκιμαντέρ γεμάτο «λόγια και εικόνες για τα πράγματα που δεν είναι, έτσι όπως θα έπρεπε να είναι...»

Η ΠΙΣΙΝΑ / THE POOL

Miriam Boelsums, Lony Scharenborg, 43', Ολλανδία

Η ταινία εκτυλίσσεται εξ ολοκλήρου μέσα στους τέσσερις τοίχους, που περικλείουν μια πισίνα. Μια ολόκληρη ζωή συνοψίζεται μέσα σε μια μέρα. Ο κύκλος της ζωής ξεκινά με εγκύους που κολυμπάνε και καταλήγει σε κολυμβητές που έχουν φτάσει πια στη δύση της ζωής τους, χωρίς να παραλείπει και όλα τα ενδιάμεσα στάδια. Η ταινία καταγράφει το μεγαλείο της ανθρωπότητας, μέσα απ' όλες τις μικρολεπτομέρειες που τη χαρακτηρίζουν. Οι εικόνες του ντοκιμαντέρ αυτού είναι, ταυτόχρονα, συγκινητικές κι αποκαλύπτει, μία που, εντέλει, ο φακός δεν εστιάζει απλώς στους επισκέπτες της πισίνας, αλλά στην ίδια τη ζωή.

Η ΛΑΛΕ ΚΑΙ Η ΛΑΝΤΑΝ LALEH VA LADAN

Mohammad Jafari, 37', Ιράν

Η Λαλέ και η Λαντάν είναι σιαμαίες αδελφές, που καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια να ζήσουν τη δύσκολη ζωή που τους έτυχε. Μια μέρα ελπίζουν να μπορέσουν να κάνουν την εγχείριση που θα τις χωρίσει.

Πορτραίτα: Ανθρώπινες διαδρομές • Portraits: Human journeys

Οι εμπειρίες, ο χαρακτήρας, οι αντιδράσεις, μια σκοπιά της διαδρομής ενός ανθρώπου στη ζωή είναι αντιπροσωπευτικές για την περιγραφή μιας κατάστασης, η οποία σκιαγραφεί μια ολόκληρη κοινωνία.

Μ' ΑΡΕΣΟΥΝ ΟΙ ΚΑΡΔΙΕΣ ΣΑΝ ΤΗ ΔΙΚΗ ΜΟΥ (MARKOS BAMBAKARIS) I LIKE HEARTS LIKE MINE (MARKOS VAMBAKARIS)

Γιώργος Κρ. Ζέρβας, 60'

Πρόκειται για ένα στοχαστικό πορτρέτο του Μάρκου Βαμβακάρη (1905-1972), που αναμφισβήτητα υπήρξε ο σημαντικότερος δημιουργός της κλασικής περιόδου του ρεμπέτικου τραγουδιού (1932-1940). Το ρεμπέτικο δεν ήταν απλά μια μορφή τέχνης, αλλά ένας τρόπος ζωής για τους ρεμπέτες, με τους δικούς της κώδικες και αξίες. Ο κόσμος του ρεμπέτικου ήταν μια ξεχωριστή κατηγορία ανθρώπων, ένα κομμάτι της φτωχολογιάς, περιστασιακοί μεροκαματιάρηδες σε εξουθενωτικές εργασίες, απεγνωσμένοι, περιθωριακοί, που δυστροπούσαν ως προς τις κυρίαρχες αξίες όπως το χρήμα και την εξουσία. Αποζητούσαν να λυτρωθούν από πάδη, συμφορές, βάσανα, με χασίσι, γυναίκες, τραγούδι, χορό, παρέα...Είχαν στοιχεία κοινωνικής διαμαρτυρίας, ρομαντικά και αναρχίζοντα, αλλά δεν ήθελαν να καταστρέψουν τον κόσμο, ούτε να τον αλλάξουν. Μόνο να τον υπερβούν, να αποδράσουν.

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΥΘΟ: ΜΑΙΡΙΛΥΝ ΜΟΝΡΟΕ MARILYN MONROE: BEYOND THE LEGEND

Gene Feldman-Suzette Winter, ΗΠΑ, 60'

Η ιστορία της είναι πια κλασική: το μοναχικό παιδί, που διψάει για τρυφερότητα και αποδοχή, γίνεται, τελικά, η ερωτική θεά του Χόλιγουντ, κατακτώντας κορυφές που άλλοι δεν τολμούν καν να ονειρευτούν. Το ντοκιμαντέρ παρουσιάζει την «αληθινή» Μαίριλιν, στις μεγάλες της στιγμές πάνω στην οθόνη, σε πρώιμες ταινίες της, σε προσωπικές στιγμές, σε αρχαιακό υλικό, αλλά και μέσα από τις αναμνήσεις αυτών που την ήξεραν καλύτερα, μεταξύ των οποίων οι Ρόμπερτ Μίτσον, Σέλλι Ούνιτερς, Σούζαν Στράσπεργκ, Ντον Μάρει και Σέλεστ Χολμ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ / ANGELOS' FILM

Peter Forgacs, 60', Ολλανδία

Τη δεκαετία του '30, η ζωή του αξιωματικού του ναυτικού Άγγελου Παπαναστασίου, ως βασιλόφρων, σημαδεύτηκε από τον Εθνικό Διχασμό. Κατά συνέπεια, αναγκάστηκε να φύγει από το ναυ

τικό. Ο Άγγελος και οι συμπολίτες του παρακολούθησαν συντετριμμένοι την νανίσχυρη πολεμική μηχανή της Γερμανίας να εισέρχεται στην Αθήνα. Προμηθεύτηκε λοιπόν κρυφά φιλμ κι άρχισε να κινηματογραφεί την άλωση της Αθήνας και τις φοβερές στερήσεις και βαρβαρότητες που υπέφερε ο λαός της. Ο Φοργκάς, επεξεργαζόμενος το υλικό του Άγγελου, πλέκει με τρόπο απaráμιλλο σκηνές από την ιστορία της Ελλάδας με σκηνές από την καθημερινή ζωή μιας νεαρής οικογένειας.

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΡΕΪ ΑΡΣΕΝΕΒΙΤΣ UNE JOURNEE D'ANDREI ARSENEVITCH

Chris Marker, 55', Γαλλία

Στο ημερολόγιό του, το 1986, ο Ταρκόφσκι σχολιάζει τις κινηματογραφημένες σκηνές της άφιξης του γιου, του Αντριούσα, στο Παρίσι, όταν επιτέλους η σοβιετική κυβέρνηση επέτρεψε στην οικογένεια να ξανασιμίζει. Ο Μαρκερ ξαναθυμάται, παραθέτει και συσχετίζει τα στοιχεία αυτά, που συνθέτουν τη γλώσσα ενός από τους μεγαλύτερους στιλιστές όλων των εποχών.

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΚΛΙΝΤ ΣΤΑΡ DEEP INSIDE CLINT STAR

Clint Alberta, 88', Καναδάς

Η αποκάλυψη του Κλιντ Σταρ μας πηγαίνει ένα ξεκαρδιστικό, γλυκόπικρο και πολύ προσωπικό ταξίδι μέσα στις καρδιές και τις σκέψεις κάποιων πολύ συνθισμένων, αλλά και ασυνήθιστων Καναδών. Περιδιαβαίνοντας κακόφημους δρόμους πόλεων ή χωματόδρομους καταυλισμών Ινδιάνων, ο Σταρ αναζητεί τους απανταχού φίλους του, νεαρούς ιθαγενείς σαν κι εκείνον. Η ταινία εξερευνά θέματα πολύπλοκα, όπως αυτό της ταυτότητας, της σεξουαλικότητας και της οικειότητας, χωρίς ποτέ να χάνει το δημιουργικό και παιχνιδιάρικο ύφος ενός σκηνοθέτη, που δε φοβάται να μπει ο ίδιος μπροστά στο φακό.

ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ THE MAKING OF A NEW EMPIRE

Jos de Putter, 98', Ολλανδία

Η ταινία μάς παρουσιάζει το πορτρέτο ενός άνδρα και της πατρίδας του, σε μια αποφασιστική στιγμή της ιστορίας. Εικοσιπέντε χρόνια νωρίτερα, ο Χοζ-Αχμέτ Νουχαέφ ίδρυσε στη Μόσχα μια παράνομη οργάνωση, που στη συνέχεια έγινε γνω

στή ως η τρομερή τσετσενική μαφία. Για τους Τσετσένους, ωστόσο, ήταν το λίκνο του απελευθερωτικού τους κινήματος. Ο Νουχαέφ είναι ο παραδοσιακός τσετσένος λήσταρχος-πολεμιστής. Είναι, ταυτόχρονα, νόνος της μαφίας, δραπετής φυλακών, ήρωας πολέμου, δημοσιοσχεσίτης και ορματιστής. Η Νέα Αυτοκρατορία αφηγείται την προσωπική του ιστορία και, μέσα απ' αυτήν, μαθαίνουμε τη μυστικιστική, περήφανη, αλλά και βίαιη ιστορία των Τσετσένων.

Γ.Δ. ΖΙΟΥΤΟΣ: ΤΑΞΙΔΙ ΧΩΡΙΣ ΤΕΛΟΣ GEORGE ZIOTOS: JOURNEY WITHOUT END

Κατερίνα Ζωίτοπούλου-Μπουροκεφελίδου, 33'

Η ταινία αυτή είναι ένα πορτρέτο του Γιώργου Ζιούτου, του μαχόμενου δημοσιογράφου, του εκδότη, του ερευνητή και αριστερού διανοούμενου, και έχει βασιστεί, σε μεγάλο μέρος, στα ημερολόγια και τις σημειώσεις του.

Ο ΚΟΜΠΟΣ: Α. ΣΟΛΖΕΝΙΤΣΙΝ / UZEL

Alexander Sokurov, 90', Ρωσία

Ο παγκοσμίως γνωστός, ρώσος σκηνοθέτης, Αλεξάντρ Σοκούροφ εστιάζει το φακό του πάνω στον μεγάλο συγγραφέα Αλεξάντρ Σολζενίτσιν, ο οποίος είναι σήμερα 80 χρονών και ζει στη Ρωσία, ύστερα από χρόνια εξορίας στις Ηνωμένες Πολιτείες. Μαζί, οι δύο άντρες περιδιαβαίνουν τον κήπο του Σολζενίτσιν, κουβεντιάζουν για τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουν την τέχνη, αναταλλάσσουν σκέψεις για τη διεφθαρμένη φύση του ανθρωπίνου γένους και γενικά προσπαθούν να λύσουν το γόρδιο δεσμό της ανθρωπίνης ύπαρξης.

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ THE RETURN OF THE MAGUS

Miko Pearce, 54'

Το ντοκιμαντέρ αναφέρεται στη σχέση του άγγλου συγγραφέα Τζον Φάουλς με την Ελλάδα και, πιο συγκεκριμένα, με το νησί των Σπετσών: παρακολουθεί την επιστροφή του συγγραφέα, μετά από 45 χρόνια, στα μέρη όπως οι Σπέτσες και η Μονεμβασιά, που του ενέπνευσαν στη συγγραφή του πιο επιτυχημένου μυθιστορημάτος του με τίτλο «Ο Μάγος». Το γεγονός ότι το εν λόγω μυθιστόρημα είναι έντονα αυτοβιογραφικό, προσφέρει το εξαιρετικό έναυσμα στον λογοτέχνη να γυρίσει στο νησικό του παρελθόν.

ΖΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

Έκθεση Λευτέρη Ολύμπιου

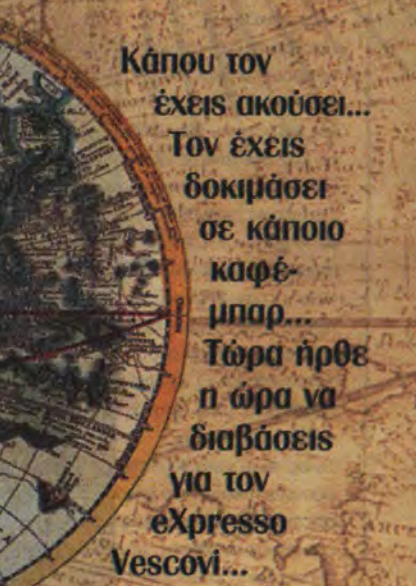
27 Μαρτίου - 8 Απριλίου

στην αίθουσα τέχνης του Μύλου

Ο Λ. Ολύμπιος το '97 εκπροσώπησε την Κύπρο στην Μπιεννάλε της Βενετίας. Τα έργα του χαρακτηρίζονται από την πλούσια ποικιλία χρωμάτων και την έντονη αναζήτηση των μορφών που πρωταγωνιστούν. «Ζωγραφίζει πολυπρόσωπες συνθέσεις, με λάδια ή τέμπλες, με έντονη θεατρική ατμόσφαιρα, άλλοτε σε ψυχρούς τόνους, γκριζούς, μαύρους, μπλε, καφέ και άλλοτε σε θερμές διαβαθμίσεις του κόκκινου. Παρατηρώντας το σύνολο του έργου του, θαυμάζει κανείς την ευρηματικότητα του καλλιτέχνη στις ποικίλες συνθετικές και χρωματικές του αποδόσεις», σημειώνει η κριτικός τέχνης Ευθυμία Γεωργιάδου.

Η έκθεση με τίτλο «Στιγμιότυπα», που θα φιλοξενηθεί στην αίθουσα τέχνης του Μύλου, περιλαμβάνει 20 έργα του δημιουργού επιλεγμένα από την τελευταία περίοδο της δουλειάς του. Κάθε έργο έχει τη δική του αυτόνομη οντότητα και διηγείται μια ξεχωριστή ιστορία με βαθιά δραματικά στοιχεία. Τα φωτεινά χρώματα έρχονται συχνά σε αντίθεση με τις ασπρόμαυρες ανθρώπινες φιγούρες, δημιουργώντας γόνιμες αντιπαράθεσεις και διεγείροντας ταυτόχρονα το βλέμμα του θεατή. Οι μορφές και οι χώροι του Ολύμπιου, απογυμνωμένοι από ατομικά ή άλλα χαρακτηριστικά, λειτουργούν ως ιδεατά σύμβολα του ανθρώπου και του χώρου με διαχρονική υπόσταση.

Μάθε για τον espresso!

Αποκλειστική διάθεση για την Ελλάδα.

ΕΔΡΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Δ. ΔΡΑΓΟΥΜΗ 4 - ΡΟΓΚΟΤΗ 3
Τ.Κ. 546 24 - ΤΗΛ - FAX: (031) 240.642
ΑΘΗΝΑ: ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 43, ΜΑΡΟΥΣΙ,
Τ.Κ. 151 24 ΤΗΛ - FAX: (01) 61.44.331

ΝΑΛΑΝ ΤΟΥΡΚΕΛΙ, ΜΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΤΩΧΟΓΕΙΤΟΝΙΕΣ NALAN TURKELI, UNE FEMME DES BIDONVILLES

Evelyn Ragot, 62', Γαλλία

Στη ντεκεδούπολη ενός προαστίου της Κωνσταντινούπολης, μες στη νύχτα, μια γυναίκα γράφει, χωρίς να το ξέρουν ο άντρας και τα παιδιά της. Την ημέρα, η γυναίκα αυτή κάνει ένα σωρό διαφορετικές δουλειές για να θρέψει την οικογένειά της. Το πρώτο της βιβλίο, που εκδόθηκε το 1994, την έκανε γνωστή σ' όλη την Τουρκία, δεν άλλαξε όμως καθόλου τις συνθήκες της ζωής της. Η ταινία εξιστορεί τη ζωή και τους αγώνες μιας εξαιρετικής, συγκινητικής περιήγησης ανθρώπου, καταγράφοντας ταυτόχρονα την καθημερινή πραγματικότητα αυτών των φτωχογειτονιών, όπου

βασίλεύει η παρανομία, και όπου η μαζική μετακίνηση από την επαρχία έχει δημιουργήσει αυτές τις αυτοσχέδιες, παράνομες και άθλιες παραγκουπόλεις.

ΘΕΜΑ: ΦΟΝΟΣ / THEME: MURDER
Martha Swetsoff, 54', ΗΠΑ

Ο έμπορος έργων τέχνης Χάιμαν Σουέτσοφ δολοφονήθηκε στη Βοστώνη το 1968. Το έγκλημα, που φημολογείται πως «είχε σχέση με ομοφυλοφιλία», παραμένει άλυτο. Σ' αυτήν την προσωπική ταινία, η κόρη του αφηγείται την ιστορία της ζωής και του θανάτου του Χάιμαν, καθώς και τον δικό της αγώνα να κατανοήσει αυτήν την ανθρωποκτονία. Η πορεία της Σουέτσοφ ξεκίνησε με μια φοιτητική ταινία, που γύρισε στα 19 της. Τώρα, είκοσι χρόνια αργότερα, η σκηνοθέτιδα έχει ενσωματώσει κομμάτια από την αρχική της έρευνα μέσα σ' ένα έργο ωριμότητας και φιλοσοφικού βάθους, που είναι και μια κριτική θεώρηση της κοινωνίας στη δεκαετία του '60, όπου η ομοφυλοφιλία έμενε συχνά κρυφή, ακόμα και σε προοδευτικούς κύκλους.

BETA, ΜΙΑ ΟΜΟΡΦΗ ΚΟΝΤΡΗ LOVELY BIG BETA

Καλλιόπη Αεγάκη, 23'

Η Βέτα Μπετίνη, γνώστη ηθοποιός και στιχουργός, διηγείται την ιστορία της ζωής της και το πώς, παρά τον όγκο της, κατόρθωσε, με το χιούμορ της, να κάνει καλλιτεχνική καριέρα.

ΣΚΙΕΣ ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ • Night times

META TO STONEWALL / AFTER STONEWALL

John Scagliotti, ΗΠΑ, 88'

Το *After Stonewall* αφηγείται την ιστορία μιας κοινότητας, που άλλαξε για πάντα τον τρόπο που η Αμερική, αλλά κι ο κόσμος ολόκληρος, έβλεπε όχι μόνο τους ομοφυλόφιλους, αλλά και την ίδια την κοινωνία, θέτοντας σε αμφισβήτηση θεμελιώδεις αξίες, όπως αυτές της οικογένειας, της εργασίας, της θρησκείας και των ανθρωπίνων σχέσεων. Αρχαικό υλικό, συνεντεύξεις, ντοκουμέντα που δεν έχουν ποτέ πριν προβληθεί, προσωπικά βίντεο και ταινίες 8mm μαρτυρούν το τεράστιο φάσμα των αλλαγών, που το ομοφυλόφιλο κίνημα έχει βιώσει, αλλά και επιφέρει από τις ταραχές του 1969.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ / GENDernauts

Monika Treut, Γερμανία, 86'

Στο καινούριο της ντοκιμαντέρ η Monika Treut εξετάζει με το γνωστό της προσοίτο ύφος «φαινόμενα εξάλειψης της σεξουαλικής ταυτότητας», εστιάζοντας σε μια ομάδα ταξιδιωτών, που ηγαίνονται από το δηλυκό στο αρσενικό.

THE LADYBOY STORY

Jane Skjelders, Ολλανδία, 42'

Οι «Κατόι», όπως λέγονται στην Ταϊλάνδη οι άνδρες που μοιάζουν με γυναίκες, προτιμούν να αποκαλούνται «ladyboys». Σ' ένα ξενοδοχείο κάπου στην Ταϊλάνδη, εβδομήντα περίπου Κατόι ζουν και εργάζονται σ' ένα οκταόροφο ξενοδοχείο-οικό ανοχής. Η σκηνοθέτιδα Σνάιντερς, Κατόι και η ίδια, έζησε ένα μήνα σ' αυτή τη μικρή, σφικτοδεμένη κοινότητα.

ΑΛΛΟΚΟΤΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ / PARADISE BENT

Heather Crall, Αυστραλία, 51'

Στα θέματα κοινωνικού φύλου, στη Σαμόα έχουν τον δικό τους τρόπο που βλέπουν τα πράγματα. Η ταινία αφηγείται την ιστορία των φα'φαφίν: αγοριών που μεγαλώνουν σαν κορίτσια και παίζουν σημαντικό οικιακό ρόλο στον πολιτισμό της Σαμόα. Μέσα από τον κεντρικό χαρακτήρα της ταινίας, τη Σίντι, διαπιστώνουμε τις δυσκολίες που έχει η ζωή των σύγχρονων φα'φαφίν στο παραδείσιο αυτό νησί.

ΣΕΞ, ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΣΑΔΟΜΑΖΟΚΙΣΜΟΣ TOPS & BOTTOMS

Christine Richoy, Καναδάς, 80'

Η νεαρή Μερσέντες έχει υπογράψει συμβόλαιο, που ορίζει ότι για έξι μήνες θα είναι η σκλάβη σε μια σαδομαζοχιστική σχέση. Με αφορμή την ιστορία της Μερσέντες, η σκηνοθέτιδα Κριστίν Ρίτσι εξετάζει το φαινόμενο του σαδομαζοχισμού μέσα απ' τους αιώνες.

ΓΑΜΟΣ ΛΕΣΒΙΩΝ TWO BRIDES AND A SCALPEL

Mark Achbar, Καναδάς, 60'

Ο Τζορτζ, περιμένοντας να εγκριθεί η αίτησή του για εγχείρηση αλλαγής φύλου, γνώρισε και ερωτεύτηκε τη Λίντα, μια μαχόμενη λεσβία. Γυρισμένο από τη Τζόρτζ και τη Λίντα, κατά τη διάρκεια δύο ετών, το προσωπικό αυτό βίντεο-ημερολόγιο διανθίζεται με τις δημιουργικές παρεμβάσεις των Μαρκ Άκμπαρ και Τζένιφερ Άμποτ. Συνδυάζοντας μια πολυεπίπεδη, ιμπερσιονιστική εικόνα και αρχειακό υλικό, που και διασκεδάζει, αλλά και προβληματίζει, η ταινία μας κερδίζει με το θάρρος και την ελκυστικότητά της. (Προσοχή: υπάρχουν αναλυτικές σκηνές χειρουργικών επεμβάσεων.)

ΣΕΞ: Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ANNABEL CHONG SEX: THE ANNABEL CHONG STORY

Cough Lewis, ΗΠΑ, 86'

Στις 19 Ιανουαρίου 1995, η Annabel Chong, μια 22χρονη φοιτήτρια μεταπτυχιακών, ξεκίνησε μια μαρσθώνια σταυροφορία που θα την έκανε διάσημη αλλά και διαβόητη, εξασφαλίζοντάς της μια θέση στο πάνθεον της παγκόσμιας συνουσίας. Το επίτευγμά της: να κάνει σεξ με 251 άνδρες μέσα σε δέκα ώρες, διπλασιάζοντας το ρεκόρ μιας Ολλανδέζας.

Τάσος Ψαρράς

ΟΙ ΛΑΟΙ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ THE BALKAN POPULATIONS

Έχουν περάσει πάνω από 14 αιώνες από τότε που πρωτοαναφέρθηκε η διείσδυση των σλαβικών φυλών στα Βαλκάνια. Κατά τη δεύτερη δεκαετία του 20ου αιώνα, οι Σλάβοι άρχισαν να εγκαθίστανται κατά μήκος των Βαλκανικών συνόρων στον Δούναβη. Στη συνέχεια, διείσδυσαν στα Βαλκάνια. Εδώ και 14 αιώνες, οι Σλάβοι αποτελούν ένα από τα βασικά μέρη του χαρακτήρα της βαλκανικής χερσονήσου, δεσπόζοντας στην εθνολογική, γλωσσολογική και πολιτισμική ταυτότητα μεγάλου μέρους της Ευρώπης.

Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΣΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ THESSALONIKI IN THE 20TH CENTURY

Η Θεσσαλονίκη, μια πόλη με ζωή 23 αιώνων, αποτελεί επίκεντρο σπουδαίων γεγονότων και εξελίξεων σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής. Μέσα από φωτογραφικά και κινηματογραφικά ντοκουμέντα, η ταινία παρουσιάζει την ιστορία της πόλης, και του ελληνισμού γενικότερα, κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα.

ΕΠΟΧΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ - ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ ANGELOS SIKELIANOS, 30'

Μια προσωπική μαρτυρία του Νάνου Βαλαωρίτη για το μεγάλο μας ποιητή. Από το πλούσιο συγγραφικό του έργο, ο λογοτέχνης ανθολογεί και αναλύει τα σημαντικότερα ποιήματά του.

Μουσική μέσα απ' το φακό: D.A. Pennebaker

DON'T LOOK BACK: BOB DYLAN, 96'

"Για μένα, η ταινία δεν ξεκίνησε ως ντοκιμαντέρ. Δεν μου πολυαρέσουν, άλλωστε. Δεν μ' ενδιαφέρει να διδάξω τον κόσμο για τον Dylan. Πρώτα απ' όλα δεν τον ξέρω και τόσο καλά. Και τελικά, ποιός θα μπορούσε να τον ξέρει τόσο καλά; Άλλωστε αυτό είναι θέμα του ίδιου του Dylan. Αυτό που ήθελα να κάνω είναι απλώς το να είμαι παρόν στη ζωή του, και να σας δείξω τί έχει ν' αντιμετωπίζει και τι τον ενδιαφέρει. Ίσως τελικά η ταινία να μην είναι και τόσο για τον Dylan, γιατί ο Dylan υποδηλώνει κάπως έναν ρόλο κατά τη διάρκειά της." -D.A. Pennebaker

ΤΣΑΚ ΜΠΕΡΙ CHUCK BERRY LIVE AT TORONTO, 60'

Ο υπέρτατος σόουμαν του ροκ εντ ρολ και βιρτουόζος κιθαρίστας παίζει τις μεγάλες του επιτυχίες σ' αυτή τη συναυλία που γυρίστηκε στο Τόροντο, το 1969. Περιλαμβάνονται τα τραγούδια: Rock 'n' Roll Music, Long Live Rock 'n' Roll, Johnny B. Goode, Promised Land, Carol, Hoochie Koochie Man, και Maybelline.

ΤΖΕΡΙ ΛΙ ΛΟΥΙΣ (Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΡΟΚ ΕΝΤ ΡΟΛ) JERRY LEE LEWIS (THE STORY OF ROCK 'N' ROLL)

Η ταινία περιλαμβάνει μια παράσταση του 1969 που δεν είχε προβληθεί ποτέ ως τώρα, αλλά και παλαιότερα στιγμιότυπα από την αμφιλεγόμενη καριέρα του Λούις. Ακούγονται τα τραγούδια: High School Confidential, Don't Be Cruel, You Win Again, Great Balls of Fire, Breathless, Hound Dog, Whole Lotta Shakin', I Got a Woman και I'm on Fire.

ΛΙΤΛ ΡΙΤΣΑΡΝΤ LITTLE RICHARD LIVE IN TORONTO, 30'

Η ταινία του Πενεμπέικερ μας φέρνει τον ασυγκράτητο τρελάρα όλων των εποχών, σε εκτελέσεις κλασικών του τραγουδιών, όπως: Lucille, Tutti Frutti, Blueberry Hill, Good Golly Miss Molly, Rip It Up, Keep A Knockin', Hound Dog, Jenny, Jenny, και Long Tall Sally.

KEEP ON ROCKING, 97'

Η ταινία ξεκινάει με live Τζάνις Τζόπλιν και στη συνέχεια Τζίμι Χέντριξ. Αυτά, πριν καν πέσουν τα γράμματα. Ακολουθεί ο Μπο Ντίντλι με την ηλεκτρική του κιθάρα και ύστερα ο Τζέρι Λι Λούις, που «επιτίθεται» σ' ένα πιάνο. Ο παλαιότερος όλων, Τσακ Μπέρνι, τραγουδάει πιο αργά, αλλά εξίσου δυνατά κομμάτια, και η ταινία τελειώνει με τον «απογειωμένο» Λιτλ Ρίτσαρντ. Η ταινία αποτελεί μοναδική ευκαιρία για ν' ακούσει κανείς τη μουσική των τεσσάρων αυτών μεγάλων μουσικών της ροκ εντ ρολ.

Ο ΤΖΟΝ ΛΕΝΟΝ ΣΤΟ ΤΟΡΟΝΤΟ SWEET TORONTO (JOHN LENNON), 60'

Η ταινία αυτή είναι κάτι πολύ περισσότερο από μια καταπληκτική μουσική εμπειρία. Είναι μια σπάνια και μοναδική ματιά στην ψυχική κατάσταση του Τζον Λένον εκείνη την περίοδο του 1969, με την επικείμενη διάλυση των Μπιτλς και την αναπάντεχη αυτή live εμφάνισή του, με καλεσμένους κι άλλους μουσικούς, μεταξύ των οποίων και ο Έρικ Κλάπτον.

Δημήτρης Κατσαντώνης

Η ΕΤ3 ως μέσο ενημέρωσης, πληροφόρησης, ψυχαγωγίας βρίσκεται στο πλευρό του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης. Οι φιλοδοξίες της, να επηρεάσει το τηλεοπτικό γίνεσθαι των Βαλκανικών χωρών, συνταιριάζουν με τις επιδιώξεις του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ, να γίνει ο καθρέφτης της παραγωγής της περιοχής για τον υπόλοιπο κόσμο και το αντίστροφο. Σύμφωνα με τον πρόεδρο Δ.Ε. της ΕΤ3 Δημήτρη Κατσαντώνη το κανάλι «προσπαθεί να παίξει έναν ρόλο αντερίσματος. Να λειτουργήσει σαν ένα ραδιοφωνικό και τηλεοπτικό μέσο αντιστήριξης προς την φορά που έχουν πάρει τα πράγματα, στην τηλεόραση περισσότερο και λιγότερο στο ραδιόφωνο, όπου κυριαρχεί ο εντυπωσιασμός, η ανάδειξη της εϊδήσης που θα αφυπνίσει τα χαμηλότερα ένστικτα των ακροατών ή των τηλεθεατών, παρά η αναφορά σε θέματα που αφορούν πραγματικά τον πολίτη, τον άνθρωπο. Προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ένα ανάχωμα στην αρνητική πορεία του τηλεοπτικού τοπίου. Η ψυχαγωγία μέσω του πρόγραμματος πρέπει να συνδέεται με τη δυνατότητα του ανθρώπου ν' αναβαθμίσει την αισθητική του».

Πόσο κοντά είστε στο να υλοποιήσετε την παραπάνω φιλοσοφία;

Πιστεύω ότι είμαστε στο σωστό δρόμο, αλλά απέχουμε ακόμη. Υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης σε όλους τους τομείς. Θεωρώ ότι τον δρόμο τον έχουμε ανοίξει, αλλά δεν είμαι ικανοποιημένος από το σημείο στο οποίο έχουμε φτάσει. Τον ορίζοντα, που περιέγραφα προηγουμένως, μπορεί να τον πλησιάσαμε, αλλά παραμένει ορίζοντας.

Το ντοκιμαντέρ, από περιθωριοποιημένο είδος που ήταν τα τελευταία χρόνια, διευρύνει τη θέση του στα προγράμματα των τηλεοπτικών καναλιών. Εξακολουθεί, όμως, ο χώρος του να είναι μικρός σε διάρκεια, περίπου μιάμιση ώρα στο καθημερινό πρόγραμμα, για παράδειγμα, της ΕΤ3. Συχνά, απουσιάζει η αναφορά στο θέμα του ντοκιμαντέρ και στο σκηνοθέτη, τουλάχιστον όπως παρουσιάζονται από το τηλεοπτικό πρόγραμμα των καθημερινών εφημερίδων. Πώς προβλέπεται η συνέχεια σε σχέση με την ανταπόκριση του κοινού;

Το κοινό ανταποκρίνεται θετικά στα ντοκιμαντέρ, τόσο σε αυτά που αγοράζουμε, όσο και σε αυτά που δημιουργούμε. Βέβαια, αυτά που δημιουργούμε με τα δικά μας οικονομικά μέσα, μερικές φορές δεν μπορούν να έχουν, εκ των πραγμάτων, την ίδια ποιότητα με αυτή των παραγωγών από πολύ μεγάλους τηλεοπτικούς οργανισμούς, όπως για παράδειγμα του BBC ή της Καναδικής τηλεόρασης. Με τα δεδομένα οικονομικά μέσα θέτουμε τα αντίστοιχα επίπεδα ποιότητας. Ο κόσμος ενδιαφέρεται για το είδος που λέγεται ντοκιμαντέρ, επειδή μαθαίνει και εκπλησσεται. Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο για την τηλεόραση είναι το στοιχείο της εκπλήξης για το θεατή, δηλαδή το να μην είναι όλα προκαθορισμένα.

Υπάρχει δυνατότητα διεύρυνσης του χώρου του ντοκιμαντέρ στο καθημερινό πρόγραμμα;

Ναι υπάρχει ένα τέτοιο πλάνο· απλώς περιμένουμε να ολοκληρωθεί η φετινή τηλεοπτική περίοδος, για να κάνουμε κάτι πιο οργανωμένο στον τομέα του ντοκιμαντέρ.

Οι οικονομικές δυνατότητες της ΕΤ3 για να έχει εισαγόμενο ντοκιμαντέρ είναι ικανοποιητικές;

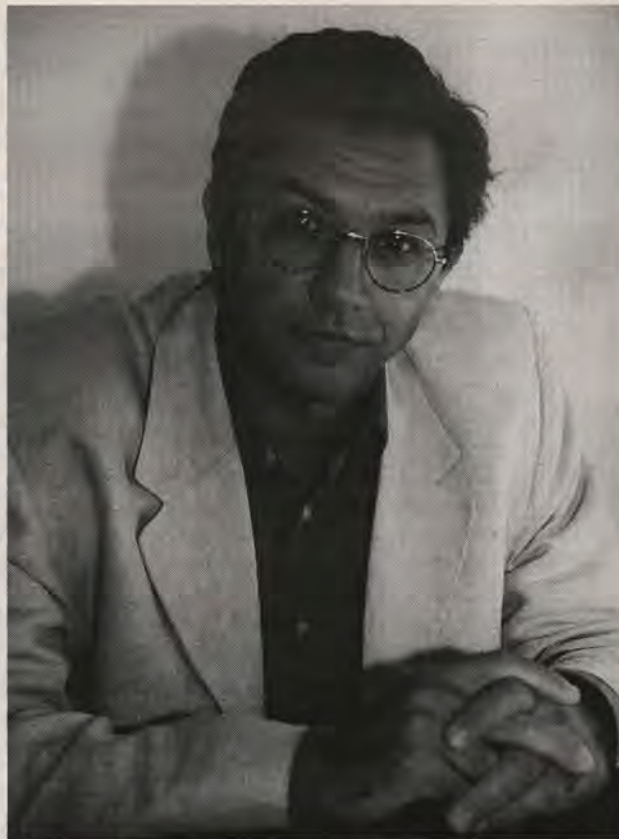
Εδώ το πρόβλημα δεν είναι τόσο μεγάλο, όσο είναι με τις ταινίες μυθοπλασίας. Χωρίς να έχουμε καμμία ψυχολογική εμμονή υπέρ ή ενάντια στο Χόλυγουντ, δεν μπορούμε με ευκολία να πάρουμε τις πολύ ακριβές παραγωγές λόγω κόστους. Προσπαθούμε να τις πρόσεγγίσουμε με πολύ επιλεκτικό τρόπο. Στο ντοκιμαντέρ η δυνατότητα μας είναι πιο μεγάλη. Είναι δυνατό ν' αγοράσουμε και να φέρουμε πολύ καλές παραγωγές του εξωτερικού, όπως για παράδειγμα της καναδικής τηλεόρασης.

Ποιός είναι ο στόχος της σύνδεσης του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης με την ΕΤ3;

Θεωρούμε εξαιρετικά θετικό το γεγονός ότι έχουμε ένα νέο πολιτιστικό θεσμό, όπως είναι το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ στη Θεσσαλονίκη. Για την περσινή χρονιά ήμασταν σίγουροι πως θα έστηναν κάτι καλό ο κ. Εϊπίδης και οι συνεργάτες του, αλλά το αποτέλεσμα ήταν σπουδαιότερο από τα προσδοκώμενα. Ήταν μια πολύ ενθαρρυντική αρχή και θεωρούμε πως, από δω και μπρος, μπορούμε να το μεθοδεύσουμε, ώστε να μεγαλώνει διαρκώς η υποστήριξη της ΕΤ3 προς το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ, με στόχο κάποια στιγμή αυτοί οι δύο θεσμοί, χωρίς κανείς να χάσει την αυτονομία του, να συνδεθούν. Δηλαδή, το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ, μαζί με την ομάδα των εμπνευσμένων ανθρώπων που το οργανώνουν, να είναι συνυφασμένο με την ΕΤ3, ένα κανάλι που δίνει μεγάλη σημασία στην προβολή του ντοκιμαντέρ. Αλλά αυτό απαιτεί κάποια πορεία στο χρόνο.

Έχετε κάποιο σχέδιο τηλεοπτικής κάλυψης του φεστιβάλ, πέρα από την οικονομική υποστήριξη;

Έχουμε μια οικονομική υποστήριξη διευρυμένη σε κάποιο ποσοστό, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Διεξάγουμε μια συζήτηση με σκοπό να καλύψουμε ορισμένες παράπλευρες εκδηλώσεις του φεστιβάλ. Ταυτόχρονα προσπαθούμε να

“Η άμεση ενδοχώρα για το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης είναι τα Βαλκάνια”

βοηθήσουμε να διαμορφωθεί μια βαλκανική αγορά, με τους αγοραστές ή και τους γενικούς διευθυντές των βαλκανικών τηλεοράσεων, επειδή είναι πολύ σημαντικό το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ να βρει μια άμεση ενδοχώρα. Η άμεση ενδοχώρα για το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης είναι τα Βαλκάνια, και θέλουμε να βοηθήσουμε σ' αυτήν την προσπάθεια.

Ποιά η θέση της ΕΤ3 στο χώρο των Βαλκανίων;

Η ΕΤ3 είναι η μόνη τηλεόραση, η οποία κατορθώνει και κάνει διημερείς συνεργασίες με όλες τις βαλκανικές χώρες, ξεκινώντας από την ΠΓΔΜ, τη Βουλγαρία, τη Μολδαβία. Θα πάμε και στην Κωνσταντινούπολη· αμέσως, μετά τις εκλογές θα συνεργαστούμε με την Τουρκική τηλεόραση, η οποία ήταν αρχικά πολύ επιφυλακτική, αλλά μετά τις εξελίξεις αναγνώρισε πως έπρεπε να δραστηριοποιηθεί και αυτή. Αναλαμβάνουμε ορισμένες πρωτοβουλίες, ώστε να γίνουμε η τηλεόραση αναφοράς των Βαλκανίων. Είναι κάτι που οι ίδιοι οι Βαλκάνιοι μας το ζητούν και είναι πολύ σημαντικό. Ο ζωτικός στόχος της ΕΤ3 είναι να μπορέσει ν' αποτελέσει την ατμομηχανή των υπολοίπων βαλκανικών δημοσίων τηλεοράσεων, και στην πορεία, όχι μόνο των δημοσίων, αλλά και των ιδιωτικών.

Νικηφόρος Αντωνόπουλος

Η σταδιοδρομία του Νικηφόρου Αντωνόπουλου στο χώρο της ενημέρωσης, στον ηλεκτρονικό ή έγγραφο τύπο, ξεκίνησε από το ελεύθερο και το κοινωνικό ρεπορτάζ στην εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ, το 1972. Γενικός διευθυντής της ΝΕΤ είναι από τον Οκτώβριο του '97. Για δεύτερη χρονιά φέτος, η ΝΕΤ είναι συνδιοργανωτής του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης και, πιο συγκεκριμένα, ασχολείται με την οργάνωση του τμήματος της αγοράς ταινιών ντοκιμαντέρ. Κατά τη διάρκεια της περσινής χρονιάς, έξι ταινίες, από το πρόγραμμα του Φεστιβάλ, αγοράστηκαν και προβλήθηκαν από τη ΝΕΤ. Πιο πρόσφατο παράδειγμα είναι η βραβευμένη ταινία της Kim Longinotto, «Διαζύγιο α λα Ιρανικά».

Η ΝΕΤ, περισσότερο από τα υπόλοιπα ελληνικά κανάλια, δίνει σημασία και χώρο στο πρόγραμμά της για ταινίες ντοκιμαντέρ. Πώς βλέπετε, μέσω της εμπειρίας σας, την ανταπόκριση του κοινού;

Όταν ξεκίνησε η ΝΕΤ, τα τέσσερα στοιχεία που την καθόριζαν ήταν η ενημέρωση, οι ειδήσεις, το ντοκιμαντέρ και οι κλασικές ταινίες ποιότητας. Η ανταπόκριση του κοινού στο ντοκιμαντέρ είναι πάρα πολύ ικανοποιητική. Ανάλογα βέβαια και με τις ζώνες. Ο μέσος όρος που κινείται το ντοκιμαντέρ είναι μεταξύ 5 και 10%, ποσοστό που είναι πάνω από το μέσο όρο του καναλιού.

Ποια είναι, αν μπορείτε να τα συγκεκριμενοποιήσετε, τα κριτήρια επιλογής ενός ντοκιμαντέρ;

Αρχικά, είναι το θέμα της ταινίας. Για τη φετινή περίοδο, 1999-2000, ένα από τα θέματα που μας απασχόλησαν ήταν η αναφορά στον 20ό αιώνα. Επίσης, σημαντικό ρόλο παίζουν οι συντελεστές και το κοστολόγιο μιας ταινίας. Προσπαθούμε να μοιράσουμε τις επιλογές ανάμεσα στην ελληνική και την ξένη παραγωγή, κυρίως την ευρωπαϊκή. Έχουμε συνεργασία με κρατικά κανάλια, κυρίως από τη Γαλλία, τη Γερμανία και την Αγγλία, τα ARTE, ZDF και BBC.

Τι θα ζητούσατε από έναν νέο σκηνοθέτη ντοκιμαντέρ; Πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος της τηλεθέασης;

Δεν θέλω να κρίνω μέσω της τηλεθέασης. Εκείνο που θα θεωρούσα αναγκαίο αυτή τη στιγμή, από τους νέ-

ους σκηνοθέτες, είναι να δοκιμάσουν κάτι πιο πρωτότυπο. Να ρισκάρουν, τόσο στο είδος της γραφής, όσο και στο θέμα. Να μην ξεχνούν ότι η εποχή μας είναι εποχή γρήγορη, τεχνολογικής κυριαρχίας, και να έχουν στόχο τους τα ενδιαφέροντα των νέων ανθρώπων. Ν' αλλάξουν λίγο φόρμα, να μιλήσουν πιο γρήγορα, πιο δυνατά. Οι Έλληνες δημιουργοί πρέπει να έχουν υπ' όψιν τους ότι απευθύνονται και στην εκτός Ελλάδος αγορά. Η καθιέρωση του θεσμού του Φεστιβάλ είναι ένα έδαφος, το οποίο μπορεί να φέρει τους δημιουργούς σε επαφή με την ξένη αγορά.

Ποια είναι η γνώμη σας για τη βαλκανική αγορά ντοκιμαντέρ;

Δεν έχουν φτάσει σε μας προτάσεις από άλλες βαλκανικές χώρες, ώστε να μπορώ να έχω γνώμη. Πιστεύω ότι ζητούν ελληνικά ντοκιμαντέρ. Είναι μια αγορά που τώρα ανοίγει για την Ελλάδα και πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα.

Πώς βλέπετε τη θέση της ΝΕΤ σε σχέση με τα ευρωπαϊκά κανάλια που αναφέρατε προηγουμένως, ARTE, ZDF, BBC;

Η ελληνική αγορά είναι πολύ μικρή και, ως εκ τούτου, δεν έχει τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει μεγάλες παραγωγές. Επιπλέον, έχει ν' αντιμετωπίσει και τον περιορισμό της γλώσσας. Μέσα, όμως, από τις συνεργασίες που κάνουμε, μπορούμε να συμμετέχουμε κι εμείς σ' ένα κόστος παραγωγής τέτοιο, ώστε να μας επιτρέψει να έχουμε κάποια προϊόντα τηλεοπτικά, τα οποία να μπορούν να θεωρηθούν σημαντικά. Αναφέρομαι, για παράδειγμα, στη συμπαραγωγή που κάναμε με τον Ροβήρο Μανθούλη, για την ταινία του με θέμα τον ελληνικό εμφύλιο. Κάτι, που μόνη της η ΝΕΤ, δεν μπορούσε να στηρίξει, παρά μόνο μέσα από τη συνεργασία της με την ARTE. Βέβαια, το γεγονός έχει μια ιδιομορφία· επειδή το προϊόν απευθύνεται κυρίως στην ξένη αγορά, τονίζει κάποια σημεία τα οποία, ίσως, δεν ενδιαφέρουν τους Έλληνες και παραμελεί κάποια άλλα που θα τους ενδιέφεραν περισσότερο. Ωστόσο, η ποιότητα της ταινίας διασφαλίζεται από το ότι ο δημιουργός της έχει να καταθέσει ένα σημαντικό έργο.

Εδώ τίθεται το θέμα της παγκοσμιοποίησης, το οποίο, κατά κάποιο τρόπο, απειλεί τις ιδιαιτερότητες μιας μικρής χώρας. Ποιά είναι η γνώμη σας;

Νομίζω πως, αν παράγεις ενδιαφέροντα προϊόντα, μπορείς να κάνεις πρωτότυπα πράγματα. Ακόμη, και την ελληνική ιστορία είναι αναγκαίο να μπορείς να τη δεις μέσα από τα μάτια ενός ξένου. Τέτοιο παράδειγμα είναι μια άλλη συμπαραγωγή της ΝΕΤ, το *Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα*, το οποίο τονίζει ορισμένα στοιχεία, που ενδιαφέρουν κυρίως τους ξένους, παρά τους Έλληνες. Η εξήγηση βρίσκεται στο μεγάλο κόστος της παραγωγής, το οποίο αντιμετωπίζεται μονάχα με συμπαραγωγές.

Πώς σκέφτεται η ΝΕΤ την κάλυψη του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης;

Θα έχουμε, πέρα από την ειδησεογραφία, τις πολιτιστικές εκπομπές μας, το *Cinetrip*, το *Καλλιόπης*, οι οποίες θα καλύψουν την εκδήλωση. Παρά το επείγον της προεκλογικής περιόδου, το Φεστιβάλ θα έχει την προβολή του. Θα ήταν άλλωστε ανακόλουθο να είμαστε συνδιοργανωτές και να το αγνοήσουμε.

Ορίζοντες

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Tue Steen Müller

“Το ντοκιμαντέρ βρίσκεται σε έξαρση”

Πώς βλέπετε το δίκτυο ταινιών ντοκιμαντέρ στα Βαλκάνια και το ρόλο του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία που αποκτήσατε πέρυσι;

Η συμμετοχή σκηνοθετών από τις πρώην Γιουγκοσλαβικές χώρες, εφέτος, είναι πολύ ενδιαφέρουσα και είμαι σίγουρος ότι βρισκόμαστε στο σωστό δρόμο, όσον αφορά το φεστιβάλ και το εργαστήριο. Αυτά τα δύο γεγονότα και η Θεσσαλονίκη μπορούν να παίξουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην προώθηση ταλέντων.

Ποιες είναι οι προσδοκίες σας απ' το φετινό φεστιβάλ;

Ήταν πολύ ενδιαφέρον που γνώρισα τις δουλειές των ελλήνων σκηνοθετών των ταινιών «98 χρονών» και «Νυχτολούλουδα», των Απόστολου Καρακάση και Νίκου Γραμματικού αντίστοιχα, οι οποίες έχουν διεθνή ποιότητα. Ελπίζω στο φετινό φεστιβάλ να υπάρξουν κάποια καινούρια παραδείγματα.

Στις 29 Μαρτίου γίνεται στο ξενοδοχείο Ηλέκτρα Παλλάς η δεξίωση υποδοχής του EDN για τους συμμετέχοντες στο workshop. Στις 30-31 πραγματοποιείται το pitching workshop στο οποίο μπορούν να λάβουν μέρος παρατηρητές (Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν με τη Μαρία Ρούση στο τηλ. 242949), στις 01-02 Απριλίου γίνεται το pitching forum το οποίο είναι ανοικτό στο κοινό.

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ντοκιμαντέρ (EDN) είναι τόπος συνάντησης για όσους επαγγελματίες ασχολούνται με το ντοκιμαντέρ για τον κινηματογράφο και την τηλεόραση. Το EDN είναι ένας οργανισμός μελών, που σκοπό του έχει να υποστηρίξει, να ενεργοποιήσει και να δικτυώσει το χώρο του ντοκιμαντέρ στην Ευρώπη. Έτσι, δημιουργεί μέλη, οργανώνει σεμινάρια και εργαστήρια, εστιάζοντας στις συμπαραγωγές και σε άλλου είδους συνεργασίες. Στο φετινό εργαστήριο του EDN, που οργανώνεται στη Θεσσαλονίκη από τις 29 έως τις 2 Απριλίου, οι συμμετοχές υποψήφιων παραγωγών αυξήθηκαν από τις δώδεκα, που ήταν πέρυσι, στις είκοσι. Ο δανός Tue Steen Müller, διευθυντής του EDN, απάντησε στις ερωτήσεις, που του στείλαμε με φαΞ, σχετικά με το ρόλο του EDN, την πορεία του κινηματογράφου-ντοκιμαντέρ και το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης.

Το EDN υπάρχει εδώ και τέσσερα χρόνια. Ποια είναι τα συμπεράσματα που μπορούμε να έχουμε από τη μέχρι τώρα λειτουργία του;

Το EDN αυτή τη στιγμή έχει περίπου 600 μέλη, τα οποία είναι σκηνοθέτες για κάθε είδος που συμπεριλαμβάνεται στο χώρο του ντοκιμαντέρ. Όλοι αναζητούν πληροφορίες και θέλουν να συνεργαστούν πέραν των συνόρων. Συνεπώς, χρειάζονται ένα οργανωμένο δίκτυο, όπως είναι το EDN.

Θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι υπάρχει, παγκοσμίως, μία τάση να γίνονται όλο και περισσότερες ταινίες ντοκιμαντέρ;

Ναι, το ντοκιμαντέρ βρίσκεται σε έξαρση. Μπορεί να είμαι ονειροπόλος, αλλά νομίζω ότι οι άνθρωποι έχουν βαρεθεί τα τηλεπαιχνίδια και τις αμερικάνικες σειρές, τα οποία μονοπωλούν την τηλεόραση.

Πώς θα μπορούσατε να περιγράψετε το δημιούρημα που ονομάζεται ντοκιμαντέρ; Τι σας κάνει να πιστεύετε ότι ο κινηματογράφος είναι τέχνη;

Το ντοκιμαντέρ είναι μία μορφή τέχνης. Χρειάζεται, όμως, να είμαστε προσεκτικοί όταν μιλάμε γι' αυτό, διότι το ντοκιμαντέρ, σήμερα, είναι και βιομηχανία. Θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε για το ντοκιμαντέρ την έκφραση προσωπική ταινία ή ταινία με υπογραφή.

Μπορεί ο σκηνοθέτης του ντοκιμαντέρ να είναι ανεξάρτητος απ' την τηλεόραση; Ποιος είναι ο ρόλος του διαδικτύου για τους σκηνοθέτες ντοκιμαντέρ και με ποιον τρόπο νομίζετε ότι αυτό θα επηρεάσει την παραγωγή ντοκιμαντέρ στο άμεσο μέλλον;

Σήμερα, η εξάρτηση από την τηλεόραση είναι πολύ μεγάλη. Στο μέλλον, όμως, η διανομή μέσα απ' το διαδίκτυο μπορεί ν' αλλάξει δραστικά όλη την κατάσταση.

Είναι πολλοί οι σκηνοθέτες που διστάζουν να παραδεχτούν την ύπαρξη συνόρων ανάμεσα στη μυθοπλασία και το ντοκιμαντέρ. Ποια είναι η δική σας γνώμη;

Νομίζω ότι τα σύνορα υπάρχουν για να τα ξεπερνάμε. Δεν θα έπρεπε να υπάρχουν κανόνες, εκτός από έναν, αυτόν που αφορά στην αυθεντικότητα.

Θα μπορούσατε να δώσετε ένα παράδειγμα συμπαραγωγής που έχει πραγματοποιηθεί και μερικές από τις ιδιαιτερότητες της; Ποιος ήταν ο ρόλος του EDN;

Ίσως, να ήταν πιο δίκαιο ν' αναφέρω ότι από τα έντεκα εργαστήρια στη νότια Ευρώπη, με τη βοήθεια του EDN, έχουν γίνει τουλάχιστον δέκα συμπαραγωγές με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Σε μια πιο μακροπρόθεσμη προοπτική, το πιο σημαντικό αποτέλεσμα θα είναι ότι στις συναντήσεις αυτές οι άνθρωποι του κινηματογράφου θα γνωρίζουν ο ένας τον άλλο και θα συνεργάζονται.

Μάνος Ευστρατιάδης

Ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Κ. τεκμηριώνει την υποστήριξη του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου στον κινηματογράφο-ντοκιμαντέρ και στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης

Για ποιους λόγους το ΕΚΚ στηρίζει το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης;

Για δεύτερη χρονιά το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου στηρίζει το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ «Εικόνες του 21ου αιώνα». Το έκανε και πέρσι, γιατί θεώρησε υποχρέωσή του να στηρίξει έναν καινούριο θεσμό. Το κάνει και φέτος, για δύο λόγους ταυτόχρονα: γιατί και ο θεσμός πέτυχε και γιατί η πρώτη διοργάνωση απέδειξε ότι μπορεί να προσφέρει περισσότερα στο ντοκιμαντέρ, στους έλληνες κινηματογραφιστές και στον ελληνικό κινηματογράφο. Το ΕΚΚ επιθυμεί, με τη χειρονομία του αυτή, να δοθεί έμφαση στην προβολή του ελληνικού ντοκιμαντέρ, μέσα στο πλαίσιο μιας διοργάνωσης με διεθνή χαρακτήρα, όπως αυτή. Και είναι σημαντικό που, και φέτος, αρκετές νέες ελληνικές ταινίες-ντοκιμαντέρ θα παιχτούν στο Φεστιβάλ, όπως επίσης το ότι θα φιλοξενηθούν τα ειδικά αφιερώματα στον Τάσο Ψαρρά και στους δημιουργούς της τηλεοπτικής εκπομπής Παρασκήνιο, που για πολλά χρόνια έχουν προσφέρει πολλά σε αυτό το μη μυθοπλαστικό είδος κινηματογράφου. Όλα αυτά, μαζί με τις σημαντικές συμμετοχές απ' όλο τον κόσμο, ελπίζω ότι θα μας πείσουν, για μια ακόμη φορά, ότι το ντοκιμαντέρ δεν είναι μια κινηματογραφική μορφή του παρελθόντος, αντίθετα είναι μια κινηματογραφική μορφή του μέλλοντος!

Μπορείτε να τεκμηριώσετε αυτή την άποψη;

Αν αναλογιστούμε τη σχέση μας με τον κόσμο, μπορούμε να πούμε ότι αναπτύσσουμε δύο εκφραστικές φύσεις. Η πρώτη, που έχει να κάνει με τις πιθανότητες για την έκβαση των πραγμάτων, βρίσκεται το κινηματογραφικό της αντίστοιχο στην αφήγηση και τη μυθοπλασία. Η δεύτερη έχει να κάνει με τις σχέσεις των πραγμάτων, όπως τις αντιλαμβανόμαστε μέσα από την παρατήρηση και το συνειρμό. Το ντοκιμαντέρ ταιριάζει σε αυτή τη

φύση της ανθρώπινης έκφρασης. Μια φύση που δεν επέτρεψε στο είδος να γίνει σπουδαίο εμπορικό προϊόν, αλλά του επιτρέπει τώρα, μέσα από τα προστά πλέον τεχνολογικά μέσα, να αναπτυχθεί ραγδαία τα αμέσως επόμενα χρόνια. Επιτρέψτε μου, εδώ, να πω ότι ίσως ένας πιο ακριβής ορισμός του ντοκιμαντέρ να ήταν «κινηματογράφος της παρατήρησης». Ο άνθρωπος πίσω από την κινηματογραφική μηχανή είναι αυτός που καταλαβαίνει και αναδεικνύει τις σχέσεις των πραγμάτων. Ένα υποκείμενο είναι ένα στοιχείο σημαντικότερο από τα «κομμάτια της πραγματικότητας», τα αντικείμενα δηλαδή, που βρίσκονται μπρος από την κινηματογραφική μηχανή.

Η πολιτική του ΕΚΚ, για την παραγωγή του ντοκιμαντέρ, άλλαξε τον τελευταίο χρόνο με το σχεδιασμό του προγράμματος ΤΕΚΜΗΡΙΟ. Πού εστιάζονται οι αλλαγές;

Το πρόγραμμα ΤΕΚΜΗΡΙΟ είναι ένα κοινό πρόγραμμα παραγωγής ντοκιμαντέρ, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ελληνική Ραδιοφωνία-Τηλεόραση και το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, όπως είχε συμφωνηθεί στο πλαίσιο μιας προγραμματικής σύμβασης, που υπογράφηκε την περασμένη άνοιξη. Προβλέπει την παραγωγή δέκα δημιουργικών ντοκιμαντέρ το χρόνο, ντοκιμαντέρ δηλαδή, στα οποία θα δοθεί έμφαση και σημασία στην ανάπτυξη των εκφραστικών μέσων. Αναζητούμε νέες προτάσεις για το ντοκιμαντέρ και ελπίζουμε ότι θα τις ανιχνεύσουμε μ' αυτό το νέο εργαλείο. Το ΤΕΚΜΗΡΙΟ βρίσκεται αυτή τη στιγμή στη φάση της υποβολής προτάσεων. Η προθεσμία λήγει στο τέλος Μαρτίου και ελπίζουμε ότι στα μέσα του ερχομένου Μαΐου θα ξέρουμε ποιες θα είναι οι ταινίες που θα παραχθούν. Οι ταινίες αυτές, στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν και

Το 2000 είναι η πρώτη χρονιά που το ΕΚΚ εφαρμόζει το ΤΕΚΜΗΡΙΟ, το οποίο είναι ένα πρόγραμμα υποστήριξης του ντοκιμαντέρ. Υπερδιπλασιάζεται ο αριθμός των χρηματοδοτούμενων προτάσεων με θέμα το ντοκιμαντέρ, μέσω της συνεργασίας του ΕΚΚ με την ΕΡΤ. Ίσως, ένας από τους λόγους, που οδήγησαν στην αλλαγή πολιτικής του ΕΚΚ και στην αισθητή υποστήριξη του ντοκιμαντέρ, να ήταν και το περσινό ξεκίνημα του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης. Ακολουθούν οι απαντήσεις του Μάνου Ευστρατιάδη, προέδρου του ΕΚΚ, σε τέσσερα ερωτήματα που του θέσαμε, όσον αφορά τη σχέση του ΕΚΚ με το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ και τον «κινηματογράφο της παρατήρησης», όπως τον χαρακτηρίζει.

ιδιώτες παραγωγοί, θα φιλοξενηθούν στην ερχόμενη διοργάνωση του 2001, του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ της Θεσσαλονίκης. Το ΤΕΚΜΗΡΙΟ είναι μια πολύ σημαντική αναβάθμιση της συμμετοχής του ΕΚΚ στην παραγωγή ντοκιμαντέρ. Μέχρι τώρα η συμμετοχή του ήταν πραγματικά περιορισμένη: μπορούσαμε να κάνουμε έως τέσσερις το πολύ ταινίες το χρόνο: μερικές φορές κάναμε και λιγότερες. Τώρα, με τη διεύρυνση των πόρων, η οποία έγινε εφικτή χάρη στον καλό σχεδιασμό του προγράμματος και βεβαίως χάρη στη συμμετοχή της Ελληνικής Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης, μπορούμε να πούμε ότι δίνουμε μια ώθηση στο ντοκιμαντέρ. Ένα είδος, δυστυχώς, παραμελημένο ως προϊόν, ένα είδος που, ενώ είναι από τη φύση του καθαρός κινηματογράφος, δηλαδή γλώσσα των εικόνων και των ήχων, αξιοποιείται μόνο μέσω της τηλεόρασης. Ελπίζουμε ότι το ΤΕΚΜΗΡΙΟ θα δώσει τη δυνατότητα για καλύτερες ταινίες στο χώρο του ντοκιμαντέρ και, γιατί όχι, ας ονειρευτούμε ότι, κάποτε, κάποιοι κινηματογράφοι στην Ελλάδα μπορεί να προγραμματίζουν προβολές, όπου όλοι μαζί, στο σκοτάδι της αίθουσας, θα μπορούμε να χαρούμε ένα ντοκιμαντέρ, όπως το κάνουμε στη διάρκεια ενός Φεστιβάλ.

Τι θα είχατε να πείτε σ' ένα νέο σκηνοθέτη του ντοκιμαντέρ;

Θα του έλεγα ότι το πιο σημαντικό εργαλείο του ντοκιμαντέρ είναι οι δικοί του συνειρμοί, όπως εκφράζονται με τις εικόνες, και θα του θύμιζα έναν αδέσποτο στίχο του Σωλομού: «Πολλοί 'ναι οι δρόμοι που έχει ο νους».

Γεννημένος στην Αθήνα, ο Μιχάλης Δερτούζος, είναι, από το 1974, διευθυντής του Εργαστηρίου της Επιστήμης των Υπολογιστών στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης. Προφήτης των τεχνολογικών εξελίξεων, επιχειρηματίας και σύμβουλος, καθοδηγεί για δεκαετίες την πρωτοποριακή έρευνα στις τεχνολογίες των πληροφοριών. Συμβουλεύει υπεύθυνους σχεδιασμού πολιτικής στρατηγικής και διευθύνοντες συμβούλους επιχειρήσεων για επικείμενες αλλαγές, προερχόμενες από τις τεχνολογικές εξελίξεις. Το 1980 ο Μιχάλης Δερτούζος προέβλεψε με ακρίβεια το σημερινό κόσμο της πληροφορίας και τις επεμβάσεις του ίντερνετ στο χώρο των επικοινωνιών και, κατ' επέκταση, του εμπορίου. Αργότερα, με το βιβλίο του «Τι μέλλει γενέσθαι» (πρώτη έκδοση, στην αγγλική γλώσσα, το 1997· εκδόσεις Λιβάνη, στα ελληνικά, το 1998) παρουσιάζει τις εκτιμήσεις του για τις εξελίξεις που θα επιφέρει στο σύγχρονο πολιτισμό η επερχόμενη τρίτη επανάσταση, η οποία ακολουθεί την αγροτική και τη βιομηχανική, η πληροφοριακή επανάσταση. Ο Μπιλ Γκέιτς χαρακτηρίζει το βιβλίο ως ένα «θελκτικό και φανταστικό οδηγό για το μέλλον». Ο επιστημονικός λόγος του οραματιστή Μιχάλη Δερτούζου απευθύνεται και στο μη μυημένο αναγνώστη και περιγράφει τις αναμενόμενες αλλαγές στην καθημερινή ζωή του πολίτη, επισημαίνοντας, ταυτόχρονα, τομείς οι οποίοι θα παραμείνουν αμετάβλητοι.

Ο Μιχάλης Δερτούζος φωτίζει τις αρνητικές πλευρές της τεχνολογικής εξέλιξης, χωρίς να είναι ενθουσιασμένος από τα φανταχτερά της επιτεύγματα και προτείνει τρόπους για να τις αποφύγουμε, σεβόμενος τη δύναμη της φύσης. Σχεδιάζει, μέσα από υποθέσεις, την εικόνα της παγκόσμιας πληροφοριακής αγοράς, όπως αναμένεται να διαγραφεί στη διάρκεια του 21ου αιώνα. Αδιαφορεί για το συναρπαστικό και προσπαθεί να προσδιορίσει το πραγματικό. Έχει ταξιδέψει σχεδόν σε όλο τον κόσμο, για να παρακολουθήσει από κοντά τις αντιδράσεις των διαφορετικών κοινωνιών στις προβλέψεις του. Η ικανότητά του Μιχάλη Δερτούζου, να σκιαγραφεί το υλικό, πνευματικό και συναισθηματικό περιβάλλον του κοντινού μας μέλλοντος, συμπληρώνεται από προτάσεις για την αντιμετώπισή του. Ρομαντικός, νιώθει ζεστασιά για την Ελλάδα και πιστεύει πως «ο λαός της και η πληροφορική έχουν καλή προοπτική παντρείας». Οραματίζεται «ομάδες Ελλήνων, μέλη μιας πληροφοριακής αγοράς... να ζουν στα νησιά μας, στην ύπαιθρο, με τις οικογένειές τους και να προσφέρουν, από αυτό το ευχάριστο και καθαρό περιβάλλον, τις πληροφοριακές υπηρεσίες τους στις διεθνείς αγορές».

Η τηλεδιάσκεψη με θέμα: *Εξελίξεις που θα επιφέρει στην σύγχρονη κοινωνία η πληροφοριακή επανάσταση, σε απ'ευθείας σύνδεση με το γραφείο του Μιχάλη Δερτούζου στο Πανεπιστήμιο της Μασαχουσέτης, θα πραγματοποιηθεί στον κινηματογράφο Ολύμπιον την Πέμπτη 30 Μαρτίου. Η είσοδος ελεύθερη για το κοινό στις 15:30. Θα προηγηθεί της τηλεδιάσκεψης η προβολή του ντοκιμαντέρ: Στα μονοπάτια της σκέψης, που επιμελήθηκε ο Κωνσταντίνος Τσουκαλάς.*

YEAR TWO OF A F

After a successful first year -with 12,500 audiences members in attendance - the 2nd Thessaloniki Documentary Festival has a program of over 70 films from around the world -1/4 of which are Greek- brings to Greece's second largest city the issues, aesthetics and dialogues of a medium that is changing along with an increasingly "wired" world.

THE 2nd THESSALONIKI DOCUMENTARY FESTIVAL...

...**JOURNEYS** from Samoa to Toronto, from the Middle Ages to the present, to tell unforgettable stories, made out of the raw materials of life.

...**SPOTLIGHTS** Canadian documentarians, Roma (gypsy) culture, new technology and Greek literature.

...**WELCOMES** filmmakers, including special festival guest Dutch photographer and documentarian Johan van der Keuken.

...**BESTOWS** Special Awards on Mr. van der Keuken and Thessaloniki's Tasos Psarras.

...**HOSTS** "Pitching 2000," a Media Desk Hellas-sponsored event where Greek and regional producers pitch documentary ideas to a European Documentary Network (EDN) panel.

...**PREMIERES** Greek films, and **DISPLAYS** the wealth of Greek and Cypriot subjects, including: inspiring artists, protesting students, diaspora Greeks, ethnic minorities, revolutionary journalists, World War Two heroes...and the people of Thessaloniki themselves!

...**INTRODUCES** Greek audiences to the work of Hungarian director Peter Forgacs, with screenings of "The Danube Exodus" and "Angelos' Film."

...**TELLS** Night Times stories about adventures in sexuality and gender.

...**PROMOTES** documentaries through the international Doc Market, made possible by Greece's New Greek Television (NET).

...**BROADCASTS** video of festival events on the web at: <http://www.filmfestival.gr>

...**TELECONFERENCES** with Massachusetts Institute of Technology's (MIT) communications guru Mihalis Dertouzos.

...**EXHIBITS** the work of up-and-coming Cypriot artist Lefteris Olympios.

...**ROCK N' ROLLS** to the films of D.A. Pennebaker, showing great artists, both on and off-stage.

...**GROOVES** to the music of Austria's Eurovision 2000 entry, the Rounder Sisters (featured in Sabine Derflinger and Bernhard Potscher's film).

A MAP OF THE FESTIVAL PROGRAM

VIEWS OF THE WORLD Many festival "must sees" are in this section of nearly 20 films about social issues. Among these is "The Long Holiday," a very personal and elegant film made by renown director Johan van der Keuken. It was shot when, after the director was diagnosed with cancer, he and his wife took a trip around the world, fearing it would be his last. "Legacy," a film by Tod S. Lending is about three generations of African-Americans. The film shows how the violent death of Terrell Collins impacted the rest of the family. The memory of the promising young man helped his surviving loved ones reshape their lives. "The film covers the Afro-American experience within a microcosm," says Documentary Festival Director Eipides. The film not only gives "welfare" and "inner city violence" a face, but it also pins "hope" and "inspiration" on everyday people.

Violence is a mark, whether we like it or not, of the 21st century. Tough issues like laws for child killers and ethics for the meat industry are tackled in two films. Michael J. Moore examines family tragedies and a California crime law, in "Murder & Media, Politics & Prisons." They wouldn't let Jennifer Abbot into 60 Canadian slaughterhouses to document animal treatment, so she passed through back doors - and even jail - to produce "A Cow at My Table." Her film sheds light on what goes on before dinner's served.

"The Strength of Angels" is a touching and sensitive work about an 8 year old Cambodian girl who loses a leg to a land mine. The film is not only about a timely issue, but how a child's life is changed by just a second.

While it may not be "ancient," ethnic identity and national allegiance have tormented the Balkans for a very long time. Several films shed light on the enduring phenomenon. "Guzelyurt," a Turkish film directed by Mihriban Tanik, captures the meeting of Greeks and Turks in a province of Cappadocia, a region that they used to cohabitate before the traumatic population exchanges of the early 1920s. Greek director Angelos Abazoglou's "Tomorrows" is a richly textured and peopled film set in Western Thrace, Greece's remote north-eastern province. The film gives viewers a look inside the region's broken ethnic kaleidoscope.

The simple things -oil, bread and wine - unite Mediterranean cultures in "Mediterranean stories". This film, pitched at the previous festival's EDN pitching seminar, was shot in Turkey, Greece and Italy.

The return of a Cuban immigrant ("Our House in Havana"), the rivalry between dervish sects ("Howling for God") and a racist killing ("Sud") are among the diverse

stories in this category. "Alone" and "The New Russian Entrepreneurs" give two very different looks at Russian society and history. Other views of the world are found in "The Journey" (Maria Mavrikou), "Lalahn and Leden" (Mohammad Jafari) and "Pour La Suite Du Monde" (M. Brault and Pierre Perrault).

STORIES TO TELL What do a Hungarian community that adopts a stork, an Austrian gospel/jazz band, and thousands of angry Greek student protesters have in common? Nothing, except the fact that their small stories can affect audiences in a big way.

"Our Stork" by Livia Gyarmathy is about a lonely stork that remains in a Hungarian village, while its flock heads to Africa. "The Rounder Girls" is a profile of an up-and-coming group of three singers and a pianist who perform jazz and gospel music throughout Austria and Germany.

When educational reforms triggered student protests throughout Greece in 1998 and 1999, Lucia Rikaki was on hand to capture the emotions. She considers the young people's frustrations in light of older revolutionary philosophy in "Falsified Expectations."

Matters of life and death are addressed in poetic form in two films. "The Pool," by Dutch filmmakers Mirjam Boelsums and Lony Scharenborg, is limited to the space of one swimming pool; clippers' stories and bodies speak volumes about the human life cycle. Conversely, Canadian Frank Cole's "Life Without Death" spans the entire Sahara Desert. Cole is haunted, along the 7,000 km camel ride, by his grandfather's death.

Stelios has a McDonald's cup in his hand as he speeds down the Garden State Parkway to a Greek folk dance performance in "From Hip Hop to Zeibekiko." The film is a light fusion of Greek-American culture, showing The Hellenic Dancers of New Jersey preparing for their 25th anniversary show.

"Small Metal Glasses" (M. Cole and L. Xydis) is a short film about what it means to sport spectacles, drawing from interviews with eyeglass wearers and even a Stanley Kubrick film.

PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS Apart from Marilyn Monroe and Clint Star, there is a distinct Eastern European/Balkan feeling to this section, made up of a dozen documentary profiles.

Alexander Sokurov's recent documentary, "The Knot," is included here, as is "A Day in the Life of Andrei Arsenevich" by Chris Marker (who is expected at the festival). The French director's film documents the visit of exiled film great Andre Tarkovsky's son to his father in Paris in the mid-1980s.

Depending on which side one is on in Chechnya, Khozh-Ahmed Noukahaev's group is either a mafia organisation or a liberation movement. In "The Making of a New Empire" director Jus de Putter considers the history of the war-torn region. The Greek portraits gathered in this section are diverse. They include: leftist journalist/publisher Yiorgos Zioutou, Greek naval officer Angelos Papanastassiou (filmer of occupied Greece), legendary rembetiko artist Marcus Vamvakaris and well-loved, plump actress Veta Betin. "Return of the Magus" is about English author John Fowles and his connection to Greece, and the island of Spetses in particular. "Nalan Turkeli, a Woman From the Slums," directed by Evelyne Ragot is about an Istanbul woman who secretly writes at night. She wins an award, but her life doesn't change, as she continues to escape a tough daily life through writing.

Just when it seemed that there was no new "angle" on Marilyn Monroe, Gene Feldman and Suzette Winter have put together a film on the Hollywood legend that offers new insight. Their "Beyond the Legend: Marilyn Monroe" avoids cliches to reveal that the actress was more than the victim the media usually portrays her as.

RECORDING OUR MEMORY Avoiding stiffness and probing deeper under the surface of things are the aims of every self-respecting documentarian. Over four decades ago, the development of lighter cameras and recording equipment made this easier, changing the parameters of the medium forever. Directors such as Richard Leacock and Jean Rouch took advantage of the new mobility and intimacy.

All the films in this category devoted to dealing with the past benefit from these developments, whether self-consciously or not.

"Cinema Verite: Defining the Moment" by director Peter Wintonick ("Manufacturing Consent") is about the Cinema Verite technological and storytelling breakthrough of the 1950s and 1960s. His crew chases this fascinating history across North America and Europe, "neo-verite" style. The role of Canadian directors and The National Film Board of Canada, in this world-wide phenomenon are captured in his film. Man-made devastation features large in the memories of the rest of the films in this section. Audiences only need to go back to last year for "Tears of Kosovo." 1999's Kosovo conflict is the subject of Albanian director Kujtim Cashku's film. His film gives an on-the-ground, personal look at Belgrade individuals, surrounded by ethnic cleansing and Nato bombing.

FESTIVAL WITH A VISION

A day in 1986 marked the lives of the subjects of the Russian/Ukrainian film "Pripyat," with the Chernobyl disaster. While the world has moved on to the next disaster-of-the-day, approximately 15,000 people still work within the fenced-in area around the plant, living in the shadow of radioactive danger.

Cypriot director Michael Cacoyiannis narrates Lydia Carras' "Beyond the Barbed Wire." The film is about Nicosia, a city whose Turkish and Greek Cypriot halves remain divided by a green line over a decade after the Berlin Wall crumbled. It considers the events that erected the quarter-century-old division, and the memories keeping the tension alive.

"Regret to Inform" shows the enduring personal loss left behind by the Vietnam War. A widow from the war herself, director Barbara Sonneborn documents her journey to Vietnam. In it the director relives her husband's last days, and collects stories of Vietnamese and American women.

Peter Forgacs' "The Danube Exodus" and Elida Schogt's "Zyklon Portrait" return to the terror of the Holocaust. Forgacs tells the eerie tale of a ship that carried 900 Jews out of Hungary, and made the return voyage filled with Nazis. Schogt's short film rebels against a detached treatment of the topic, using archival footage, photographs and voice-over, to produce a very personal reaction to incomprehensible evil.

"Lost Sons" is about the persistent haunting of Germany's past ills. Swedish director Fredrik von Krusenstierna profiles the infamous leader of the East German Neo-Nazies, Ingo Hasselbach and contrasts him with his estranged Communist leader father.

"Dedicated to memory" and "Greek Tragedy" are the Greek films in this section.

GYPSIES - LIVES WITHOUT BORDERS

This year the festival spotlights the Roma (gypsy) experience around the world, with a group of documentaries looking at the art and every day life of this centuries-old people.

The Greek gypsy story inspired films by directors Mene-laos Karamaghioles, Eva Stefani and Kostas Koumaridis. Karamaghioles' award-winning, music-filled "Rom" captures the texture of this unique way of life, while Stefani's film considers the difficult life of a woman and her three-year old daughter who leave prison every two months to visit relatives in northern Greece. Koumaridis' film is about gypsy populations in Thrace.

The Roma in Bulgaria are the subjects of two festival films: Eldora Traykova's "Life in a Ghetto" and Joachim Kreck and Detelina Grogorova Kreck's short film about the original "wedding singers."

Algiers-born Tony Gatlif's "Latcho Drom" ("Have a Good Journey") is perhaps the most-circulated film in this section. The director, who is of gypsy descent, and has made numerous fiction films, including "Les Princes" and "Pleure pas My Love," tells the story of the Roma, in his documentary through the music and dance of eight gypsy communities.

Other European Roma are profiled in "Cernobila y Barve" and "Ceija Stojka" (about the painter and singer). Jasmine Dellal goes to America's Spokane,

Washington, for "An American Gypsy." The film considers a 1986 police raid on Grover Marks, a man accused of being a gypsy king leader of a criminal organisation.

NIGHT TIMES Sexual identity and expression - in its rarer, more dramatic shades - are the themes for this section of seven films, to be screened after midnight.

"After Stonewall" provides a history of gay and lesbian activism in the US following the monumental June 1969 New York City Stonewall Inn protests.

Two of the Night Times films have to do with transsexuals in the non-Western world. The first is Dutch director Jane Sniijder's "The Ladyboy Story," about the "kathoeys" or Thai men looking like women, many of whom undergo sex-changes and work as prostitutes. "Boys will be girls in Samoa" is the slogan of "Paradise Bent," a SBS TV (Australia) and Channel 4 (UK) production about the "fa'afafines," or boys raised as girls in Samoa.

"Gendernauts," by Monika Treut of Germany, a 15 year pioneer of films that challenge sexual norms, is a film about the female-to-male voyage of a handful of individuals.

The title says it all for "Two Brides and a Scalpel: Diary of a Lesbian Marriage." This Canadian production, by March Achbar ("Manufacturing Consent") is about Canada's first legally-married same sex couple. How did they do it? George Scott married lesbian activist Linda Fraser, and had the operation that made his body anatomically reflect the life he'd been living as a woman for years.

Another Canadian film, "Tops and Bottoms: Sex, Power and Sodomasochism," by Cristine Richey, traces the history of sadomasochism. Using the story of one woman in a slave-master sexual pact as a starting

point, Richey backtracks through history (Middle Ages, Marquis de Sade, Victorian Age, etc.), considering the taboos and psychology of sadomasochism.

"Sex: The Annabelle Chong Story" is sure to attract audiences. It is the entertaining and disturbing story of former University of Southern California student, Annabelle Chong, who embarked on a career in porn films. She broke a world record, and stirred up a lot of controversy, when she slept with 251 men in ten hours. A complicated character, Chong sometimes assumes a post-feminist swagger, other times a victim-like tone. The role of the camera (both of director Gough Lewis and pornography producers) begs heated discussion.

D. A. PENNEBAKER: MUSIC THROUGH THE LENS Rock n' Roll is the subject of five of this groundbreaking director's films.

Pennebaker, known for his ability to capture the

personal side of famous stars, has made countless films about the biggest rock icons. The festival will screen: "Don't Look Back" (a 1967 about Bob Dylan at his career peak), "Keep on Rocking," "Sweet Toronto" (with John Lennon at the 1967 Sweet Toronto Film Festival), "Chuck Berry Live at Toronto" and "Jerry Lee Lewis - The Story of Rock N' Roll."

"BEHIND THE SCENES" WITH "PARASKINIO" For 24 years, Greek Public Television's (ERT) program "Paraskinio" ("Behind the Scenes") has transversed the country documenting Greek culture in all its forms.

Nine segments (shot between 1982 and 1998) from "Paraskinio" featuring Greek writers have been selected from the program's extensive archives. According to director Lakis Papastathis, the process of selecting these films from the program's extensive archives was a feat in itself, as was getting the often very private artists to appear in front of the camera. Artists profiled include: Minor Asia-born Maria Iordanidou, Dido Sotiriou, poet Manolis Anagnostakis (a Thessaloniki-based voice from the post-Civil War left), Stratis Tsirkas, Kosta Tahtsi (author of "The Third Crown"), Aris Alexandrou, "hyperrealist" prose writer/translator E. H. Gonata and Mihalis Katsaros. Writer Yiorgos Heimonas may have recently passed away, but he is still alive in "Love in the Snow," a film that includes the author's thoughts on Alexandros Papadiamandis.

TASOS PSARRAS Six feature films, several dozen documentaries, and series for Greek television, have made Thessaloniki-born Tasos Psarras an important presence in Greek film.

The festival pays tribute to his work, screening his recent three-part "People of the Balkans," "20th Century Thessaloniki" and a film about poet Angelos Sikelianos.

SPECIAL SECTIONS/PARALLEL EVENTS

CANADIAN FOCUS The death of French-Canadian director and poet Pierre Perrault several months ago led the festival's programmers to shape a panorama of new Canadian documentary filmmaking (with the help of the Canadian embassy.) Many of the directors of the eight Canadian films in the festival will be in Thessaloniki to discuss their films. One festival highlight will be a round table discussion between the film's directors (many of whom regularly work together) on the topic of Cinema Verite and new storytelling tools.

NEW TECHNOLOGY Inspired by the renaissance in documentary production fuelled by digital and cyberspace developments, The Thessaloniki Documentary Festival has a number of events related to new media. There will be a teleconference, through ISDN, lines with Greek-American professor Mihalis Dertouzos (head of The Massachusetts Institute of Technology's Laboratory of Computer Science) on Thursday 30th of March at Olympion I at 15:30. Alongside this event, will be a film about Dertouzos by Professor Iannis Kapsiris, curated by Constantinos Tsoukalas' for the NET series "Sta Monopatia Tis Skepsis" ("In the Footsteps of Thought"). Throughout the festival, computer specialists at the city's Aristotelion University will be streaming video and audio images of several festival events onto the Thes-

saloniki Festival's web site (<http://www.filmfestival.gr>).

PITCHING FORUM 2000 An important event for Greek and Balkan filmmakers at this year's festival will be a pitching forum (April 1 & 2), organised by Greece's branch of the European Documentary Market and Media Desk Hellas. In it producers will present film proposals in front of their peers and an international panel of programmers, buyers, and producers. The participants will be 12 greek and 8 from different balkan countries. This forum promises to once again enrich the "international" and "professional" atmosphere of the festival; last year, top television programmers and distributors were often found at screenings and casual gatherings because of it. This year 8 Balkan documentary producers and 12 Greek filmmakers will take part in the pitching.

INTERNATIONAL DOC MARKET With the support of New Greek Television (NET), potential buyers from around the world will be able to see a catalogue of documentaries (some of which are included in the festival program) for possible purchase. A video library in the ground level of the Electra hotel with 18 viewing stations will allow potential buyers to screen the films. Recent programs produced by Greek Public Television and/or the Greek Film Centre (EKK), as well as Greek and non-Greek (and particularly Balkan) independent producers will be included in this growing section of the festival. Buyers from fourteen countries are expected to participate, including: Romania, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Slovenia, Moldova, Denmark, Serbia, Turkey, Albania, Cyprus and Bosnia, as well as the French-German ARTE station. ERT will host cocktail hours for buyers on both Sunday and Tuesday evening.

ART EXHIBIT AND MUSICAL EVENTS In an effort to keep things from getting "too academic, serious, intellectual and theoretical," festival director Eipides has worked several cultural events into the festival. "The festival should be really fun," he notes, adding that these events aren't just breaks, but a necessary element if people are to appreciate the films. There will be an exhibition at the city's Mylos complex of Cypriot artist Lefteris Olympios' works. The paintings of Olympios (a Venice Biennale exhibitor) have colours, framing, light and movement that "convey messages and information in a similar way to documentaries," according to the Documentary Festival's director.

Sunday March 26th at 10.30pm at the Malt & Jazz club, there will be a concert by Austria's jazz and gospel sensation, the Rounder Sisters (also subjects of a festival film).

Greek Public Television (ERT) is organising a live music concert of performer Mitretzis at the Petrino room of the Mylos entertainment complex.

PRACTICAL INFORMATION All screenings will be held at the recently-renovated Olympion Theatre (in both the large Olympion I, and the smaller Pavlos Zannas (formerly Olympion II) screens on central Aristotelous Square, as well as the Alexandros Theatre (in Leukos Pyrgos Square). The festival offices are at 10 Aristotelous Square, 54263, Thessaloniki. Contact telephone: (031) 242949.

TA BRABEIA TOY ΦΕΣΤΙΒΑΛ • FESTIVAL AWARDS

Το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης «Εικόνες του 21ου Αιώνα», είναι ως γνωστόν μη διαγωνιστικό. Εν τούτοις, θα απονεμηθούν δύο βραβεία Ελληνικού και Ξένου Τύπου, καθώς και Βραβείο Κοινού, που το καθένα ισοδυναμεί με 1.000.000 δρχ.

The Thessaloniki Documentary Festival «Images of the 21st Century» is non-competitive. However, two prizes are awarded by the Greek and Foreign Press in addition to the Public's Award. Each award is 1.000.000 drs. Οι υποψήφιοι ταινίες είναι:

The nominated films are:

La force des anges / Η δύναμη των αγγέλων
Eric van der Borcht, Ελβετία

The legacy: Murder & Media Politics
Έγκλημα: ΜΜΕ & Φυλακές
Michael Moore, ΗΠΑ

Howling for God / Πάθος για το θεό
Dan Alexe, Βέλγιο

Legacy / Η κληρονομιά
Tod S. Lending, ΗΠΑ

Guzelyurt / Γκουζελγιούρτ
Mihriban Tanik, Τουρκία

Tomorrow / Αύριο θα είναι καλύτερα
Άγγελος Αμπατζόγλου, Ελλάδα

Mediterranean Story / Είδαν τα μάτια μου γιορτές
Στέλιος Χαλαμπίδης, Ελλάδα

The journey / Το ταξίδι
Μαρία Μαυρίκου, Ελλάδα

Laleh va Ladan / Λαλέ και Λαντάν
Muhammad Jafari, Ιράν

The pool / Η πισίνα
M. Boesums, Ολλανδία

From hip hop to zeimbekiko /
Από το χιπ χοπ στο ζεϊμπέκικο
Αγγελική Κόνιτς, Ελλάδα

Our stork / Ο πελαργός μας
Livia Gyarmathy, Ουγγαρία

Deep inside Clint Star / Η αποκάλυψη του Κλιντ Σταρ
Clint Alberta, Καναδάς

Nalan Turkeli, une femme des bidonvilles
Μια συγγραφέας από τις φτωχογειτονίες
Evelyne Raggot, Γαλλία

The knot / Ο κόμπος
Alexandr Sokurov, Ρωσία

I like hearts like mine-Markos Vamvakaris
Μ' αρέσουν οι καρδιές σαν τη δική μου-
Μάρκος Βαμβακάρης
Γιώργος Ζέρβας, Ελλάδα

Tears of Kosovo / Τα δάκρυα του Κοσόβου
Kutjimi Cachku, Αλβανία

Beyond the barbed wire /
Πίσω από τα συρματοπλέγματα
Λυδία Καρρά, Ελλάδα-Κύπρος

Prison leave / Η άδεια
Εύα Στεφανή, Ελλάδα

Ceija Stojka / Τσάικα Στόικα
Karin Berger, Αυστρία

Zyklon portrait / Η ιστορία ενός δηλητηρίου
Elida Schogt, Καναδάς

Tragedie Greque /
Ελληνική τραγωδία ενεσιώτος χρόνου
Jean Paul Mury, Ελβετία

Life without death / Ζωή δίχως θάνατο
Frank Cole, Καναδάς

Falsified expectations / Πλαστογραφημένες προσδοκίες
Λουκία Ρικάκη, Ελλάδα

Dedicated to memory / Μνήμης χάριν
Αντώνης Κιούκας, Ελλάδα

Small metal glasses / Μικρά μεταλλικά γυαλιά
M. Cole, L. Xydis, ΗΠΑ

G.D. Zioutos: Journey without end /
Γ.Δ. Ζιούτος: Ταξίδι χωρίς τέλος
Κ. Ζωιτοπούλου-Μαυροκεφαλίδου, Ελλάδα

Lovely big Vela / Βέτα, μια όμορφη χοντρή
Καλλιόπη Λεγάκη, Ελλάδα

De grote vakantie / Το μεγάλο ταξίδι
Johan van der Keuken, Ολλανδία

An American Gypsy / Ένας Αμερικάνος Τσιγγάνος
Jasmine Dellal, ΗΠΑ

Ζινόμαυρο

Μακεδονικός Τοπικός Οίνος

Ερυθρός οίνος από την
ευγενική ποικιλία Ζινόμαυρο.
Με χαρακτηριστικά ποικιλιακά
αρώματα σε φόντο μπαχαρικών
και δρύνου ξύλου
και καλοδομημένη γεύση.

Μακεδονικός τοπικός οίνος
Αθήρι

Οι αρωματικές
αποδόσεις εφάρ-
μαζονται με τη φρεσκάδα
από την οποία προέρχεται
ο οίνος, δίνοντας μια
γεύση που είναι
απόλυτα ισορροπημένη.

Αθήρι

Ο οίνος
αποκτή-
νει μια
γεύση
που είναι
απόλυτα
ισορρο-
πημένη.

Αθήρι

Μακεδονικός Τοπικός Οίνος

Οίνος από
την ποικιλία Αθήρι.
Λευκοκίτρινος,
με ευχάριστο
φρουτώδες άρωμα,
λεπτή και δροσερή γεύση.

Ευάγγελος Τσάνταλης αε

ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ - ΟΙΝΟΠΟΙΪΑ - ΑΠΟΣΤΑΓΜΑΤΟΠΟΙΪΑ